

**UCHWAŁA NR 473/L/2022
RADY MIEJSKIEJ W KŁOBUCKU**

z dnia 8 listopada 2022 r.

**w sprawie przyjęcia "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025
z perspektywą na lata 2026 - 2029"**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022r., poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 i art 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021r., poz. 1973 z późn. zm.)

Rada Miejska w Kłobucku uchwala, co następuje:

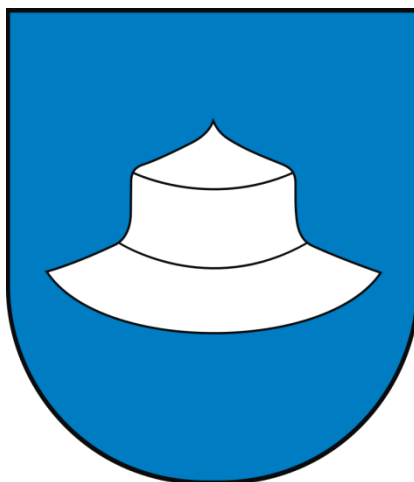
§ 1. Przyjmuje się "Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026-2029" w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kłobucka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kłobucku

Janusz Soluch

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

KŁOBUCK 2022

Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja
43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10
tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98
biuro@eko-precyzja.eu

Spis treści:

1. Wykaz skrótów	6
2. Wstęp.....	7
2.1. Cel i zakres opracowania	7
2.2. Podstawy prawne	7
2.3. Charakterystyka Gminy	8
2.3.1. Położenie	8
2.3.2. Demografia	9
2.3.3. Warunki klimatyczne.....	11
2.3.4 Budowa geologiczna	12
3. Założenia Programu Ochrony Środowiska	14
3.1.1. Polityka ekologiczna państwa 2030	14
3.1.2. Strategia Produktywności 2030 (SP2030).....	15
3.1.3. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	16
3.1.4. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	16
3.1.5. Strategia Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030 (SSiNP 2030)	16
3.1.6. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022	17
3.1.7. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	17
3.1.8. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030	18
3.1.9. Polityka energetyczna Polski do 2040 r.	18
3.1.10. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030	18
3.1.11. Program <i>Ochrony Środowiska</i> dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024.....	19
3.1.12. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”	20
3.1.13. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kłobuckiego na lata 2018 - 2021 z Uwzględnieniem Perspektywy na lata 2022 – 2025	20
3.1.14. Strategia rozwoju Gminy Kłobuck na lata 2016-2026	21
4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	23
5. Ocena stanu środowiska	26
5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	26
5.1.1. Źródła zanieczyszczeń powietrza.....	26
5.1.2. Jakość powietrza	31
5.1.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	44
5.1.4. Analiza SWOT	45
5.2. Zagrożenia hałasem	46
5.2.1. Stan wyjściowy	46
5.2.2. Źródła hałasu	46
5.2.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	56
5.2.4. Analiza SWOT	57

5.3. Pola elektromagnetyczne	58
5.3.1. Stan wyjściowy	58
5.3.2. Źródła oraz poziomy promieniowania elektromagnetycznego	59
5.3.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	61
5.3.4. Analiza SWOT	62
5.4. Gospodarowanie wodami	63
5.4.1. Stan wyjściowy - wody powierzchniowe.....	63
5.4.2. Stan wyjściowy - wody podziemne	65
5.4.3. Jakość wód - wody powierzchniowe	70
5.4.4. Jakość wód - wody podziemne.....	72
5.4.5. Zagadnienia Horyzontalne.....	74
5.4.6. Analiza SWOT	76
5.5. Gospodarka wodno-ściekowa	77
5.5.1. Sieć wodociągowa	77
5.5.2. Sieć kanalizacyjna	77
5.5.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	78
5.5.4. Analiza SWOT	79
5.6. Zasoby geologiczne.....	81
5.6.1. Stan aktualny	81
5.6.2. Zagadnienia Horyzontalne.....	84
5.6.3. Analiza SWOT	85
5.7. Gleby	86
5.7.1. Stan wyjściowy	86
5.7.2. Tereny przemysłowe i zdegradowane.....	88
5.7.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	90
5.7.4. Analiza SWOT	91
5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	92
5.8.1. Stan wyjściowy	92
5.8.2. Zagadnienia Horyzontalne.....	99
5.8.3. Analiza SWOT	99
5.9. Zasoby przyrodnicze	100
5.9.1. Formy ochrony przyrody	100
5.9.2. Korytarze ekologiczne	105
5.9.3. Lasy	107
5.9.4. Zagadnienia Horyzontalne.....	109
5.9.5. Analiza SWOT	111
5.10. Zagrożenia poważnymi awariami	112
5.10.1. Stan aktualny	112

5.10.2. Zagadnienia Horyzontalne.....	112
5.10.3. Analiza SWOT	113
6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie.....	114
6.1. Wyznaczone cele i zadania	114
7. System realizacji programu ochrony środowiska	146
7.1. Współpraca z interesariuszami.....	146
7.2. Sprawozdawczość.....	147
7.3. Monitoring realizacji programu	147
7.4. Źródła finansowania	147
7.4.1. Fundusze krajowe	148
7.4.2. Fundusze Unii Europejskiej.....	149

1. Wykaz skrótów

Tabela 1. Słownik skrótów.

Nazwa skrótu	Wyjaśnienie
Analiza SWOT	Narzędzie służące do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń.
ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
CRFOP	Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody
FST	Fundusz Sprawiedliwej Transformacji
GDDKIA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GUGiK	Główny Urząd Geodezji i Kartografii
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IMGW-PIG	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowy Instytut Badawczy
IUNG-PIB	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy
ITD	Inspekcja Transportu Drogowego
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWPd	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostki Samorządu Terytorialnego
LZO (VOC)	Lotne związki organiczne
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
ORSiP	Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej Województwa Śląskiego
OSChR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OSiR	Ośrodek Sportu i Rekreacji
OUG	Okręgowy Urząd Górniczy
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PMŚ	Państwowy monitoring środowiska
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PSH	Państwowa służba hydrogeologiczna
PSP	Państwowa Straż Pożarna
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
PWiK	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RPO	Regionalny program operacyjny
RWMŚ	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WWA	Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZMŚP	Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka

2. Wstęp

2.1. Cel i zakres opracowania

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Przedmiotowy dokument wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo, co 2 lata.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej. W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawnych, polega na sformułowaniu celów nadrzędnych oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy do roku 2029.

2.2. Podstawy prawne

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.)¹, a w szczególności:

„Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne

---

¹ Z uwzględnieniem zapisów ustaw zmieniających, w tym Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 r., poz. 1101).

programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

Art. 18. 2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.”

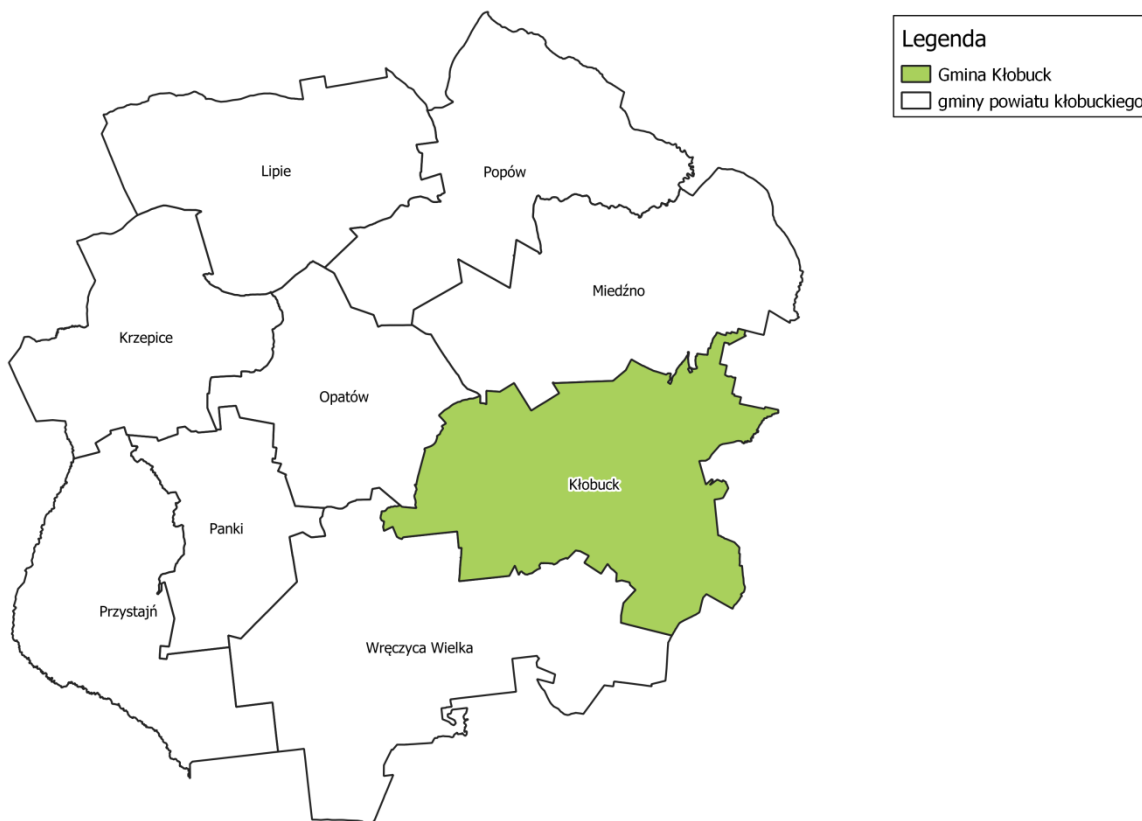
Gminne Programy ochrony środowiska tworzone są w celu realizacji polityki ochrony środowiska na szczeblu gminnym.

2.3. Charakterystyka Gminy

2.3.1. Położenie

Gmina Kłobuck jest gminą miejsko-wiejską położoną w północnej części województwa śląskiego, w powiecie kłobuckim. Gmina Kłobuck od północy graniczy z Gminą Miedźno, od zachodu z Gminą Opatów, od wschodu z Gminą Mykanów, natomiast od południa z Gminą Wręczyca Wielka oraz Miastem Częstochowa.

Rysunek 1. Położenie Gminy Kłobuck na tle powiatu kłobuckiego.

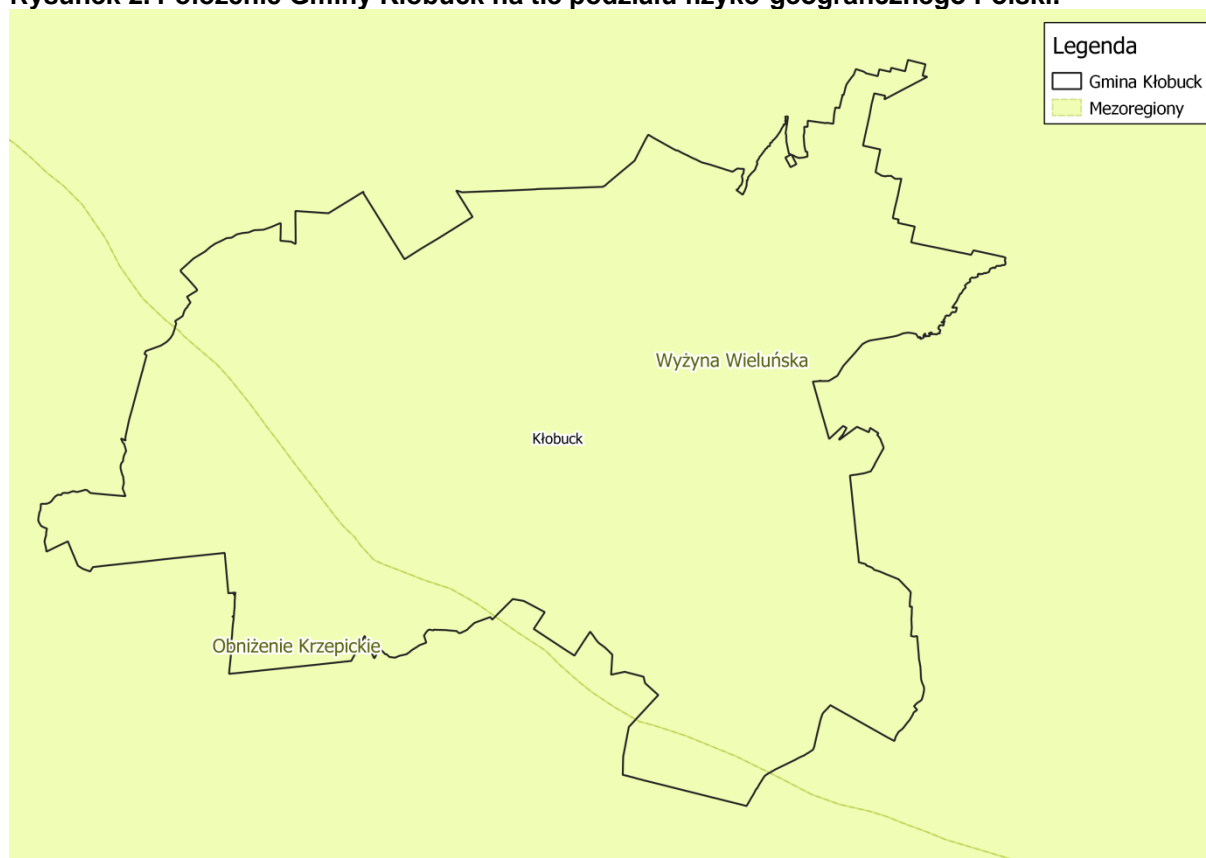

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GUGiK

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski Gmina Kłobuck leży w obrębie następujących jednostek²:

1. Megaregion Pozaalpejska Europa Środkowa:
  - Prowincja Wyżyny Polskie:
    - Podprowincja Wyżyna Śląsko-Krakowska:
      - Makroregion Wyżyna Woźnicko-Wieluńska:
        - Mezoregion Wyżyna Wieluńska;
        - Mezoregion Obniżenie Krzepickie.

Rysunek 2. Położenie Gminy Kłobuck na tle podziału fizyko-geograficznego Polski.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

2.3.2. Demografia

Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego w 2021 roku Gminę Kłobuck zamieszkiwało 20 095 mieszkańców, z czego 9 808 to mężczyźni, a 10 287 kobiety. Informacje na temat demografii gminy zebrano w tabeli poniżej.

² Physico-geographical mesoregions of Poland: verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data.

Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2021 r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość
Ludność według miejsca zameldowania		
Liczba ludności (ogółem)	osoba	20 095
Liczba mężczyzn	osoba	9 808
Liczba kobiet	osoba	10 287
Wskaźnik modułu gminnego		
Gęstość zaludnienia	ilość osób / km ²	155
Ilość kobiet na 100 mężczyzn	osoba	105
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		
W wieku przedprodukcyjnym	%	16,5
W wieku produkcyjnym	%	59,9
W wieku poprodukcyjnym	%	23,6

źródło: GUS.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie Gminy Kłobuck zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie (stan na 31.XII.2021 r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość
Bezrobotni zarejestrowani według płci		
Ogółem	osoba	631
Mężczyźni	osoba	330
Kobiety	osoba	301
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym		
Ogółem	%	5,2
Mężczyźni	%	5,1
Kobiety	%	5,4

źródło: GUS.

2.3.3. Warunki klimatyczne³

Klimat gminy, podobnie jak całej Polski, jest przejściowy, kontynentalno-morski, kształtowany na przemian przez masy powietrza napływające z Oceanu Atlantyckiego lub wschodniej Europy i Azji. W skali kraju według W. Okołowicza i D. Martyn (1979) gmina Kłobuck wchodzi w skład regionu klimatycznego małopolskiego. Natomiast według A. Wosia (1999) gmina położona jest na pograniczu regionów: Środkowopolskiego i Zachodniomałopolskiego. Niezależnie od podziałów rejon gminy należy do cieplejszych w Polsce i charakteryzuje się: przewagą wpływów oceanicznych, słabym wpływem wyżyn oraz wzniesień na kształtowanie pogody, przeciętnymi w skali kraju amplitudami temperatur, wczesną wiosną, długim ciepłym latem, przeciętnie długą zimą z licznymi dniami z pogodą przymrozkową bardzo chłodną oraz malejącymi opadami w kierunku centrum kraju.

Reprezentatywne dla gminy Kłobuck będą dane charakteryzujące klimatyczny region środkowopolski oraz zachodniomałopolski (w zależności od dostępnych danych). Według pomiarów średnia temperatura roczna z wielolecia 1951–1980 wynosi około 7,0 °C; stycznia (-3,8 °C), a lipca 17,3 °C. W skali roku średnia liczba dni przymrozkowych, to jest takich, w których temperatura powietrza może wynieść 0°C wynosi 86, dni mroźnych z ujemną temperaturą powietrza w ciągu całej doby jest 45, zaś dni ciepłych z temperaturą minimalną powyżej 0°C jest 233. Izoamplitudy roczne kształtują się na poziomie 20–21°C.

Suma rocznego opadu wynosi 600–650 mm, w tym półrocza chłodnego (listopad–kwiecień) około 200–250 mm. Opady półrocza ciepłego (maj–październik) osiągają około 400 mm. Pierwszy śnieg pojawia się około połowy listopada, a ostatni na przełomie marca i kwietnia. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez 60–70 dni. Jej grubość waha się w przedziale 10–20 cm. Okres występowania pokrywy śnieżnej przerywany jest częstymi odwilżami. W tym czasie opad zimowy stanowi deszcz. Okres wegetacyjny jest jednym z dłuższych w Polsce i trwa średnio przez około 220 dni. Okres gospodarczy trwa 252 dni. Początek robót polnych przypada na trzecią dekadę marca. Na podstawie danych za lata 1951–1980 średnia liczba dni pogodnych (zachmurzenie ≤ 20%) w roku wynosi 42, a pochmurnych (zachmurzenie ≥ 80%) 127 i jest jedną z najmniejszych w Polsce. Mgła pojawia się średnio przez około 44 dni w roku, zaś mgła całodzienna przez około 4 dni w roku. Usłonecznienie przekracza w roku 1400 godzin. Dni z burzą jest przeciętnie około 20 w roku.

Najczęstsze wiatry wieją z sektorów: północnego, zachodniego i południowego. Stanowią około 80% częstości wiatru. Ich średnia prędkość oscyluje w granicach 3,0 m/s. Średnia roczna liczba dni w okresie 1951–1985 (T. Niedźwiedź, J. Paszyński, D. Czekierda, 1994) z wiatrem bardzo silnym (prędkość powyżej 15 m/s) wynosi 3, z wiatrem silnym (prędkość od 10 do 15 m/s) wynosi około 20, zaś średnia roczna częstość występowania ciszy i słabego wiatru (prędkość poniżej 2m/s) wynosi około 60% dni w roku.

---

³ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłobuck

2.3.4 Budowa geologiczna⁴

Obszar gminy Kłobuck leży w obrębie monokliny śląsko – krakowskiej. Na powierzchni terenu widoczne są liczne wychodnie utworów jury dolnej, środkowej i górnej. Podłoże podczwartorzędowe budują utwory: karbonu, permu, triasu, jury, trzeciorzędu, kredy i czwartorzędu. Natomiast najstarszymi odsłaniającymi się na powierzchni są utwory jury środkowej i górnej (Rühle, 1986).

Utwory paleozoiczne nawiercono tylko jednym otworem wiertniczym (Rzeki JG-1), w którym stwierdzono występowanie ciemnoszarych wapieni, iłowców i mułowców karbonu dolnego oraz zlepieńców, piaskowców, iłowców piaszczystych i mułowców permu. Utwory te podścielają niezgodnie na nich leżące utwory triasu dolnego, wykształcone jako pstre iły i piaski oraz wapienie margliste i dolomity. Powyżej nich leży seria wapieni marglistych, krynoidowych, falistych oraz dolomitycznych i dolomitów triasu środkowego. Nadbudowują ją utwory w postaci szarych iłowców i mułowców zawierających wkładki zlepieńców, piaskowców i dolomitów, należące do triasu górnego. Przykrywa je seria utworów piaszczysto-żwirowych jury dolnej, nad którymi zalega kompleks ciemnoszarych, prawie czarnych iłowców i mułowców z przewarstwieniami piaskowców oraz syderytów należących do jury środkowej.

W południowo-zachodniej części arkusza Kłobuck (poza terenem gminy) występują utwory jury dolnej reprezentowane przez piaskowce i żwiry warstw olewińskich, iły, iłowce i mułowce warstw wieluńskich oraz iły, iłowce i mułowce z przewarstwieniami piaskowców należących do warstw łysieckich. W centralnej części terenu arkusza (na terenie gminy) występują utwory jury środkowej. Najstarszym ogniwem jury środkowej są utwory warstw kościeliskich reprezentowane przez kompleks piaskowcowy zaliczany do aalenu i do. Inej części bajosu. Obocznie warstwy kościeliskie przechodzą w osady ilaste z wkładkami rud żelaza określane jako iły rudonośne. Na iłach rudonośnych lokalnie występują wapienie piaszczyste lub wapienie dolomityczne z przewarstwieniami margli. Utwory te zaliczane są do keloweju. Północną i północno-wschodnią część arkusza Kłobuck (na terenie gminy) pokrywają osady jury górnej. Ich wychodnie przebiegają z południowego wschodu na północny zachód od linii Częstochowa – Kłobuck – Danków. Jura górna reprezentowana jest przez wapienie margliste i margle cienkoławicowe (tzw. warstwy jasnogórskie – oksford dolny), wapienie ławicowe, gąbkowo-tuberolitowe z przewarstwieniami marglistymi i krzemieniami (warstwy zawodziańskie – oksford środkowy) oraz wapienie ławicowe i wapienie kredowate oksfordu górnego. Wapienie oksfordu dolnego to cienkoławicowe i margliste wapienie, barwy jasnoszarej lub żółtoszarej z liczną fauną gąbek, amonitów i ramienionogów. Są one na powierzchni niedostępne. Występują jedynie w progu strukturalnym w południowo-zachodniej części arkusza Ostrowy (południowa część gminy), gdzie przykryte są miększą pokrywą osadów czwartorzędowych. Mają małą grubość i złą jakość (Kutek i inni, 1977). Powyżej wymienionych wapieni zalega seria jasnoszarych, uławiconych, niezbyt zwięzłych i porowatych wapieni zawierających płaskury krzemieni, warstewki margli, faunę amonitów i ramienionogów oraz wapieni skalistych będących zwięzłą, twardą, nieporowatą odmianą wapieni gąbkowo-tuberolitowych. Zaliczane są one do oksfordu środkowego. Na tych wapieniach funkcjonowały niegdyś małe łomy gospodarskie rozlokowane w południowo-zachodniej części obszaru arkusza Ostrowy (południowa część gminy). Obecnie wapienie te, jak i wapienie oksfordu dolnego, nie mają

⁴ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłobuck

znaczenia surowcowego. Najwyższą część profilu oksfordu (oksford górny) budują wapienie skaliste oraz wapienie mikrytowe, margliste, litograficzne i kredowate o znacznych grubościach, tworzące liczne wychodnie na całym omawianym obszarze. Wapienie tego wieku były przedmiotem eksploatacji w licznych nieczynnych łomach na obszarze objętym arkuszami Kłobuck i Ostrowy.

Utwory trzeciorzędu znane są wyłącznie z wierceń. W rejonie Cykarzewa (poza terenem gminy) stanowi je kilkunastometrowa seria burowęgłowa zbudowana z czarnych ilów przewarstwionych piaskami i węglem brunatnym. W rejonie Kamyka, Libidzy, Białej i Rudnik są to drobnoziarniste i średnioziarniste piaski, wypełniające szczeliny i kieszenie krasowe rozwinięte w wapieniach jurajskich oraz rumosze wapieni i krzemieni przemieszane z piaskiem. Rumosze te występują na stokach jurajskich lub w obniżeniach między nimi, a także u podnóża krawędzi strukturalnych i tektonicznych.

Utwory czwartorzędowe przykrywają prawie cały obszar gminy. Miąższość utworów czwartorzędowych ze względu na silne urozmaicenie rzeźby podłoża i współczesnej powierzchni morfologicznej jest bardzo zróżnicowana i zmienia się od 0,5 do 75 m. Największe miąższości osady czwartorzędowe osiągają w dolinie Pankówki oraz w północnej części gminy. W zdecydowanej większości czwartorzęd stanowią plejstoceńskie utwory lodowcowe, wykształcone w postaci glin, piasków i żwirów oraz utwory holocenięskie wykształcone w postaci: piasków, piasków ze żwirem, mułków, pyłów i sporadycznie torfów występujących w dolinach rzecznych oraz piasków wydmych i eolicznych występujących w rejonie Piły (poza terenem gminy).

3. Założenia Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029 zgodny jest z dokumentami wyższego szczebla, tj. dokumentami europejskimi, krajowymi, wojewódzkimi oraz powiatowymi. Dokument uwzględnia także założenia określone w innych dokumentach lokalnych.

Uwarunkowania wspólnotowe

Podstawę Wspólnotowej Polityki Ochrony Środowiska stanowi VII Program Działań na Rzecz Ochrony Środowiska (7th European Action Plan, w skrócie EAP). Wskazuje on na konieczność zastosowania strategicznego podejścia do problemów środowiskowych. Takie podejście powinno wykorzystywać różne środki oraz instrumenty, aby regulować działania podejmowane przez przedsiębiorców, konsumentów, polityków i obywateli.

Zgodność celów, zawartych w VII Europejskim Programie Działań na Rzecz Ochrony Środowiska, została osiągnięta poprzez ich szczegółową analizę oraz dopasowanie do lokalnych potrzeb gminy.

3.1.1. Polityka ekologiczna państwa 2030

W systemie dokumentów strategicznych PEP2030 stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). W związku z powyższym, cel główny PEP2030, tj. **Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców**, został przeniesiony wprost ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Cele szczegółowe PEP2030 zostały określone w odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez cele horyzontalne.

1. **Cel szczegółowy I:** Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Kierunki interwencji:

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód;
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania;
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb;
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej.

2. **Cel szczegółowy II:** Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

Kierunki interwencji:

- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu;
- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym;

- Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa;
- Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT.

3. **Cel szczegółowy III:** Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

Kierunki interwencji:

- Przeciwdziałanie zmianom klimatu;
- Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

4. **Cel horyzontalny I:** Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa;

Kierunki interwencji:

- Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji:

5. **Cel horyzontalny II:** Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Kierunki interwencji:

- Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

3.1.2. Strategia Produktywności 2030 (SP2030)

Celem głównym Strategii Produktywności 2030 jest wzrost produktywności w warunkach gospodarki niskoemisyjnej, o obiegu zamkniętym i opartej na danych. Strategia przewiduje realizację założeń wskazanych w trzech celach szczegółowych SOR, czemu służyć mają działania zaprojektowane w ramach siedmiu obszarów interwencji, wraz z przypisanymi do nich celami szczegółowymi:

1. Obszar I. Zasoby naturalne (ziemia i surowce):
  - (a) Wzrost wydajności surowcowej gospodarki,
  - (b) Wzrost wykorzystania surowców odnawialnych i biomasy w gospodarce;
2. Obszar II. Praca i kapitał ludzki:
  - (a) Szybki rozwój praktycznego kształcenia przez całe życie,
  - (b) Przygotowanie kompetentnych kadr na potrzeby scyfryzowanej gospodarki;
3. Obszar III. Inwestycje (kapitał trwały i finansowy):
  - (a) Trwałe zwiększenie stopy inwestycji prywatnych,
  - (b) Automatyzacja, robotyzacja i cyfryzacja przedsiębiorstw;
4. Obszar IV. Organizacja i instytucje:
  - (a) Podniesienie jakości zarządzania w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych,
  - (b) Stymulowanie mechanizmów współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi;
5. Obszar V. Wiedza: Wzrost intensywności wykorzystania wiedzy i nowych technologii w gospodarce;

6. Obszar VI. Dane: Szybki rozwój algorytmicznej gospodarki opartej na danych;
7. Obszar VII. Umiejdzynarodowienie:
  - (a) Zwiększenie liczby eksporterów, w szczególności na rynki pozaeuropejskie,
  - (b) Zwiększenie eksportu towarów w obszarze wysokich technologii i kanałami e-commerce.

3.1.3. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

1. Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;
2. Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

3.1.4. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

1. Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska:
  - a. Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska;
  - b. Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.

3.1.5. Strategia Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030 (SSiNP 2030)

Celem głównym Strategii Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030 jest sprawne i nowoczesne państwo służące obywatelom, środowisku oraz gospodarce.

SSiNP wskazuje zasady udostępnienia szerokiego zakresu usług administracji publicznej drogą elektroniczną oraz wykorzystania zestandaryzowanych i interoperacyjnych rozwiązań informatycznych we wszystkich dziedzinach funkcjonowania państwa. Szczególną uwagę transformacji cyfrowej administracji publicznej poświęcono w celu szczegółowym III SSiNP Podniesienie sprawności realizacji zadań państwa poprzez wykorzystanie technologii cyfrowych i zmianę sposobu działania stosownie do możliwości, jakie stwarza technologia.

W ramach Strategii Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030 są planowane działania, których rezultatem będzie poszerzenie zakresu zaawansowanych e-usług administracji publicznej. Skutkować ma to zmniejszeniem potrzeby angażowania urzędników w realizację e-usług, a także zwiększeniem wygody obywateli. Założenia te odnajdują odzwierciedlenie w kierunku interwencji 1 celu szczegółowego III SSiNP: Tworzenie warunków dla efektywnej, dostępnej cyfrowo i bezpiecznej e-administracji.

Administracja publiczna powinna wykorzystywać w tym celu zestandaryzowane, interoperacyjne i horyzontalne rozwiązania informatyczne. Podejmowane będą kroki na rzecz szerokiej elektronicznej procesów wewnątrz administracji, umożliwiającej przeniesienie obowiązków z obywatela na administrację. Na szeroką skalę udostępniane będą dane publiczne przy zachowaniu standardów ochrony danych osobowych oraz promowana będzie idea ich ponownego wykorzystywania.

Podstawowymi metodami i narzędziami do osiągnięcia zaplanowanych rezultatów będą:

- budowa i rozwój rozwiązań centralnych,
- budowa rozwiązań standaryzowanych,
- zapewnienie bezpieczeństwa infrastruktury teleinformatycznej, danych i informacji,
- wspieranie rozwoju i wykorzystanie nowoczesnych technologii,

- świadczenie e-usług publicznych,
- wdrażanie dostępności cyfrowej.

SSiNP 2030 zakłada, że punktem wyjścia do stworzenia efektywnej, dostępnej cyfrowo i bezpiecznej e-administracji jest budowa i utrzymanie modelu Architektury Informacyjnej Państwa (AIP). Model AIP ma stanowić ramy transformacji cyfrowej kraju. Dotychczasowy sposób informatyzacji kraju powodował nieuzasadnioną nadmiarowość i różnorodność rozwiązań stosowanych w administracji, powodujące trudności w dostępie do danych oraz rozproszoną informację o dostępnych e-usługach. Dlatego kluczową rolę w cyfryzacji administracji publicznej będzie stanowiła Architektura Informacyjna Państwa rozumiana jako formalny opis sposobu zorganizowania systemów informacyjnych państwa oraz metody zarządzania ich rozwojem. Na AIP składają się pryncypia, standardy, modele i procesy zarządzania oraz elementy konieczne do zrealizowania wizji cyfrowego państwa, obejmujące warstwę prawną, organizacyjną, semantyczną i techniczną.

3.1.6. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

1. Cel 3: Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego:

a) Priorytet 3.1. – Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej;

- Kierunek interwencji 3.1.3. – Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce.

2. Cel 4: Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa

a) Priorytet 4.1. – Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego:

- Kierunek interwencji 4.1.1. – Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną;
- Kierunek interwencji 4.1.2. – Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa;
- Kierunek interwencji 4.1.3. – Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa;
- Kierunek interwencji 4.1.4. – Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

3.1.7. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

1. Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym:

- a. Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych;
- b. Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.

2. Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych:

- a. Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.

3.1.8. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

1. Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:
  - a) 1.2. Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej:
    - i. 1.2.4. Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej i solidarnej.

3.1.9. Polityka energetyczna Polski do 2040 r.

Celem polityki energetycznej państwa jest: bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.

Cele szczegółowe:

1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych
  - Projekt strategiczny 1: Transformacja regionów węglowych;
2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej:
  - Projekt strategiczny 2: Rynek mocy;
  - Projekt strategiczny 3: Wdrożenie inteligentnych sieci elektroenergetycznych;
3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych:
  - Projekt strategiczny 3A: Budowa Baltic Pipe;
  - Projekt strategiczny 3B: Budowa drugiej nitki Rurociągu Pomorskiego;
4. Rozwój rynków energii:
  - Projekt strategiczny 4A: Wdrażanie Planu działania (mającego służyć zwiększeniu transgranicznych zdolności przesyłowych energii elektrycznej);
  - Projekt strategiczny 4B: Hub gazowy;
  - Projekt strategiczny 4C: Rozwój elektromobilności;
5. Wdrożenie energetyki jądrowej:
  - Projekt strategiczny 5: Program polskiej energetyki jądrowej;
6. Rozwój odnawialnych źródeł energii:
  - Projekt strategiczny 6: Wdrożenie morskiej energetyki wiatrowej;
7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji:
  - Projekt strategiczny 7: Rozwój ciepłownictwa systemowego;
8. Poprawa efektywności energetycznej:
  - Projekt strategiczny 8: Promowanie poprawy efektywności energetycznej.

3.1.10. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

Uchwała Nr 184/2020 Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030. SRKL obejmuje 4 cele szczegółowe:

- Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych;
- Poprawę zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej;
- Wzrost i poprawę wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy;
- Redukcję ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawę dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029 jest spójny z Programem Ochrony Środowiska dla

Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, Strategii rozwoju Gminy Kłobuck na lata 2016-2026 oraz Aktualizacją Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kłobuckiego na lata 2018 - 2021 z Uwzględnieniem Perspektywy na lata 2022 – 2025, ich celami oraz kierunkami interwencji w nich określonymi.

3.1.11. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024.

Powietrze atmosferyczne (PA)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych.
2. Cel długoterminowy do roku 2024: Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami.

Zasoby wodne (ZW)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód.

Gospodarka odpadami (GO)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu i termicznym przekształcaniu pozostałych odpadów palnych z odzyskiem energii.

Ochrona przyrody (OP)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu.

Zasoby surowców naturalnych (ZSN)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych.

Gleby (GL)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi.

Tereny przemysłowe (TP)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi.

Hałas (H)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska.

Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach.

Przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym (PPAP)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

3.1.12. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

1. CEL STRATEGICZNY A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej:
  - Cel operacyjny: A.1. Konkurencyjna gospodarka;
  - Cel operacyjny: A.2. Innowacyjna gospodarka;
  - Cel operacyjny: A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość;
2. CEL STRATEGICZNY B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca:
  - Cel operacyjny: B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych;
  - Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec;
  - Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki;
3. CEL STRATEGICZNY C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni:
  - Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska;
  - Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura;
  - Cel operacyjny: C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu;
4. CEL STRATEGICZNY D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym:
  - Cel operacyjny: D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny;
  - Cel operacyjny: D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu;
  - Cel operacyjny: D.3. Nowoczesna administracja publiczna.

3.1.13. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kłobuckiego na lata 2018 - 2021 z Uwzględnieniem Perspektywy na lata 2022 – 2025

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza:
  - Ograniczenie emisji zanieczyszczeń;
  - Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza;
  - Ścieżki rowerowe;
  - Minimalizacja zużycia energii, termomodernizacje;
  - Monitoring jakości środowiska;
2. Zagrożenia hałasem:
  - Ograniczenie emisji hałasu;
  - Modernizacja infrastruktury drogowej;

- Monitoring jakości środowiska;
- 3. Pola elektromagnetyczne:
  - Ochrona ludzi przed PEM;
  - Preferowanie mało-konfliktowych lokalizacji źródeł PEM;
  - Monitoring jakości środowiska;
- 4. Gospodarowanie wodami:
  - Zarządzanie zasobami wodnymi;
  - Mała retencja;
  - Ochrona przed suszą i powodzią;
  - Monitoring jakości środowiska;
- 5. Gospodarka wodno-ściekowa:
  - Zarządzanie zasobami wodnymi, racjonalizacja zużycia wody;
  - Racjonalna gospodarka ściekowa;
- 6. Gleby oraz zasoby geologiczne:
  - Ochrona zasobów kopalin;
  - Rekultywacja terenów zdegradowanych;
  - Ochrona gleb;
  - Monitoring jakości Środowiska;
- 7. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:
  - Poprawa stanu gospodarki odpadami;
  - Budowa funkcjonalnego systemu gospodarki odpadami;
  - Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz prowadzenie nowoczesnego systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- 8. Zasoby przyrodnicze:
  - Opieka nad istniejącymi obszarami;
  - Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody;
  - Ochrona i zrównoważony rozwój lasów;
- 9. Zagrożenia poważnymi awariami:
  - Przeciwdziałanie poważnym awariom oraz zwiększenie bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych;
- 10. Edukacja ekologiczna:
  - Działalność organizacyjna oraz informacyjna z zakresu ochrony środowiska;
  - Zacieśnienie współpracy między Powiatem a Nadleśnictwami;
  - Intensyfikacja współpracy międzygminnej.

3.1.14. Strategia rozwoju Gminy Kłobuck na lata 2016-2026

Misja rozwoju: Stworzenie długookresowej perspektywy dla bezpiecznej i atrakcyjnej aktywności rodzinnej, zawodowej i społecznej mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury, tworzenie klimatu dla przedsiębiorców i inwestorów, dbałość o środowisko naturalne, kulturę oraz wszechstronny transparentny rozwój intelektualny i społeczny mieszkańców.

1. **Obszar 2. Cel strategiczny:** Wysoki poziom bezpieczeństwa ekologicznego gminy:

Cele operacyjne:

- Skuteczny system ochrony środowiska;
- Efektywny system zarządzania kryzysowego;

2. **Obszar 3. Cel strategiczny:** System usług publicznych wysokiej jakości dostosowany do potrzeb społecznych:

Cele operacyjne:

- Wysoka dostępność komunikacyjna gminy;

4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Cel opracowania

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym dokumencie, opracowanie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia *Programu*, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie zagadnień, będących zagadnieniami techniczno-ekonomicznymi, związanymi z przyszłymi projektami.

Zakres opracowania

Sporządzony *Program* zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, źródła jego zanieczyszczeń, analizę SWOT, propozycje oraz opis celów i zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska. Program wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a dowodów jego osiągnięcia dostarcza ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo (co 2 lata). Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożeń hałasem, promieniowania elektromagnetycznego, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami, zasobów przyrodniczych, zagrożeń poważnymi awariami, edukacji ekologicznej, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego umożliwiającą tym samym identyfikację obszarów problemowych. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących w kraju przepisów prawnych i regulacji prawnych Unii Europejskiej, polega na sformułowaniu celów (do 2029 roku) oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie Gminy Kłobuck do roku 2029.

Charakterystyka

W tej części opracowania przedstawiony został krótki opis gminy omawiający jej położenie, klimat, demografię oraz rzeźbę terenu.

Ocena stanu środowiska

W niniejszym opracowaniu opisano stan środowiska na terenie Gminy Kłobuck. Wyznaczono w tym zakresie następujące kategorie:

- Jakość powietrza (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);

- Hałas (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Promieniowanie elektromagnetyczne (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Wody powierzchniowe i podziemne (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Zasoby geologiczne (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Gleby (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Gospodarka odpadami (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Zagrożenia poważnymi awariami (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska).

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem służącym do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń (w przypadku niniejszego opracowania – środowiska). Od tych elementów pochodzi jej nazwa: **S** – strenghts (silne strony); **W** – weaknesses (słabe strony); **O** – opportunities (szanse), **T** – threats (zagrożenia).

W przypadku badań środowiska przyrodniczego analiza polega na określeniu słabych i silnych stron poszczególnych elementów środowiska także szans oraz zagrożeń tworzonych przez czynniki wewnętrzne oraz zewnętrzne.

Cele i strategia ich realizacji

W niniejszym *Programie* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz lokalnych potrzeb i są to:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Zagrożenia hałasem;
- Pola elektromagnetyczne;
- Gospodarowanie wodami;
- Gospodarka wodno-ściekowa;
- Zasoby geologiczne;
- Gleby;
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- Zasoby przyrodnicze;
- Zagrożenia poważnymi awariami.

Na ich podstawie wyznaczono cele krótko- i średniookresowe, a także strategię ich realizacji na poziomie gminnym. Narzędziem pomocniczym w realizacji założonych celów są zadania przedstawione w rozdziale 6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie. Wyznaczone zadania są spójne z planowanymi inwestycjami gminnymi oraz obowiązującym prawem lokalnym.

Wdrażanie i monitoring programu

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Z tego powodu w rozdziale 7. System realizacji programu ochrony środowiska, sformułowano zasady zarządzania środowiskiem, które stanowią podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Analiza uwarunkowań finansowych

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych. W tym celu w rozdziale 6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie przedstawiono potencjalne źródła finansowania wyznaczonych zadań.

5. Ocena stanu środowiska

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1. Źródła zanieczyszczeń powietrza

Niska emisja

Niską emisję definiuje się jako emisję pyłów oraz gazów do atmosfery z emiterów znajdujących się na wysokości do 40 m. Pyły i gazy są produktami spalania paliw stałych, ciekłych oraz gazowych. Samą emisję można podzielić na:

- Emisję komunikacyjną – emisja związana ze spalaniem paliw płynnych przez pojazdy,
- Emisję przemysłową – związaną z procesami odbywającymi się w ramach działalności zakładów przemysłowych,
- Emisję z kotłowni lokalnych i palenisk indywidualnych – związaną ze spalaniem paliw na potrzeby ogrzewania,

Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.

Zanieczyszczenia	Źródło emisji
Pył ogółem	spalanie paliw, unoszenie pyłu w powietrzu;
SO ₂ (dwutlenek siarki)	spalanie paliw zawierających siarkę;
NO (tlenek azotu)	spalanie paliw;
NO ₂ (dwutlenek azotu)	spalanie paliw, procesy technologiczne;
NO _x (suma tlenków azotu)	sumaryczna emisja tlenków azotu;
CO (tlenek węgla)	produkt niepełnego spalania;
O ₃ (ozon)	powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń będących utleniaczami;
Dioksyny	Spalanie odpadów, spalanie materii organicznej
WWA	Spalanie odpadów, niecałkowite spalanie paliw

źródło: opracowanie własne

Zanieczyszczenia powietrza związane z niską emisją mogą być powodem wielu negatywnych skutków dla środowiska oraz żywych organizmów. Ich wpływ na organizmy żywe przedstawiono poniżej:

- **Pył zawieszony** - Pył zawieszony jest nośnikiem metali ciężkich, które mają negatywny wpływ na żywe organizmy. Sam pył może także osadzać się w pęcherzykach płucnych oraz powodować podrażnienie oczu oraz błon śluzowych nosa i gardła.
- **Dwutlenek siarki** - Dwutlenek siarki, powstający podczas spalania paliw, ma negatywny wpływ na błony śluzowe układu oddechowego oraz powoduje zmniejszenie powierzchni dróg oddechowych.
- **Tlenki azotu** - Tlenki azotu powodują zwiększenie się podatności na infekcje układu oddechowego, zwiększają prawdopodobieństwo ataków astmatycznych oraz uszkadzają komórki układu immunologicznego w płucach.
- **Tlenek węgla** - Tlenek węgla ma negatywny wpływ na układ naczyniowo-sercowy człowieka. Przenikając do układu krwionośnego łączy się z hemoglobina tworząc karboksyhemoglobinę, która nie jest zdolna do przenoszenia tlenu. Kontakt z dużym stężeniem tlenu węgla może spowodować śmierć, natomiast dłuższa ekspozycja ma

wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa zawału serca oraz hamuje odpowiedź immunologiczną organizmu.

- **Ozon** - Ozon w górnych warstwach atmosfery jest gazem niezbędnym do przetrwania życia, natomiast w warstwach dolnych cechuje się negatywnym wpływem na żywe organizmy. Atakuje on komórki błony śluzowej wyściełające drogi oddechowe, płuca oraz oskrzela a także zmniejsza odporność na infekcje.
- **Dioksyny** - Dioksyny kumulują się w organizmie wpływając negatywnie na odpowiedź immunologiczną organizmu. W dużych stężeniach mogą wywoływać choroby dermatologiczne takie jak trądzik chlorowy.
- **WWA** - Najpowszechniej występującymi wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi są benzo(a)piren oraz naftalen. Długotrwałe narażenie na WWA może powodować występowanie nowotworów, chorób oczu, nerek oraz wątroby a także zmniejszać odpowiedź immunologiczną organizmu.

Zgodnie z corocznym raportem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA), dotyczącym jakości powietrza w Europie, Polska od wielu lat znajduje się w czołówce krajów o najbardziej zanieczyszczonym powietrzu. Dotyczy to zwłaszcza zanieczyszczenia pyłem PM10 oraz benzo(a)pirenem.

Emisja z gospodarstw domowych

Głównymi źródłem tego rodzaju zanieczyszczeń powietrza może być:

- spalanie paliw stałych tj. węgla złej jakości oraz drewna,
- spalanie odpadów w piecach indywidualnych gospodarstw domowych.

Emisja komunikacyjna

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą emisja komunikacyjna, która najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu kołowego. Na terenie Gminy Kłobuck głównym źródłem emisji komunikacyjnej są:

- Drogi krajowe:
  - Autostrada A1;
  - Droga krajowa nr 43;
- Drogi wojewódzkie:
  - Droga wojewódzka nr 491;
  - Droga wojewódzka nr 492;
- Drogi powiatowe:
  - 1025S Kamyk – Kuźnica Kiedrzyńska;
  - 1026S Ostrowy – Kuźnica Kiedrzyńska;
  - 2020S Wilkowiecko – Kłobuck (Brody Malina - Zagórze);
  - 2023S Zawady – Mokra – Kłobuck;
  - 2041S Praszczyki – Kałmuki – Hutka – Kłobuck;
  - 2043S Kłobuck – Kamyk;
  - 2045S Libidza – Kamyk;
  - 2046S Biała Górna – Lgota;
  - 2047S Grodzisko – Libidza;
  - 204S Lgota – Szarlejka;
  - 2068S Biała Górna – Częstochowa;
- Drogi gminne;

- Drogi wewnętrzne.

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są:

- tlenek i dwutlenek węgla,
- węglowodory,
- tlenki azotu,
- pyły zawierające metale ciężkie,
- pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Dla stanu powietrza atmosferycznego istotne znaczenie ma emisja NO_x oraz metali ciężkich. Duże znaczenie ma również tzw. emisja wtórna z powierzchni dróg, która zależy w dużej mierze od warunków meteorologicznych. Komunikacja jest również źródłem emisji benzenu, benzo(a)pirenu oraz innych związków organicznych. Na wielkość tych zanieczyszczeń wpływa stan techniczny samochodów, stopień zużycia substancji katalitycznych oraz jakość stosowanych paliw. Gwałtowny rozwój transportu, przejawiający się wzrostem ilości samochodów na drogach oraz aktualny stan infrastruktury dróg spowodował, iż transport może być uciążliwy dla środowiska naturalnego.

W przypadku substancji toksycznych emitowanych przez silniki pojazdów do atmosfery, źródła te trudno zinwentaryzować pod kątem emisji zanieczyszczeń, gdyż zwykle nie ma dla nich materiałów sprawozdawczych. Na podstawie znanych wartości średniego składu paliwa, szacowany przeciętny skład spalin silnikowych jest następujący:

Tabela 5. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo).

Składnik	Silniki benzynowe	Silniki wysokoprężne	Uwagi
Azot	24 – 77	76 – 78	nietoksyczny
Tlen	0,3 – 8	2 – 18	nietoksyczny
Para wodna	3,0 – 5,5	0,5 – 4	nietoksyczny
Dwutlenek węgla	5,0 – 12	1 – 10	nietoksyczny
Tlenek węgla	0,5 – 10	0,01 – 0,5	toksyczny
Tlenki azotu	0,0 – 0,8	0,0002 – 0,5	toksyczny
Węglowodory	0,2 – 3	0,009 – 0,5	toksyczny
Sadza	0,0 – 0,04	0,01 – 1,1	toksyczny
Aldehydy	0,0 – 0,2	0,001 – 0,009	toksyczny

źródło: J. Jakubowski „Motoryzacja a środowisko”.

Emisja przemysłowa

Emisja przemysłowa związana jest ze źródłami punktowymi, pochodzącymi z zakładów przemysłowych, głównie z procesów spalania paliw w celach energetycznych oraz procesów technologicznych.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Starostwo Powiatowe w Kłobucku, funkcjonują następujące podmioty posiadające pozwolenia na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza:

- Fabryka Odlewów Sp. z o.o. Sp. K., Gruszewnia, ul. Kłobucka 63, 42-125 Kamyk;
- Zakład Mięsny „ZYG MUNT” Zygmunt Muznerowski, Biała, ul. Jasnogórska 142, 42-125 Kamyk;
- „PROVEL” Sp. z o.o., Gruszewnia, ul. Kmicica 43, 42-125 Kamyk;

- Zakład Usług Galwanicznych, Dariusz Rozbicki, Libidza, ul. Olszańskiego 18, 42-125 Kamyk;
- „DELICPOL” Sp. z o.o., ul. Grunwaldzka 8, 42-125 Kamyk;
- „DREWBET” Grzyb-Kotynia-Rogaczewski, ul. Górnicza 1, 42-100 Kłobuck;
- „ROLMETAL” ul. Grunwaldzka 8, 42-125 Kamyk;
- „FABO POLAK” S.J., Borowianka, ul. Kopiecka 29, 42-125 Kamyk;
- Blacharstwo, Lakiernictwo Pojazdowe, Krzysztof Siudeja, Biała, ul. Jasnogórska 214, 42-125 Kamyk;
- „SCHULTZ SEATING POLAND” SP. z o.o., ul. Górnicza 1, 42-100 Kłobuck;
- „ANPOL” Andrzej Przygoda, ul. Teligi 4, 42-100 Kłobuck;
- Odlewnictwo Eksport-Import Wiesław Kulej, ul. Korczaka 46, 42-100 Kłobuck;
- U & R CALOR Sp. z o.o., ul. G. Morcinka 38, 42-580 Wojkowice, ul. Harcerska 4, 42-100 Kłobuck;
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Marek Nowak, ul. Kolejowa 41, 42-100 Kłobuck.

Na terenie gminy funkcjonuje także jeden podmiot posiadający pozwolenie zintegrowane wydane przez starostę kłobuckiego:

- Südpack Kłobuck Sp. z o.o., ul. Drukarska 8, 42-100 Kłobuck.

Emisja niezorganizowana

Emisja niezorganizowana to przeciwieństwo źródeł emisji zorganizowanej, których głównym kryterium klasyfikacji jest praktyczna możliwość kontroli emisji poprzez pomiary natężenia przepływu odgazów i stężeń substancji w nich zawartych. Źródła, które według tego kryterium nie należą do źródeł emisji zorganizowanej, można podzielić na dwa rodzaje:

- **emisje z nieszczelności:** emisje do środowiska powstające w wyniku stopniowej utraty szczelności elementów wyposażenia przeznaczonego do przesyłania cieczy lub gazów. Zazwyczaj emisja spowodowana jest nadciśnieniem w przewodach instalacji. Przykładem emisji lotnych mogą być wycieki z kołnierzy połączeniowych, pomp lub innych elementów wyposażenia oraz „wycieki” z urządzeń do magazynowania produktów gazowych lub ciekłych. Do emisji dochodzi w wyniku dyfuzji, z tego też względu emisję tę klasyfikuje się jako podgrupę rodzaju „emisje z dyfuzji”,
- **emisje powodowane dyfuzją:** emisje powstające w normalnych warunkach eksploatacji w wyniku bezpośredniego kontaktu substancji lotnych lub pyłących ze środowiskiem, w wyniku którego dochodzi do dyfundowania (samorzutnego przenikania) wykorzystywanych substancji do powietrza. Głównymi mechanizmami dyfuzji prowadzącej do emisji gazów jest parowanie i sublimacja, ale również w zakresie tej definicji zwiera się samorzutne uwalnianie pyłów powstających podczas niektórych operacji. Do kategorii tej zalicza się również wtórną emisję pyłów (porywanie pyłów), wywołaną erozją wietrzną.

Do emisji powodowanych dyfuzją należą następujące rodzaje źródeł:

- suszenie (suszenie masy, suszenie powierzchni po lakierowaniu lub drukowaniu),
- magazynowanie cieczy w zbiornikach bezciśnieniowych (lub z poduszką gazową) umożliwiające uwalnianie gazów z nad magazynowanej cieczy do atmosfery w trakcie jej przechowywania lub podczas napełniania zbiornika, gdy opary są wypierane ze zbiornika w trakcie jego napełniania,
- magazynowanie „świeżych” produktów stałych, zawierających w swojej masie pozostałości procesowe, np. mocznika lub produktów niestabilnych chemicznie, umożliwiające częściowy rozkład, np. w wyniku hydrolizy,
- magazynowanie materiałów sypkich na otwartym terenie,
- transportu materiałów z wykorzystaniem przenośników, przesypów, ładowarek,
- konserwacja maszyn z wykorzystaniem LZO (VOC),
- emisje pośrednie, np. w wyniku nieszczelności układów chłodniczych w obszarze procesowym i przedostawania się zanieczyszczeń do układu chłodniczego, a następnie ich dyfuzję w trakcie odparowywania w wieżach chłodniczych lub chłodniach wentylatorowych.

Źródła emisji powodowanej dyfuzją mogą mieć następujący charakter:

- źródła punktowe (odpowietrzenia, układy oddechowe zbiorników, przesypy),
- źródła liniowe (transportery taśmowe),
- źródła powierzchniowe (otwarte zbiorniki, laguny i odstożniki, komory napowietrzania ścieków, hały magazynowe i place składowe),
- źródła przestrzenne (instalacje zlokalizowane poza budynkami).

Sieć gazowa

Na terenie Gminy Kłobuck istnieje sieć gazowa. Jej charakterystykę przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 6. Charakterystyka sieci gazowej na terenie Gminy Kłobuck (2020 r.).

Sieć gazowa	Jednostka miary	Wartość
Długość czynnej sieci ogółem w m	m	23 731
Długość czynnej sieci przesyłowej w m	m	0
Długość czynnej sieci dystrybucyjnej w m	m	23 731
Długość czynnej sieci ogółem w km na 100 km ²	-	18,3
Czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	szt.	394
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	szt.	385
Odbiorcy gazu	gosp.	270
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	234
Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe w mwh	MWh	3 215,2

Sieć gazowa	Jednostka miary	Wartość
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań przez gospodarstwa domowe w mwh	MWh	3 082,8
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	910
Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności	%	4,5

źródło: GUS

Sieć ciepłownicza

Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Główny Urząd Statystyczny, na obszarze Gminy Kłobuck, znajduje się 7,8 km przyłączy sieci ciepłej do budynków.

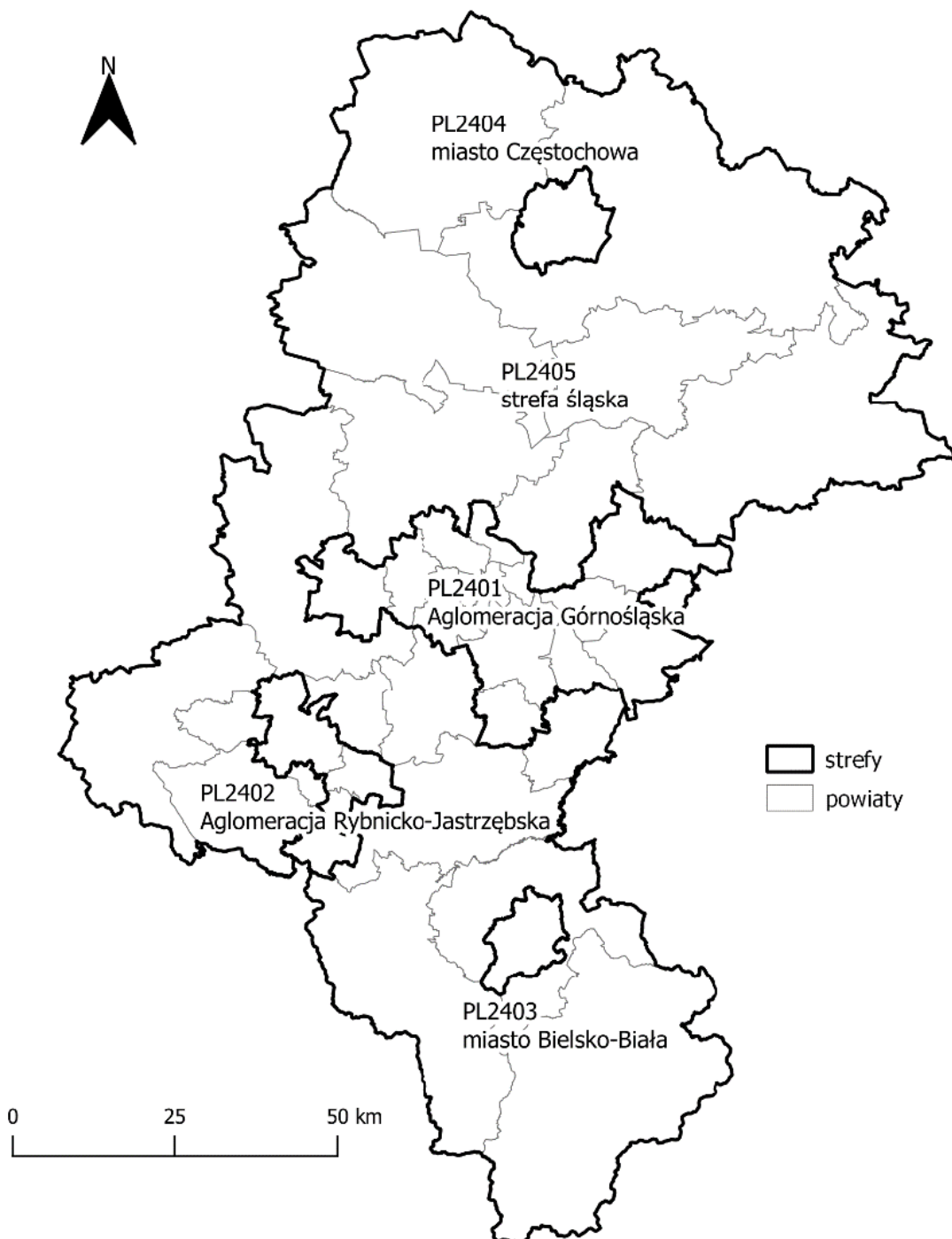
5.1.2. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973 t.j.), oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa śląskiego wyznaczono 5 stref:

- aglomeracja górnośląska (PL2401);
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska (PL2402);
- miasto Bielsko-Biała (PL2403);
- miasto Częstochowa (PL2404);
- strefa śląska (PL2405).

Rysunek 3. Podział województwa śląskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2021 r.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021.

Na terenie Gminy Kłobuck nie zlokalizowano stacji monitoringu jakości powietrza. Ocena jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonywana jest dla całej strefy śląskiej, do której należy Gmina Kłobuck. Na podstawie wyników modelowania matematycznego oszacowano średnie stężenia zanieczyszczeń na obszarze gminy, w roku 2021.

Średnie stężenia zanieczyszczeń powietrza uzyskane na podstawie modelowania matematycznego, na obszarze Gminy Kłobuck, w roku kalendarzowym 2021 przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7. Średnie stężenia zanieczyszczeń powietrza Gminie Kłobuck, w roku 2021, uzyskane na podstawie modelowania matematycznego.

Rodzaj zanieczyszczeń	NO ₂	SO ₂	PM10	PM2,5	Benzen	Pb
	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³
2021	16	6	26	17	1,0	0,01
Poziom dopuszczalny*	40	20	40	20	5	0,5

Źródło: RWMS w Katowicach

* – dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 845)

Wynik oceny strefy śląskiej za rok 2021, w której położona jest Gmina Kłobuck wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku azotu;
- dwutlenku siarki;
- ozonu (poziom docelowy);
- tlenku węgla;
- ołowiu, kadmu, niklu, benzenu, arsenu w pyłe zawieszonym PM10.

Przekroczone natomiast zostały dopuszczalne poziomy dla:

- pyłu PM10;
- pyłu PM2,5
- benzo(a)pirenu;
- poziomy celu długoterminowego dla ozonu.

Tabela 8. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny.

Klasa strefy	Poziomy stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
Gdy określony jest poziom dopuszczalny			
A	nie przekraczający poziomu dopuszczalnego	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem 	<u>ochrona zdrowia</u> dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2,5 zawartości ołowiu Pb
C	powyżej poziomu dopuszczalnego	<ul style="list-style-type: none"> • określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, • opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia 	

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
		odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, <ul style="list-style-type: none"> kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych 	w pyłe PM10 <u>ochrona roślin</u> dwutlenek siarki SO ₂ tlenek azotu NOx

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021.

Tabela 9. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
Gdy określony jest poziom docelowy			
A	nie przekraczający poziomu docelowego	<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego 	<u>ochrona zdrowia</u> arsen As, kadm Cd, nikiel Ni, benzo(a)piren B(a)P w pyłe PM10 ozon O ₃ <u>ochrona roślin</u> ozon O ₃
C	powyżej poziomu docelowego	<ul style="list-style-type: none"> dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu 	

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021.

Tabela 10. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego.

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
Poziom stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego			
D1	nie przekraczający poziomu celu długoterminowego	<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego 	Ozon O ₃
D2	powyżej poziomu celu długoterminowego	<ul style="list-style-type: none"> dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020 	

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021.

Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy śląskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 11. Wynikowe klasy strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2021 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
strefa śląska	A	A	A	A	A*	C	A	A	A	A	C	C1**

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021.

*- dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała ocenę D2

** - dla pyłu zawieszzonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę C

Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy śląskiej, ze względu na ochronę roślin, nie zostały przekroczone. Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy śląskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 12. Wynikowe klasy strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2021 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO ₂	O ₃
strefa śląska	A	A	A*

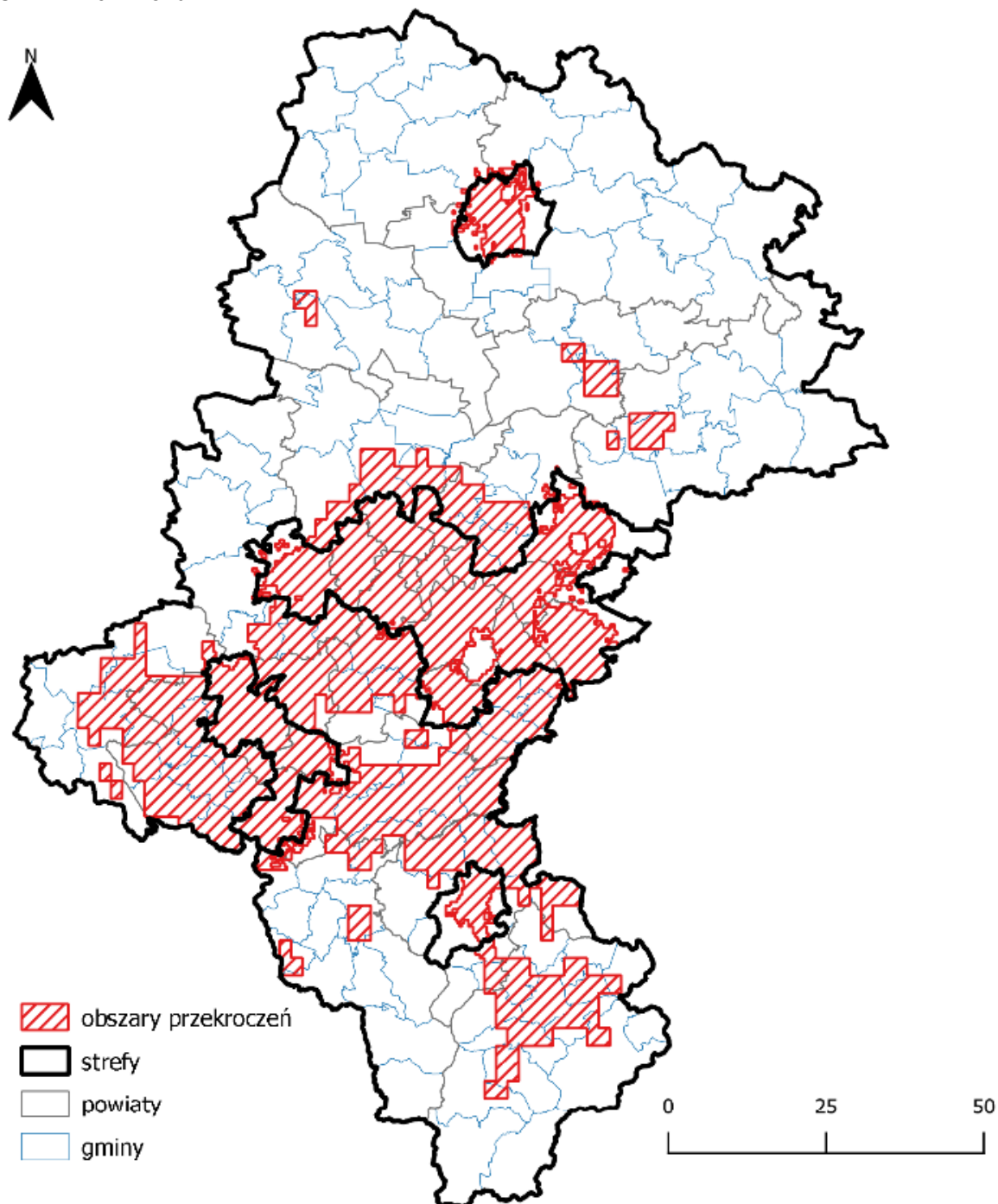
Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021.

*- dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała ocenę D2

Jak wynika z „Rocznej ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021” na terenie strefy śląskiej, stwierdzono przekroczenie dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM2,5, poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 oraz poziomu celu długoterminowego ozonu. Wyniki oceny stężeń zanieczyszczeń w powietrzu występujących w 2021 r. na obszarze strefy śląskiej, uwzględniające kryterium ochrony roślin, nie wykazały przekroczeń stanu dopuszczalnego. Zgodnie z itp. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska dla wszystkich stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych (strefy w klasie C) należy opracować programy ochrony powietrza, mające na celu osiągnięcie ww. poziomów substancji w powietrzu. Należy pamiętać, iż powyższe wyniki oceny obejmują całą strefę śląską i są wartościami uśrednionymi dla jej obszaru.

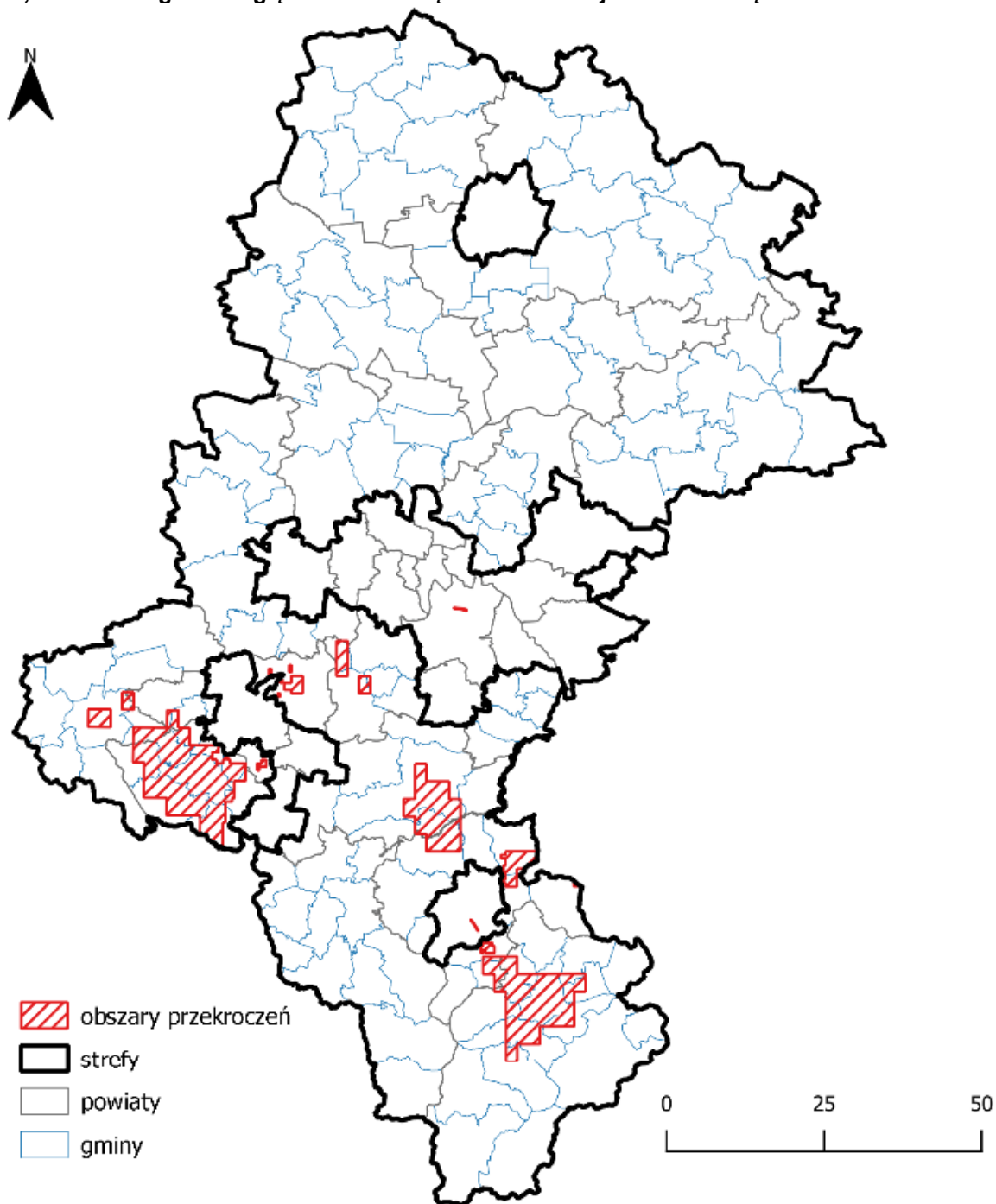
Poniżej, w formie graficznej, przedstawiony został zasięg obszarów przekroczeń na tle podziału województwa na strefy ochrony powietrza.

Rysunek 4. Zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w województwie śląskim w 2021 roku.

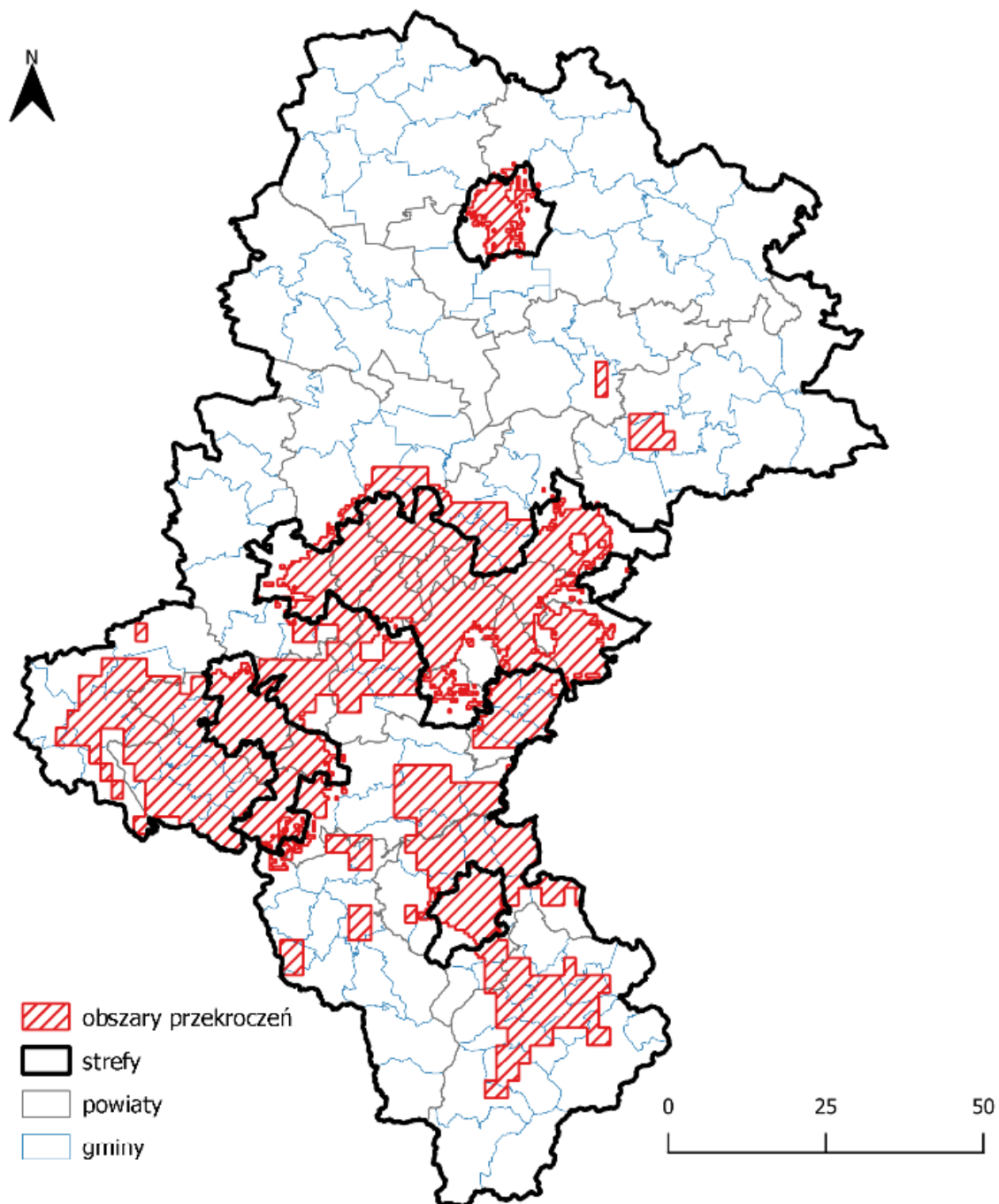
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021.

Rysunek 5. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego – faza I pyłu zawieszonego PM_{2,5} określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w 2021 roku.

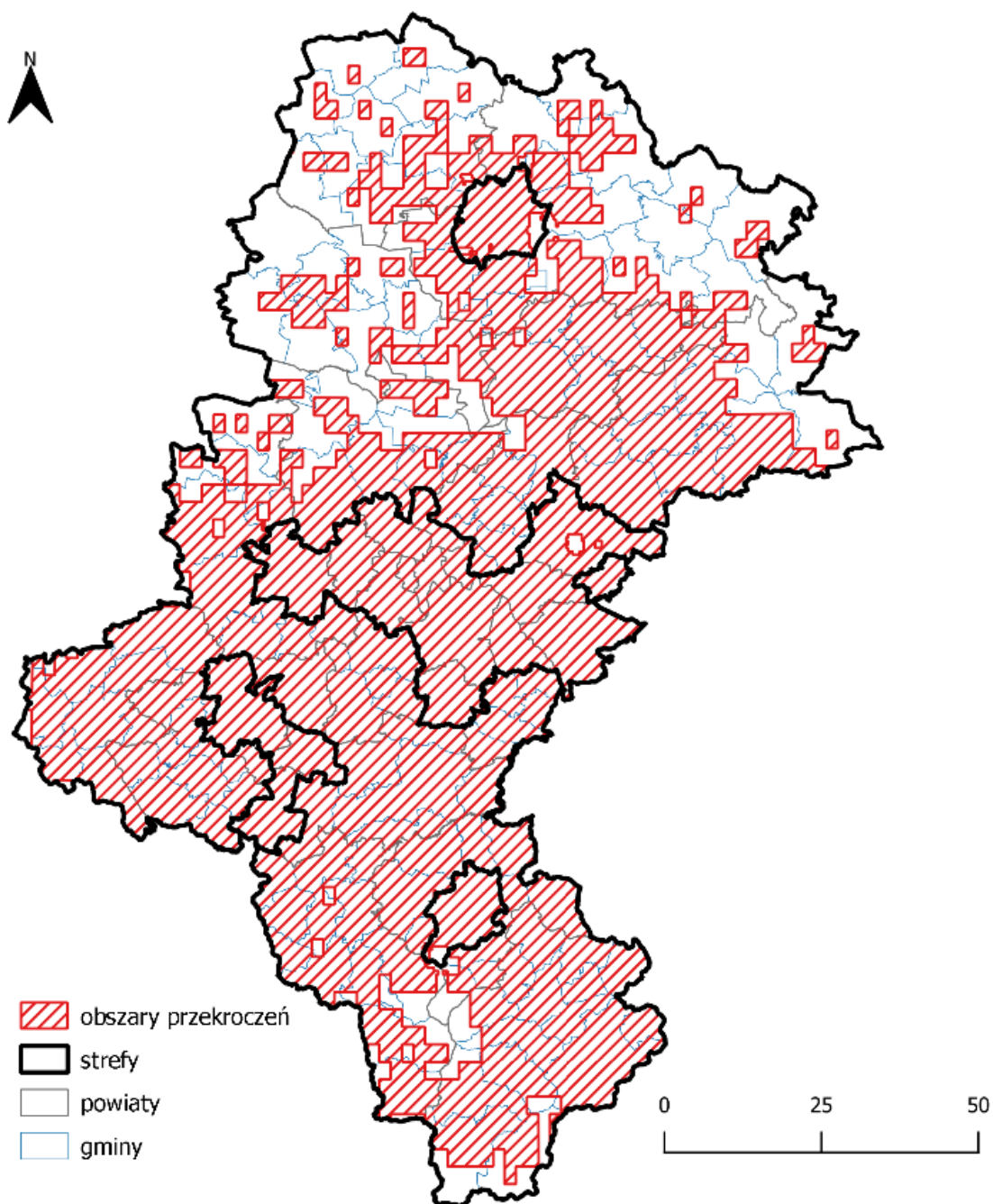
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021.

Rysunek 6. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego – faza II pyłu zawieszonego PM_{2,5} określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w 2021 roku.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021.

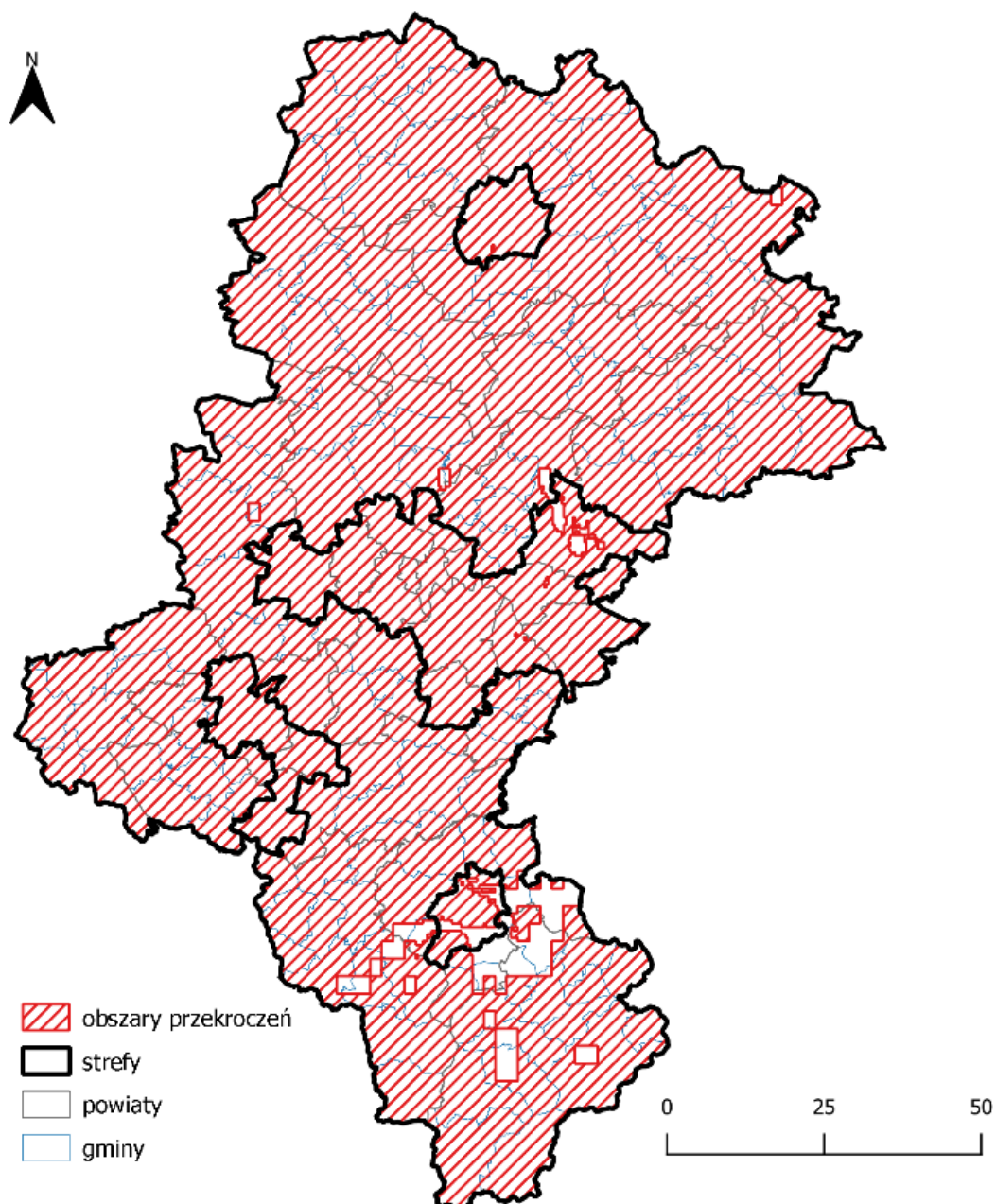
Rysunek 7. Zasięg obszarów przekroczenia poziomu docelowego stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w 2021 roku.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021.

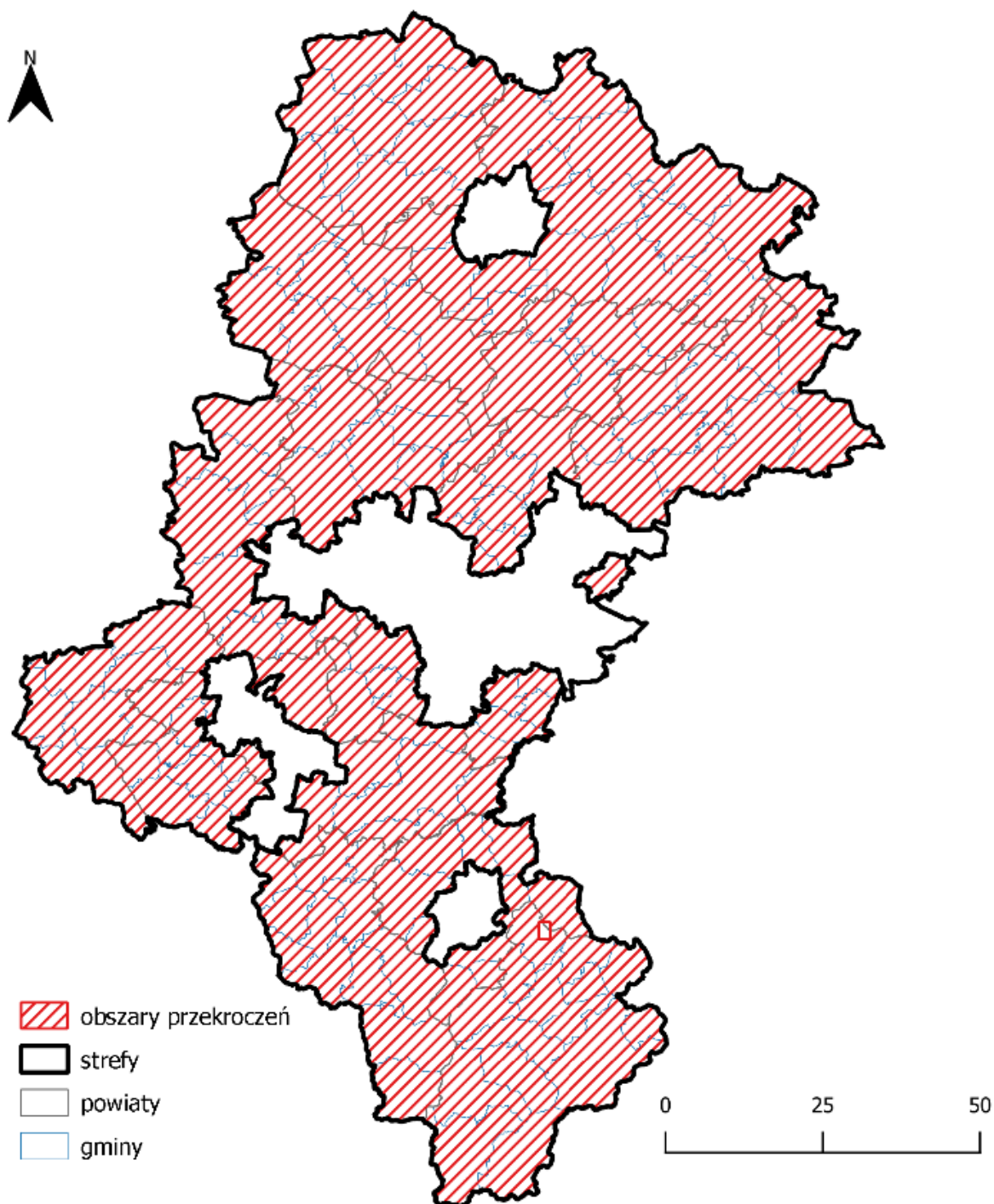

Rysunek 8. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w województwie śląskim w 2021 roku.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021.

Rysunek 9. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu ustanowionego ze względu na ochronę roślin w województwie śląskim w 2021 roku.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021.

Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego⁵

Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego został przyjęty uchwałą nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego”. Zgodnie z jego zapisami na terenie Gminy Kłobuck zanotowano przekroczenia dopuszczalnych wartości pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu.

W Programie określone zostały następujące działania naprawcze służące poprawie jakości powietrza:

- Ograniczenie emisji z sektora komunalno-bytowego;
- Wyprowadzanie ruchu tranzytowego poza tereny zabudowane;
- Przebudowa i modernizacja dróg;
- Kształtowanie polityki przestrzennej poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- Ograniczenie emisji z transportu materiałów sypkich;
- Ograniczenie emisji niezorganizowanej w procesach przeróbki kopalin na obszarach zakładów przerobczych i kopalni odkrywkowych;
- Monitorowanie realizacji Programu.

Uchwała antysmogowa

Dnia 7 kwietnia 2017 przyjęto Uchwałę Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 12 kwietnia 2017r., poz. 2624), tzw. „Uchwałę antysmogową” :

§ 1.1. W celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko, w granicach administracyjnych województwa śląskiego wprowadza się ograniczenia i zakazy obejmujące cały rok kalendarzowy określone niniejszą uchwałą.

§ 2. Rodzaje instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia i zakazy w zakresie ich eksploatacji to instalacje, w których następuje spalanie paliw stałych w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 220 z późn. zm.), w szczególności kocioł, kominek i piec, jeżeli:

- 1) dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania lub*
- 2) wydzielają ciepło lub*
- 3) wydzielają ciepło i przenoszą je do innego nośnika*

§ 3. Podmiotami, dla których wprowadza się ograniczenia i zakazy są podmioty eksploatujące instalacje wskazane w § 2

§ 4. W przypadku instalacji, o których mowa w § 2 pkt 1, dopuszcza się wyłącznie eksploatację instalacji, które spełniają minimum standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012, co potwierdza się zaświadczeniem wydanym przez jednostkę posiadającą

⁵ Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego

w tym zakresie akredytację Polskiego Centrum Akredytacji lub innej jednostki akredytującej w Europie, będącej sygnatariuszem wielostronnego porozumienia o wzajemnym uznawaniu akredytacji EA (European co-operation for Accreditation).

§ 5. W przypadku instalacji, o których mowa w § 2 pkt 2 i pkt 3, dopuszcza się wyłącznie eksploatację instalacji, które spełniają minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w punkcie 1 i 2 załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 roku w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe. Podmiot eksploatujący instalację jest zobowiązany do wykazania spełniania wymagań określonych w niniejszym zapisie poprzez przedstawienie instrukcji dla instalatorów i użytkowników, o której mowa w punkcie 3 lit. a załącznika II w/w rozporządzenia.

§ 6. W instalacjach wskazanych w § 2 zakazuje się stosowania:

- 1) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
- 2) mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- 3) paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15 %,
- 4) biomasy stałej, której wilgotność w stanie roboczym przekracza 20 %.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 września 2017 roku z następującymi wyjątkami:

- 1) wymagania wskazane w § 4 dla instalacji, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 roku będą obowiązywać:
  - a. od 1 stycznia 2022 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie powyżej 10 lat od daty ich produkcji lub nieposiadających tabliczki znamionowej,
  - b. od 1 stycznia 2024 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie od 5 do 10 lat od daty ich produkcji,
  - c. od 1 stycznia 2026 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie poniżej 5 lat od daty ich produkcji,
  - d. od 1 stycznia 2028 roku w przypadku instalacji spełniających wymagania w zakresie emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012,
- 2) wymagania wskazane w § 5 dla instalacji, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 roku, będą obowiązywać od 1 stycznia 2023 roku, chyba że instalacje te będą:
  - a. osiągać sprawność cieplną na poziomie co najmniej 80 % lub
  - b. zostaną wyposażone w urządzenie zapewniające redukcję emisji pyłu do wartości określonych w punkcie 2 lit. a załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 roku w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do

wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

5.1.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby programu KLIMADA, zamieszczonymi w *Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020*, na przestrzeni następných lat warunki klimatyczne Polski zmieniają się. Przewidywane jest zwiększenie się średniej rocznej temperatury ilości dni upalnych (z temperaturą powyżej 25° C) oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0° C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej.

Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie ochrony powietrza, można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie sieci przesyłowych oraz awarie w zakładach przemysłowych.

Awaria instalacji przemysłowych lub przesyłowych może doprowadzić do uwolnienia dużych ilości lotnych związków chemicznych do powietrza. Substancje takie mogą cechować się negatywnym wpływem na organizmy żywe oraz środowisko naturalne. Zasięg skażenia po awarii przemysłowej jest zależny od lokalnych uwarunkowań terenowych, klimatu oraz pogody i w zależności od tych parametrów może pokryć bardzo duży obszar.

Działania edukacyjne

Jednym z najważniejszych zadań gmin jest zwiększanie świadomości ekologicznej ich mieszkańców – zwłaszcza tych dorosłych. Cel ten można osiągnąć poprzez organizowanie szkoleń oraz akcji edukacyjnych podejmujących tematykę zmian klimatu, sposobów minimalizowania ich skutków, ograniczania niskiej emisji oraz minimalizacji negatywnego wpływu na powietrze atmosferyczne.

Monitoring środowiska

Monitoring powietrza prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. W ramach systemu monitoringu jakości powietrza w województwie śląskim funkcjonuje 31 stacji pomiarowych. Prowadzą one monitoring w sposób automatyczny lub manualny. Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są czujniki sieci Airly mogące pełnić dodatkową funkcję informacyjną dotyczącą aktualnej jakości powietrza.

5.1.4. Analiza SWOT

Jakość powietrza	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Brak przekroczeń dopuszczalnych norm powietrza w przypadku SO₂, NO₂, CO; C₆H₆; Pb; As; Cd oraz Ni; • Na obszarze Gminy Kłobuck obecna jest sieć ciepłownicza; • Gospodarstwa domowe podłączone do sieci gazowniczej, w dużej części wykorzystują gaz w celach grzewczych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Ogrzewanie budynków pozaklasowymi kotłami na paliwo stałe; • Zagrożenie z liniowych i punktowych źródeł zanieczyszczeń; • Spalanie w piecach paliwa niskiej jakości oraz odpadów; • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców, • Przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w strefie śląskiej, w przypadku B(a)P, poziomu celu długoterminowego ozonu oraz dobowego dopuszczalnego stężenia pyłu PM10;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Stopniowe zastąpienie ogrzewania węglowego, bardziej nowoczesnym systemem (w tym OZE, ogrzewanie gazowe oraz z sieci ciepłowniczej); • Termomodernizacja budynków znajdujących się na terenie gminy; • Tworzenie ścieżek rowerowych; • Edukacja ekologiczna mieszkańców ze szczególnym naciskiem na zagadnienia dotyczące zagrożeń związanych ze spalaniem w piecach paliw niskiej jakości i odpadów oraz popularyzacji transportu zbiorowego i rowerowego; 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby samochodów; • Niska świadomość mieszkańców dotycząca zjawiska tzw. „niskiej emisji”; • Spalanie w kotłach odpadów oraz paliw o niskiej jakości, • Korzystanie z przestarzałych kotłów na paliwa stałe; • Emisja zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych;

5.2. Zagrożenia hałasem

5.2.1. Stan wyjściowy

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość 52 dB $< L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość 63 dB $< L_{Aeq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

5.2.2. Źródła hałasu

Hałas drogowy

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 68 dB, w porze nocnej 45–60 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 13. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L_{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	L_{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	L_{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w Miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą emisja komunikacyjna, która najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu kołowego. Na terenie Gminy Kłobuck głównym źródłem emisji komunikacyjnej są:

- Drogi krajowe:
  - Autostrada A1;
  - Droga krajowa nr 43;
- Drogi wojewódzkie:
  - Droga wojewódzka nr 491;
  - Droga wojewódzka nr 492;
- Drogi powiatowe:
  - 1025S Kamyk – Kuźnica Kiedrzyńska;
  - 1026S Ostrowy – Kuźnica Kiedrzyńska;
  - 2020S Wilkowiecko – Kłobuck (Brody Malina - Zagórze);
  - 2023S Zawady – Mokra – Kłobuck;
  - 2041S Praszczyki – Kałmuki – Hutka – Kłobuck;
  - 2043S Kłobuck – Kamyk;
  - 2045S Libidza – Kamyk;
  - 2046S Biała Górna – Lgota;
  - 2047S Grodzisko – Libidza;
  - 204S Lgota – Szarlejka;
  - 2068S Biała Górna – Częstochowa;
- Drogi gminne;
- Drogi wewnętrzne.

Ostatnie pomiary hałasu drogowego na terenie Gminy Kłobuck przeprowadzono, w ramach PMŚ, w roku 2021. Badania przeprowadzono w 5 punktach pomiarowych. Ich charakterystykę przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 14. Lokalizacja punktów pomiarowych hałasu drogowego wykonanych w ramach PMŚ na terenie gminy Kłobuck.

Nazwa obiektu	Oznaczenie punktu pomiarowego	Wysokość punktu pomiarowego n. p. t. [m]	Współrzędne geograficzne punktu pomiarowego		Opis rejonu badań (długość odcinka pomiarowego)
			Długość	Szerokość	
DW 492	P1 Kłobuck ul. 11 Listopada	4	18°56'28,1" E	50°54'45,5" N	od skrzyżowania z ul. Jana Kochanowskiego-Zamkową, do skrzyżowania z ul. Żwirki i Wigury, (795 m)
DW 492	P2 Łobodno ul. Sienkiewicza	4	18°58'51,3" E	50°55'40,7" N	zachodnia granica miejscowości Łobodno do skrzyżowania z ul. Wojska Polskiego, (2150 m)

Nazwa obiektu	Oznaczenie punktu pomiarowego	Wysokość punktu pomiarowego n. p. t. [m]	Współrzędne geograficzne punktu pomiarowego		Opis rejonu badań (długość odcinka pomiarowego)
			Długość	Szerokość	
DW 492	P3* Kłobuck ul. 11 Listopada	4	18°56'18,7" E	50°54'33,1" N	od skrzyżowania z ul. Targową -Jana Długosza do skrzyżowania z ul. Jana Kochanowskiego – Zamkową (750 m)
DW 491	P4 Kamyk ul. Szkolna	4	19°01'48,8" E	50°53'49,7" N	od skrzyżowania z ul. Strażacka – Władysława Reymonta do południowej granicy miejscowości Kamyk (1500 m)
Droga Gminna	P5 Kłobuck ul. Elizy Orzeszkowej	4	18°56'30,2" E	50°54'56,0" N	od skrzyżowania z ul. Zamkową do skrzyżowania z ul. Cichą, (810 m)

Źródło: RWMS w Katowicach

Przeprowadzono badania zarówno wskaźników długookresowych (L_{DWN} oraz L_N), jak i wskaźników krótkookresowych ($L_{Aeq D}$ oraz $L_{Aeq N}$). Wyniki przedstawiono w tabelach poniżej.

Tabela 15. Wyniki badań hałasu drogowego wykonanego w ramach PMŚ na terenie gminy Kłobuck, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N .

Oznaczenie punktu pomiarowego	Data wykonania pomiaru	L_{DWN}^d [dB]			L_N^n [dB]		
		poziom dźwięku A	poziom dopuszczalny hałasu	przekroczenie poziomu dopuszczalnego	poziom dźwięku A	poziom dopuszczalny hałasu	przekroczenie poziomu dopuszczalnego
P1 Kłobuck ul. 11 Listopada	17-20.06.2021. 09-11.07.2021 09-12.12.2021	64,1 (±1,8)	64*	0,1	55,3 (±1,8)	59*	-

Źródło: RWMS w Katowicach

Objaśnienie:

* – poziom dopuszczalny przyjęty dla przeważającego rodzaju terenu

Jak wynika z powyższej tabeli, na terenie Gminy Kłobuck, wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu L_{DWN} w porze dziennej, wynoszących 0,1 dB.

Tabela 16. Wyniki badań hałasu drogowego wykonanego w ramach PMŚ na terenie gminy Kłobuck, wyrażonego wskaźnikami L_{AeqD} i L_{AeqN} .

Oznaczenie punktu pomiarowego	Data wykonania pomiaru	Dopuszczalny poziom hałasu [dB]		Wartość równoważnego poziomu dźwięku A, z uwzględnieniem wartości niepewności		Przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu	
		dla pory dnia L_{AeqD} [dB]	dla pory nocy L_{AeqN} [dB]	dla pory dnia L_{AeqD} [dB]	dla pory nocy L_{AeqN} [dB]	dla pory dnia L_{AeqD} [dB]	dla pory nocy - L_{AeqN} [dB]
P1	17-20.06.2021 09-11.07.2021 09-12.12.2021	61*	56*	64,1** (±1,8)	57,2** (±1,8)	3,1	1,2
P2	18-20.06.2021.	61	56	62,4** (±1,8)	56,9** (±1,8)	1,4	0,9

Oznaczenie punktu pomiarowego	Data wykonania pomiaru	Dopuszczalny poziom hałasu [dB]		Wartość równoważnego poziomu dźwięku A, z uwzględnieniem wartości niepewności		Przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu	
		dla pory dnia L _{AeqD} [dB]	dla pory nocy L _{AeqN} [dB]	dla pory dnia L _{AeqD} [dB]	dla pory nocy L _{AeqN} [dB]	dla pory dnia L _{AeqD} [dB]	dla pory nocy - L _{AeqN} [dB]
P3	20-22.08.2021	61	56	62,0**(±1,8)	56,7(±1,8)	1,0	0,7
P4	09-11.07.2021	65	56	66,0**(±1,8)	59,3**(±1,8)	1,0	3,3
P5	20-22.08.2021	61	56	58,5**(±1,8)	53,6**(±1,8)	-	-

Źródło: RWMS w Katowicach

Objaśnienie:

* – poziom dopuszczalny przyjęty dla przeważającego rodzaju terenu

** – najwyższy wynik otrzymany podczas sesji pomiarowych (daty wykonania pomiaru)

Jak wynika z powyższej tabeli, na terenie Gminy Kłobuck, wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu zarówno dla pory dnia, jak i nocy. W porze dziennej sięgały one maksymalnie 3,1 dB, natomiast w porze nocnej 3,3 dB.

Zgodnie z bazą danych EHAŁAS zawierającą wyniki pomiarów hałasu przekazanych do WIOŚ lub RWMS, poza badaniami wykonanymi w ramach PMS, na terenie gminy Kłobuck przeprowadzono pomiary hałasu drogowego w jednym punkcie pomiarowym dla drogi krajowej nr 43. Badania zostały przeprowadzone w roku 2020. Charakterystykę punktu pomiarowego przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 17. Lokalizacja punktu pomiarowego hałasu drogowego znajdującego się na terenie gminy Kłobuck zgodnie z bazą Ehałas.

Nazwa obiektu	Oznaczenie	Miejsce pomiaru (kilometraż przekroju pomiarowego; strona drogi L/P; powiat; gmina)	Wysokość punktu pomiarowego ppt [m] / liczona od poziomu jezdni [m]	Współrzędne geograficzne punktu pomiarowego		Zastosowana procedura pomiarowa
				Długość	Szerokość	
Droga Krajowa Nr 43	P13	52+000,P,powiat kłobucki, gmina Kłobuck, miejscowość Libidza.	5/4	18°59'50,9" E	50°52' 41,1" N	Procedura ciągłej rejestracji hałasu wprowadzanego do środowiska w związku z eksploatacją dróg publicznych w czasie odniesienia T

Źródło: RWMS w Katowicach

Wyniki przeprowadzonych pomiarów przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 18. Wyniki pomiaru hałasu drogowego przeprowadzonego w roku 2020, na terenie gminy Kłobuck, zgodnie z bazą Ehałas.

Oznaczenie punktu pomiarowego	Data i czas wykonania pomiaru	Dopuszczalny poziom hałasu [dB]		Wartość równoważnego poziomu dźwięku A, z uwzględnieniem wartości niepewności		Przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu	
		dla pory dnia	dla pory nocy	dla pory dnia - LAeqD [dB]	dla pory nocy - LAeqN [dB]	dla pory dnia - LAeqD [dB]	dla pory nocy - LAeqN [dB]
P13	12-13.05.2020; 11:00 do 11:00	*	*	69,7 (-1,2;+1,8)	64,3 (-2,1;+4,2)	-	-

Źródło: RWMS w Katowicach

Objaśnienie:

* – brak poziomów dopuszczalnych(pomiary zostały wykonane w miejscu nie podlegającym ochronie akustycznej)

W 2018 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadziła badania hałasu drogowego na terenie powiatu kłobuckiego. Badaniami objęto odcinek drogi nr 43, która przebiega przez Gminę Kłobuck. Analizą objęto odcinek DK nr 43 od Kłobucka

(skrzyżowanie z DW nr 422) do granic Miasta Częstochowy. Jego przebieg przedstawiono poniżej.

Rysunek 10. Odcinki dróg krajowych, przebiegających przez obszar powiatu Kłobuckiego, objęte analizą w ramach tworzenia map akustycznych dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie.

Źródło: „Mapy akustyczne dla dróg krajowych w województwie śląskim o łącznej długości 623,975 km”
– część opisowa

Wyniki badań zawierały zestawienie wielkości obszaru oraz ilości budynków narażonych na przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Przedstawiony został wskaźnik L_{DWN} (długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰). Dane o przekroczeniach zostały zestawione w tabelach.

Tabela 19. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla powiatu kłobuckiego.

Droga krajowa nr 43, odcinek: Kłobuck – Gr. M. Częstochowa, jednostka: powiat kłobucki					Wskaźnik hałasu L_{DWN} [dB]
Kryterium	do 5 dB	5 dB -10 dB	10 dB -15 dB	15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia terenów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,219	0,108	0,015	0,000	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,132	0,083	0,043	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,400	0,246	0,123	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	1	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	0	0	0	0	0

Źródło: „Mapy akustyczne dla dróg krajowych w województwie śląskim o łącznej długości 623,975 km” – część opisowa.

Tabela 20. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla powiatu kłobuckiego.

Droga krajowa nr 43, odcinek: Kłobuck – Gr. M. Częstochowa, jednostka: powiat kłobucki					Wskaźnik hałasu L_N [dB]
Kryterium	do 5 dB	5 dB -10 dB	10 dB -15 dB	15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia terenów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,216	0,099	0,017	0,000	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,128	0,080	0,049	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,385	0,240	0,143	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	1	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	0	0	0	0	0

Źródło: „Mapy akustyczne dla dróg krajowych w województwie śląskim o łącznej długości 623,975 km” – część opisowa.

Jak wynika z powyższych tabeli, wzdłuż drogi krajowej nr 43 istnieją przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku w powietrzu sięgające od 10 do 15 dB.

Hałas kolejowy

Przez teren Gminę Kłobuck przebiega fragment linii kolejowej nr 131 relacji Chorzów Batory – Tczew. W roku 2017 na terenie gminy przeprowadzone zostały badania hałasu kolejowego w ramach PMS. Opis punktów pomiarowych przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 21. Lokalizacja punktów pomiarowych hałasu kolejowego wykonanego w ramach PMS na terenie gminy Kłobuck.

Nazwa obiektu	Oznaczenie punktu pomiarowego	Wysokość punktu pomiarowego n. p. t. [m]	Współrzędne geograficzne punktu pomiarowego		Zastosowana procedura pomiarowa
			Długość	Szerokość	
Linia Kolejowa nr 131	ul. Śląska pkt 1	4	18°55'25,5" E	50°54' 07,7" N	Procedura pomiarów poziomów ekspozycyjnych dźwięku w odniesieniu do pojedynczych zdarzeń akustycznych
	ul. Śląska pkt 2	4	18°55'24,8" E	50°54'07,9" N	Procedura pomiarów poziomów ekspozycyjnych dźwięku w odniesieniu do pojedynczych zdarzeń akustycznych

Źródło: RWMS w Katowicach

Wyniki badań przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 22. Wyniki pomiarów hałasu kolejowego wykonanego w ramach PMS na terenie gminy Kłobuck.

Oznaczenie punktu pomiarowego	Data wykonania pomiaru	Dopuszczalny poziom hałasu [dB]		Wartość równoważnego poziomu dźwięku A, z uwzględnieniem wartości niepewności		Przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu	
		dla pory dnia L _{AeqD} [dB]	dla pory nocy L _{AeqN} [dB]	dla pory dnia L _{AeqD} [dB]	dla pory nocy L _{AeqN} [dB]	dla pory dnia L _{AeqD} [dB]	dla pory nocy L _{AeqN} [dB]
Pkt 1	19.06.2017	61	56	56,8 (±1,2)	59,2 (±1,2)	-	3,2
pkt. 2	19.06.2017	61	56	54,1 (±1,1)	56,6 (±1,1)	-	0,6

Źródło: RWMS w Katowicach

Jak wynika z powyższej tabeli, na terenie Gminy Kłobuck, zanotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu kolejowego w porze nocnej.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Jeżeli dla podmiotu stwierdzono, na podstawie przeprowadzonych badań, przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, starosta powiatowy wydaje decyzję określającą dopuszczalne poziomy hałasu. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

Starosta Kłobucki nie wydawał, na terenie Gminy Kłobuck, decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu.

5.2.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w miastach gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie zagrożenia hałasem można zaliczyć wszelkiego rodzaju zdarzenia losowe powodujące nagłe zwiększenie emisji dźwięku. Mogą być one spowodowane awariami urządzeń w zakładach przemysłowych, a także awariami zabezpieczeń akustycznych (zarówno w obiektach przemysłowych jak i wzdłuż ciągów komunikacyjnych). W ramach zapobiegania takim zagrożeniom zaleca się budowę obiektów ograniczających hałas takich jak ekrany akustyczne oraz nasadzenie zieleni izolacyjnej w miejsca gdzie nadzwyczajne zagrożenie może wystąpić, stosowanie tzw. „cichych” nawierzchni asfaltowych, wyprowadzanie ruchu drogowego poza obszary narażone na nadmierny hałas, a także stosowanie ograniczeń prędkości pojazdów.

Działania edukacyjne

Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej zagrożenia nadmiernym poziomem dźwięku powietrza, zwłaszcza przy nieustannie rosnącej liczbie pojazdów mechanicznych, powinno być jednym z priorytetów jednostek samorządu terytorialnego. Ważnym krokiem w tym kierunku może być organizacja szkoleń, dla mieszkańców powiatu, mających na celu propagowanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z hałasem oraz sposobów niwelowania jego skutków.

Monitoring środowiska

Monitoring poziomów dźwięku w Województwie Śląskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach. Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu

Środowiska (PMS) na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami L_{DWN} , L_N , L_{AeqD} i L_{AeqN} oraz z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu. Badania obejmują okolice dróg o dużym natężeniu ruchu, okolice linii kolejowych oraz lotnisk.⁶

Ponadto do sporządzenia map akustycznych zobowiązani są zarządcy głównych dróg, linii kolejowych oraz lotnisk. Pod tymi pojęciami, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973 t.j.), rozumie się:

- główna droga – droga po której przejeżdża rocznie więcej niż 3 miliony pojazdów;
- główna linia kolejowa – linia kolejowa, po której przejeżdża rocznie więcej niż 30 tysięcy pociągów;
- główne lotnisko – lotnisko cywilne, na którym rocznie odbywa się więcej niż 50 tysięcy operacji (startów lub lądowań), z wyłączeniem operacji dokonywanych wyłącznie w celach szkoleniowych przy użyciu samolotów o masie startowej poniżej 5700 kg.

5.2.4. Analiza SWOT

Klimat akustyczny	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku dotyczy okolic dróg i linii kolejowych; • Główne drogi i linie kolejowe objęte są nadzorem w ramach PMS oraz obowiązku tworzenia map akustycznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku w okolicach dróg; • Przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku przy linii kolejowej nr 131;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie poziomu hałasu na terenie Gminy Kłobuck; • Tworzenie zabezpieczeń akustycznych w miejscach występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu; • Poprawa stanu technicznego ciągów komunikacyjnych; • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego odległości od źródeł hałasu; • Rozwój sieci dróg rowerowych oraz transportu zbiorowego; 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększająca się ilość samochodów; • Niewystarczająco rozwinięty system transportu publicznego i rowerowego; • Ograniczone środki na inwestycje związane z poprawą środowiska akustycznego, w tym z budową zabezpieczeń akustycznych;

⁶ www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-halasu

5.3. Pola elektromagnetyczne

5.3.1. Stan wyjściowy

Zagadnienia dotyczące ochrony ludzi i środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych regulowane są przepisami dotyczącymi:

- ochrony środowiska,
- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- prawa budowlanego,
- zagospodarowania przestrzennego,
- przepisami sanitarnymi.

Jako promieniowanie niejonizujące określa się promieniowanie, którego energia oddziałująca na każde ciało materialne nie wywołuje w nim procesu jonizacji. Promieniowanie to związane jest ze zmianami pola elektromagnetycznego. Poniżej zestawiono potencjalne źródła omawianego promieniowania:

- urządzenia wytwarzające stałe pole elektryczne i magnetyczne,
- urządzenia wytwarzające pole elektryczne i magnetyczne o częstotliwości 50 Hz, (stacje i linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia),
- urządzenia wytwarzające pole elektromagnetyczne o częstotliwości od 1 kHz do 300 GHz, (urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne),
- inne źródła promieniowania z zakresu częstotliwości: 0 - 0,5 Hz, 0,5 - 50 Hz oraz 50-1000 Hz.

Zagadnienia dotyczące promieniowania niejonizującego są określone przez Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448). Zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych określony w załączniku do powyższego rozporządzenia przedstawiono poniżej.

Tabela 23. Częstotliwość pola elektromagnetycznego, dla której określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pola elektromagnetycznego na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pola elektromagnetycznego, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

Częstotliwość pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny		
		Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m ²)
1	50 Hz	1000	60	ND

Źródło: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448).

Gdzie:

- Oznaczenia:
  - ND – nie dotyczy.
- Objaśnienia:
  - 50 Hz – częstotliwość sieci elektroenergetycznej;
  - parametry charakteryzujące oddziaływanie pola elektromagnetycznego na środowisko (kolumna 2 i 3 w tabeli 1) reprezentują graniczne wartości skuteczne natężenia pola elektrycznego E i magnetycznego H.

Tabela 24. Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny		
		Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m ²)
1	0 Hz	10000	2500	ND
2	od 0 Hz do 0,5 Hz	ND	2500	ND
3	od 0,5 Hz do 50 Hz	10000	60	ND
4	od 0,05 kHz do 1 kHz	ND	3 / f	ND
5	od 1 kHz do 3 kHz	250 / f	5	ND
6	od 3 kHz do 150 kHz	87	5	ND
7	od 0,15 MHz do 1 MHz	87	0,73 / f	ND
8	od 1 MHz do 10 MHz	87 / f 0,5	0,73 / f	ND
9	od 10 MHz do 400 MHz	28	0,073	2
10	od 400 MHz do 2000 MHz	1,375 × f 0,5	0,0037 × f 0,5	f / 200
11	od 2 GHz do 300 GHz	61	0,16	10

Źródło: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448).

Gdzie:

- Oznaczenia:
  - f – wartość częstotliwości pola elektromagnetycznego z tego samego wiersza kolumny „Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego”.
  - ND – nie dotyczy.
- Objasnienia:
  - Dopuszczalne poziomy podane w tabeli określono do oceny oddziaływania pól elektromagnetycznych emitowanych podczas użytkowania stałych sieci elektroenergetycznych i radiokomunikacyjnych. Wymagania te nie mają zastosowania do oceny pól elektromagnetycznych emitowanych przez elektryczne urządzenia przenośne i urządzenia użytkowane w mieszkaniach. Ocena oddziaływania pola elektromagnetycznego w środowisku pracy określona jest odrębnymi przepisami.

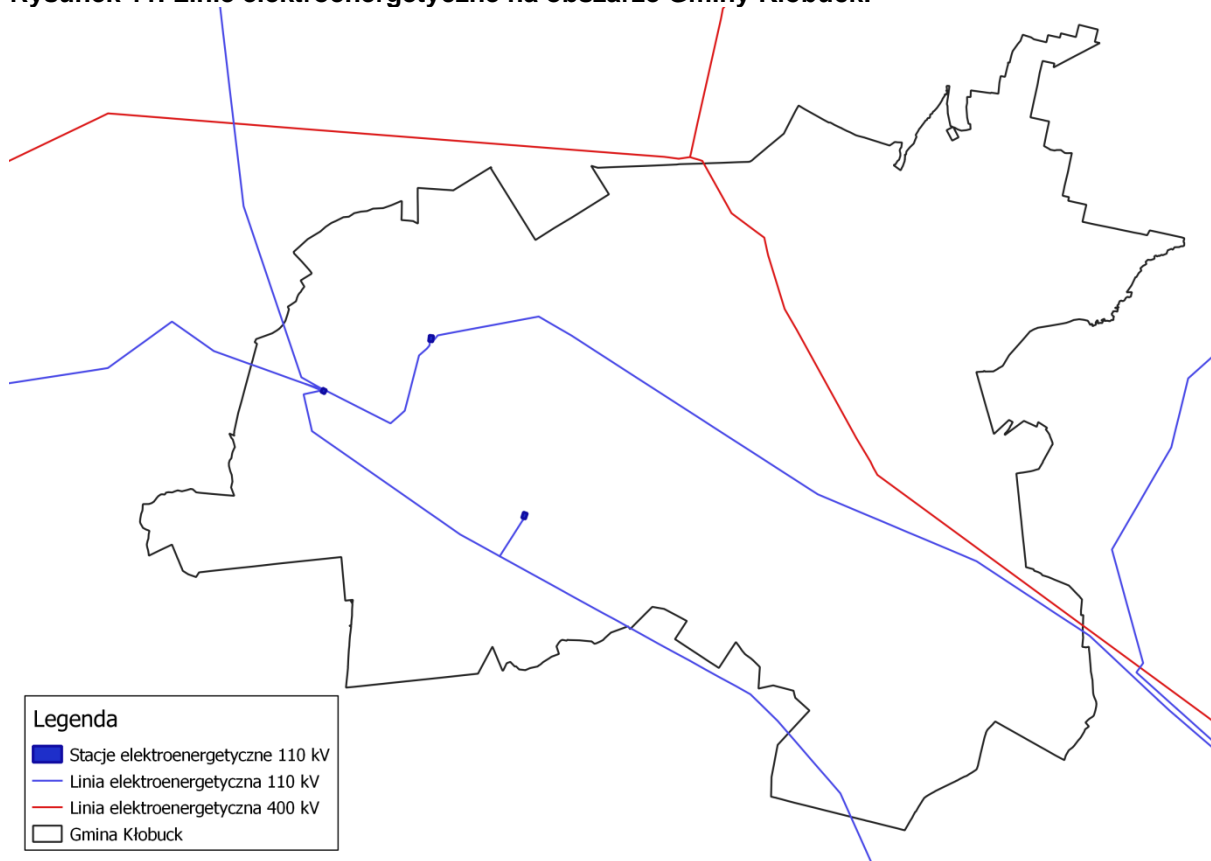
5.3.2. Źródła oraz poziomy promieniowania elektromagnetycznego

Na terenie Gminy Kłobuck źródła promieniowania niejonizującego stanowią:

- linie elektroenergetyczne;
- urządzenia radiokomunikacyjne, urządzenia radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Przez obszar Gminy Kłobuck przebiegają linie elektroenergetyczne 400 kV oraz 110 kV. Na terenie gminy zlokalizowane są także stacje elektroenergetyczne 110 kV. Ich przebieg przedstawiony został poniżej.

Rysunek 11. Linie elektroenergetyczne na obszarze Gminy Kłobuck.

źródło: opracowanie własne

Zgodnie z informacjami Starostwa Powiatowego w Kłobucku, na terenie Gminy Kłobuck, zlokalizowanych jest 14 stacji bazowych telefonii komórkowej:

1. KLB 8001 – Kłobuck, ul. Władysława Niemczyka, dz. nr 1052/14 – P4 Sp. z o.o.;
2. BT 22361 – Kłobuck, ul. kard. Stefana Wyszyńskiego – Polkomtel Sp. z o.o.;
3. 36356N! – Kłobuck, ul. Częstochowska 59 – Orange Polska S.A.;
4. KLB 7006 – Kamyk, ul. Grunwaldzka 8 – P4 Sp. z o.o.;
5. 4086(36212N!) – Kamyk, ul. Grunwaldzka 8 – Orange Polska S.A./T-Mobile Polska S.A.;
6. BT 2292 – Kamyk ul Grunwaldzka 8, Wieża PTK Centertel;
7. KLB 2003 A – Kłobuck, ul. Harcerska 4 - P4 Sp. z o.o.;
8. 2832(36239N!) – Kłobuck, ul. Bohaterów Bitwy pod Mokrą 4 – Orange Polska S.A./T-Mobile Polska S.A.;
9. 52356(36356N!) – Kłobuck, ul. Częstochowska 59 – Orange Polska S.A./T-Mobile Polska S.A.;
10. KLB 5003 – Gruszewnia, ul Kłobucka 63 – P4 Sp. z o.o.;
11. BT 24719 – Biała Dolna, ul. Jasnogórska 76 – Polkomtel Sp. z o.o.;
12. KLB 7110 – Biała Dolna, dz. nr 115 – P4 Sp. z o.o.;
13. BT 24720 – Lgota, ul Południowa 138 – Polkomtel Sp. z o.o.;
14. KLB 2001 – Kłobuck, ul. Wieluńska 14 – P4 Sp. z o.o.

Badania poziomów pól elektromagnetycznych w ramach PMS, obejmujące obszar Gminy Kłobuck, prowadzone były w latach 2020-2021. Ich wyniki przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 25. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na terenie Gminy Kłobuck w latach 2020-2021.

Lokalizacja punktu pomiarowego	Data pomiaru	Wynik pomiaru [V/m]
Kłobuck, ul. Wieluńska	13.07.2020	0,64
Kłobuck, ul. Rómmla	19.08.2021	1,20

Źródło: RWMŚ w Katowicach

Zgodnie z wynikami przeprowadzonych badań, nie stwierdzono występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów pola elektromagnetycznego w środowisku dla badanego zakresu częstotliwości od 100 kHz do 3 GHz, wynoszącego 28 V/m.

5.3.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie negatywny wpływ na ludność oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego, oraz zmniejszyć ryzyko awarii sieci przesyłowych poprzez stosowanie kablowych przewodów niskiego, średniego oraz wysokiego napięcia.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie promieniowania elektromagnetycznego można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie urządzeń, powodujące nadmierną emisję promieniowania, mogącą negatywnie wpłynąć na środowisko. Szkodliwość promieniowania PEM zależy od częstotliwości oraz natężenia pola oddziaływującego, powierzchni narażonej na oddziaływanie oraz czasu ekspozycji. Do szkodliwych skutków promieniowania elektromagnetycznego można zaliczyć m. in. podniesienie temperatury tkanek (co może doprowadzić nawet do ich uszkodzenia) oraz stymulacje mięśni i układu nerwowego poprzez prąd indukowany promieniowaniem. W ramach zapobiegania im należy utrzymywać urządzenia techniczne w dobrym stanie oraz lokalizować instalacje emitujące PEM w takich miejscach, aby ich pola nie nakładały się na pola innych instalacji.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie gminy powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat zagrożeń związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz urządzeniami, które takie promieniowanie emitują.

Monitoring środowiska⁷

⁷ www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-pol-elektromagnetycznych

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju. Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2020 poz. 2311). W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe, powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców - w każdym mieście.

W ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej, dla czteroletniego cyklu pomiarowego.

5.3.4. Analiza SWOT

Promieniowanie elektromagnetyczne	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Badania poziomów PEM na obszarze Gminy Kłobuck, przeprowadzone w ramach PMŚ, nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych wartości; 	<ul style="list-style-type: none"> • Obecność źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy Kłobuck;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring poziomów PEM na terenie gminy; • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego źródeł promieniowania PEM; 	<ul style="list-style-type: none"> • Umieszczanie nowych źródeł PEM w pobliżu już istniejących co może spowodować spotęgowanie efektu wytwarzanych pól; • Pogarszający się stan techniczny urządzeń emitujących promieniowanie elektromagnetyczne;

5.4. Gospodarowanie wodami

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w myśl polskiego prawa, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE) jest Jednolita Część Wód (JCW). Jednolite części wód dzielimy na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd).

- **Jednolita część wód powierzchniowych** – rozumie się przez to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak:
  - jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny,
  - sztuczny zbiornik wodny,
  - struga, strumień, potok, rzeka i kanał lub ich części,
  - morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne;
- **Jednolita część wód podziemnych** – rozumie się przez to określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych;

5.4.1. Stan wyjściowy - wody powierzchniowe

Obszar Gminy Kłobuck leży w zlewniach następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Należy zaznaczyć, że zlewnia Górnianki obejmuje jedynie niewielki obszar w północno-zachodniej części Gminy Kłobuck.

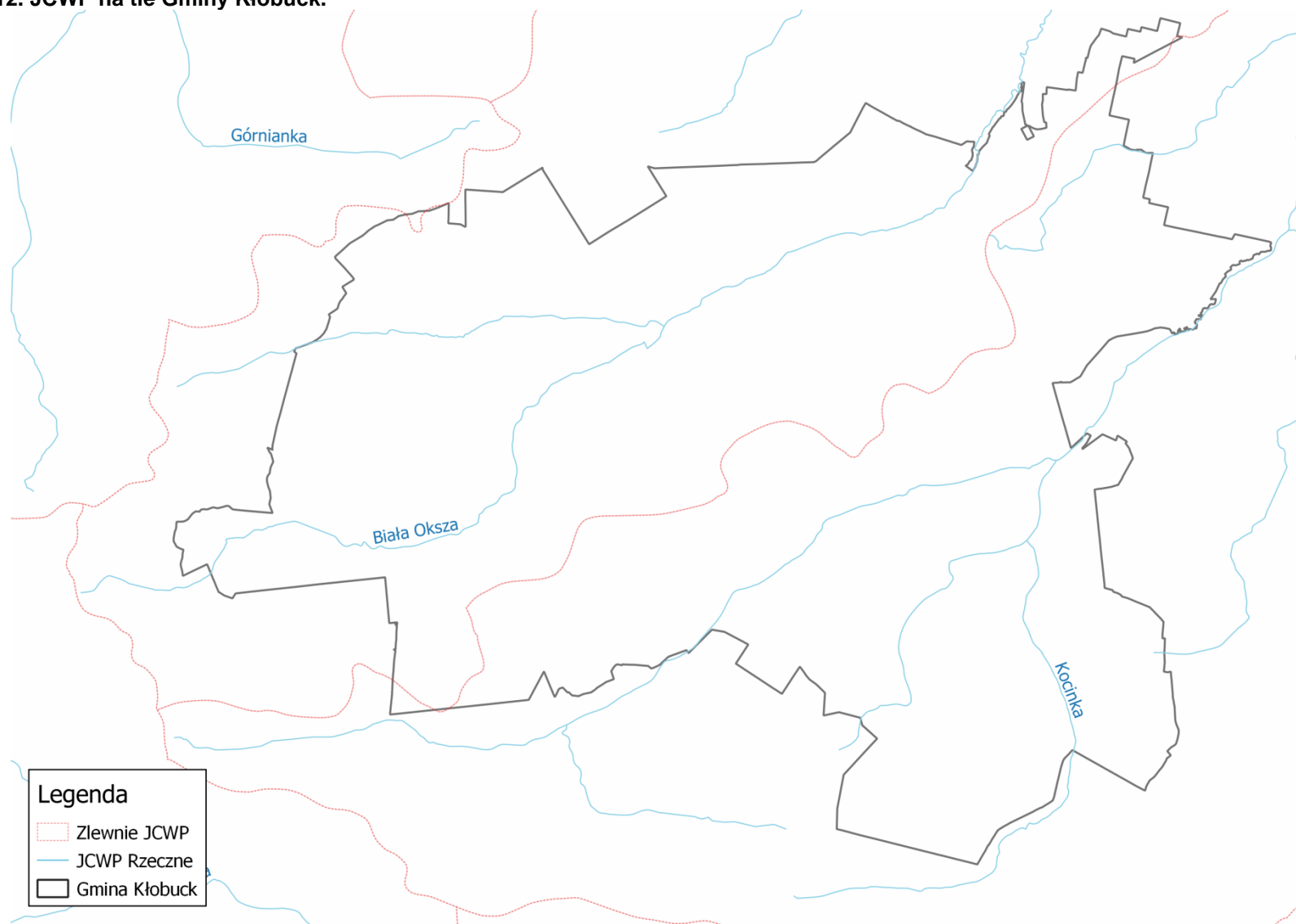
Tabela 26. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze Gminy Kłobuck.

Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW6000161816589	Górnianka
RW600016181669	Biała Oksza
RW6000161816899	Kocinka

źródło: Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju.

Rysunek 12. JCWP na tle Gminy Kłobuck.

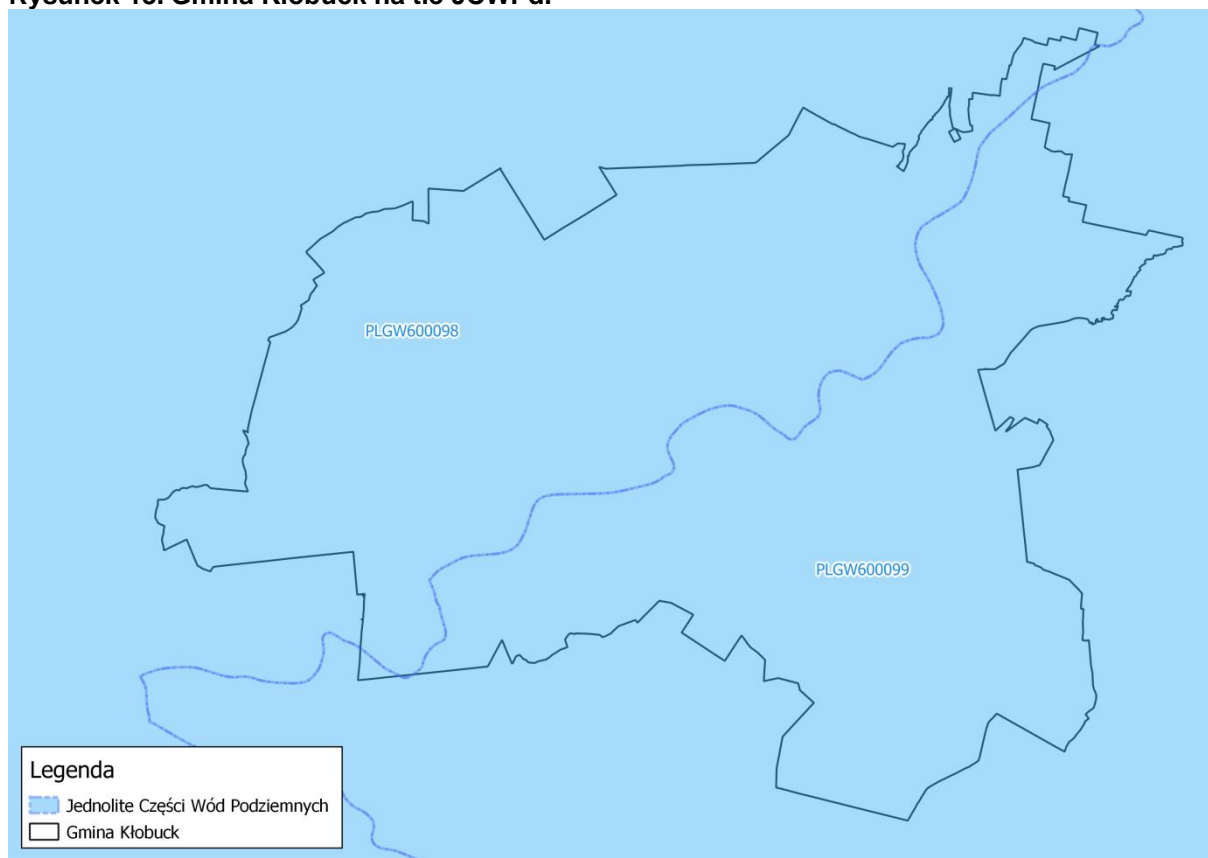

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

5.4.2. Stan wyjściowy - wody podziemne

Gmina Kłobuck leży w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 98 oraz nr 99. Położenie gminy na ich tle przedstawiono poniżej.

Rysunek 13. Gmina Kłobuck na tle JCWPd.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Informacje na ich temat znajduje się w poniższych tabelach.

Tabela 27. Charakterystyka JCWPd nr 98.

Powierzchnia	1 297,4 km ²
Region wodny	Warty
Województwo	łódzkie, śląskie, opolskie
Powiaty	<u>łódzkie</u> : pajęczański <u>śląskie</u> : częstochowski, kłobucki, lubliniecki <u>opolskie</u> : oleski
Głębokość występowania warstw wodonośnych	od 0 do 400 m

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Tabela 28. Charakterystyka JCWPd nr 99.

Powierzchnia	2 664,6 km ²
Region wodny	Warty

Województwo	łódzkie, śląskie
Powiaty	<u>śląskie</u> : kłobucki, częstochowski, M. Częstochowa, lubliniecki, myszkowski, zawierciański <u>łódzkie</u> : pajęczański, radomszczański
Głębokość występowania warstw wodonośnych	od 0 do 120 m

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Gmina Kłobuck w całości leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 325 „Zbiornik Częstochowa (W)” oraz nr 326 „Zbiornik Częstochowa (E)”.

GZWP nr 325 „Zbiornik Częstochowa (W)”⁸

Obszar GZWP nr 325 jest zlokalizowany w południowej części Polski i zajmuje powierzchnię 778,9 km². Położony jest w całości w obrębie Wyżyny Śląsko-Krakowskiej i leży na obszarze dorzecza środkowej Odry: Warty i Liswarty. Jest to w przeważającej części rejon rolniczy, 60% powierzchni stanowią użytki rolne. Większe skupiska zakładów przemysłowych i usługowych znajdują się w Częstochowie, Wieluniu, Praszce, Krzepicach i Kłobucku. Największym ośrodkiem przemysłowym jest Częstochowa, którą zamieszkuje ok. 250 tys. osób. Znajdują się tu znaczące zakłady przemysłowe działające w branżach metalurgicznych, przetwórstwa stali oraz wytwarzania maszyn.

Poziomem zbiornikowym są utwory jury środkowej, które dobrze rozpoznano na podstawie odsłonień oraz bardzo licznych wierceń poszukiwawczych i badawczych za rudami żelaza. Główny poziom wodonośny stanowi najniższe ogniwo jury środkowej, utwory aalenu i dolnego bajosu, określane nazwą regionalną jako warstwy kościeliskie. Jest to kompleks piasków i piaskowców różnoziarnistych o spoiwie getytowym, z domieszką żwirów kwarcowych, z przewarstwieniami mułków i mułowców. Ze względu na zaangażowanie tektoniczne, tym samym zdyslokowanie utworów środkowojurajskich, strefy nieciągłości tektonicznych mogą być drogami migracji wód podziemnych. Nie mają one jednolitego charakteru, a ich wodonośność jest uzależniona od sposobu wypełnienia strefy uskokowej, ale ich zrzućy w kilku miejscach powodują przerwanie ciągłości warstwy wodonośnej. Zbiornik ma charakter porowy, miejscami porowo-szczelinowy. Wodoprzewodność jest zróżnicowana i średnio mieści się w granicach 192–720 m²/d. Współczynnik filtracji w partiach stropowych wynosi 6,7 m/d, a w spągu przy przejściu do ilasto-piaszczystej serii warstw łysieckich jest znacznie niższy i wynosi 2,4 m/d.

Zbiornik nr 325 jest położony na obszarze, na którym utwory mezozoiczne zapadają monoklinalnie ku północnemu wschodowi, są one przykryte bezpośrednio utworami czwartorzędowymi, a w części północno-zachodniej, na niewielkim obszarze, utworami neogeńskimi. Pas wychodni utworów jury środkowej, o szerokości 0,5 km, rozciąga się od północnego zachodu ku południowemu wschodowi, tj. od Zdziechowic i Praszki do Poraja i stanowi obszar bezpośredniego lub pośredniego zasilania poziomu wodonośnego jury środkowej. Wody podziemne z tego poziomu odpływają ku północnemu wschodowi, tj. do centrum niecki szczecińsko-łódzko-miechowskiej. Zwierciadło wody ma charakter napięty, jedynie w wąskim pasie wychodni swobodny lub quasi swobodny. W poszczególnych

⁸ Informator PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Warszawa, 2017 r.

otworach zwierciadło wody stabilizuje się na głębokości kilku, do kilkunastu metrów. Głębokość poziomu wodonośnego wynosi od kilkunastu do ponad 200 m, a miąższość wynosi od 20 m w rejonie wychodni, do 40–50 m w rejonie Kłobucka i Częstochowy.

GZWP nr 326 „Zbiornik Częstochowa (E)”⁹

Obszar GZWP nr 326 o powierzchni 3172,2 km² jest związany z występowaniem utworów jury górnej i rozciąga się wąskim pasem od Wielunia (na północy) do Krakowa (na południu). Zgodnie z podziałem Polski na jednostki hydrogeologiczne (Paczyński, Sadurski 2007) GZWP nr 326 jest położony w regionach Warty oraz środkowej Wisły.

GZWP nr 326 Częstochowa (E) jest związany z utworami jury górnej (J3). Skałami zbiornikowymi są wapień o zróżnicowanym wykształceniu litologicznym – od uławiconych po skaliste i kredowe, biohermowe oraz wapień piaszczyste, oolitowe i piaskowce wapniste o miąższości dochodzącej do 400 m. Wodoprzewodność poziomu górnourajskiego mieści się w szerokich granicach 0,4–1708 m²/d. Wartość współczynnika filtracji mieści się w przedziale 0,02–16,5 m/d. Wydajność typowych studzien mieści się w granicach 20–150 m³/d.

Poziom górnourajski jest najbardziej zasobnym poziomem wodonośnym na omawianym terenie i stanowi podstawę zaopatrzenia w wodę rejonu częstochowskiego. Jest to poziom szczelinowo-krasowy o zwierciadle swobodnym, lokalnie lekko napiętym. Zasilanie zbiornika następuje na całym obszarze jego występowania, bezpośrednio lub pośrednio przez utwory czwartorzędowe. Szczelinowo-krasowy charakter wodonośca oraz występowanie przepuszczalnego nadkładu sprzyjają infiltracji wód z powierzchni oraz odnawialności zasobów. Największą przepuszczalność mają wapień skaliste oraz kredowe. Główne parametry hydrogeologiczne skał zbiornikowych zamieszczono w tabeli.

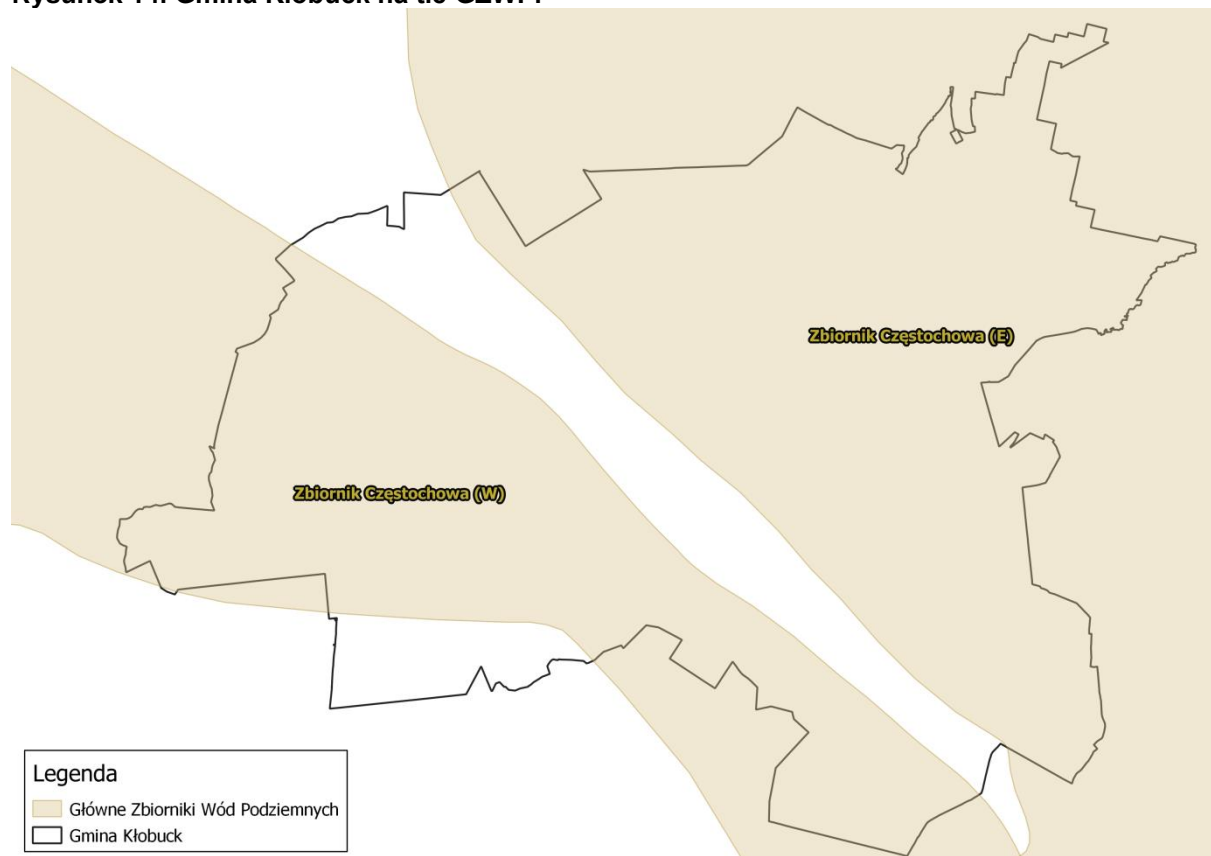
Zbiornik górnourajski w głównej mierze jest drenowany przez systemy przepływu pośredniego i lokalnego, ukształtowane dzięki urozmaiconej rzeźbie terenu, a w szczególności głęboko wciętych dolinom rzek i potoków. Zlewnie podziemne tych systemów są drenowane przez doliny głównych rzek: Wisły i Warty oraz głównych ich dopływów: Szreniawy, Dłubni, Prądnika, Rudawy, Białej Przemszy, Wiercicy i Liswarty. Ponadto poziom ten jest drenowany przez eksploatację ujęć wód podziemnych, głównie w rejonie Częstochowy oraz przez odwadnianie kopalń (Bełchatów, Latosówka–Rudniki, Olkusz–Zawiercie).

Omawiany obszar zbiornika jest rejonem rolniczo-przemysłowym, obejmuje swoim zasięgiem w ok. 50% tereny rolnicze, niewielką część zajmują kompleksy leśne (ok. 30%), a ok. 10% stanowią nieużytki związane z wychodniami skał węglanowych jury na powierzchni. Na obrzeżach omawianego obszaru znajdują się ośrodki miejskie: Częstochowa, Wieluń, Kłobuck, Żarki Krzeszowice, Zawiercie, południowo-wschodnie dzielnice Krakowa, a w części centralnej: Działoszyn, Wolbrom i Ogrodzieniec, w których skupia się przemysł głównie o charakterze usługowym. W strukturze przemysłu, dominuje przemysł przetwórstwa rolnego, metalowy, chemiczny, branży obuwniczej. Na pozostałym obszarze występuje rozproszone osadnictwo typu wiejskiego.

⁹ Informator PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Warszawa, 2017 r.

Uwzględniając uwarunkowania hydrogeologiczne, a także stopień izolacji na obszarze GZWP nr 326, można mówić o zróżnicowanym stopniu potencjalnego zagrożenia wód podziemnych. Na obszarach gdzie wodonośne utwory jury górnej występują na powierzchni lub pod niewielkim przykryciem osadów czwartorzędowych, stopień zagrożenia jest bardzo wysoki, wysoki lub średni. Obszar zalegania poziomu wodonośnego pod utworami kredowymi cechuje bardzo niski i niski stopień zagrożenia jakości wód podziemnych. Poza wyżej omówionymi czynnikami naturalnymi, na wielkość stopnia zagrożenia wód podziemnych ma stopień koncentracji oraz rodzaj potencjalnych ognisk zagrożeń, szczególnie w strefie wschodni i obszarach zasilania poziomu wodonośnego.

Rysunek 14. Gmina Kłobuck na tle GZWP.

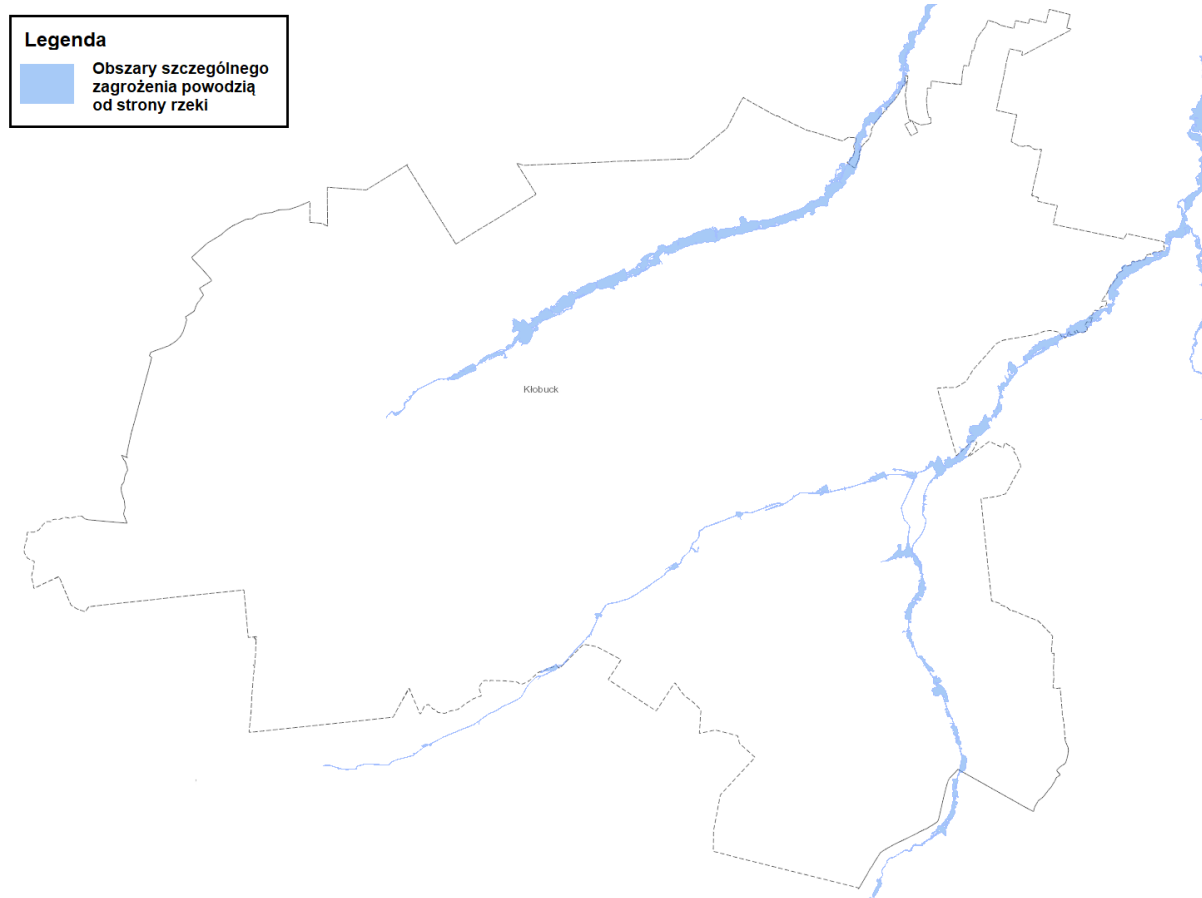

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Zagrożenie powodzią oraz podtopieniami

Zgodnie z danymi PGW WP, na terenie Gminy Kłobuck występują obszary szczególnie zagrożone powodzią. Ich położenie na tle Gminy Kłobuck przedstawiono na mapie poniżej.

Rysunek 15. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią od strony rzeki, na tle Gminy Kłobuck.

Źródło: Hydroportal PGW WP

Susza

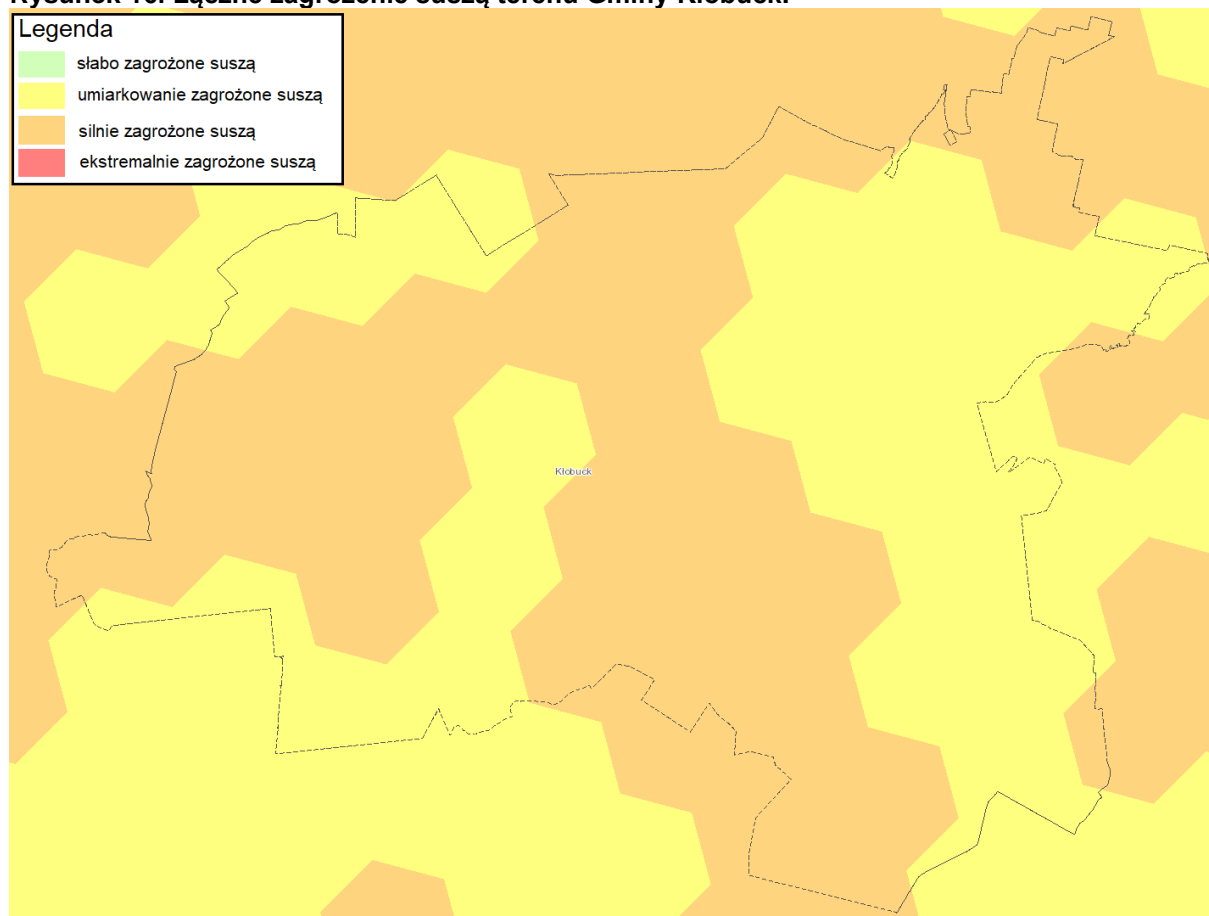
Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Ze względu na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wyróżnia się kolejne etapy rozwoju suszy:

- Susza meteorologiczna - określana jako okres trwający na ogół od miesiący do lat, w którym dopływ wilgoci do danego obszaru spada poniżej stanu normalnego w danych warunkach klimatycznych uwilgotnienia;
- Susza rolnicza - definiowana jako okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie;
- Susza hydrologiczna - odnosząca się do okresu, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych;
- Susza w sensie gospodarczym - będącą skutkiem wymienionych procesów fizycznych odnoszącą się do zagadnień ekonomicznych w obszarze działalności człowieka dotkniętego suszą.¹⁰

¹⁰ www.posucha.imgw.pl

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w *Planie przeciwdziałania skutkom suszy*, obszar Gminy Kłobuck jest narażony na suszę w stopniu umiarkowanym oraz silnym.

Rysunek 16. Łączne zagrożenie suszą terenu Gminy Kłobuck.

Źródło: Hydroportal PGW WP

5.4.3. Jakość wód - wody powierzchniowe

Stan rzek

Informacje na temat stanu wód JCWP obejmujących teren Gminy Kłobuck, uzyskane od PGW WP, zebrano w tabeli.

Tabela 29. Stan JCWP obejmujących teren Gminy Kłobuck, zgodnie z Aktualizacją Programu wodno-środowiskowego kraju.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
RW6000161816589	Górnianka	co najmniej dobry	poniżej dobrego	zły	naturalna	niezagrożona
RW600016181669	Biała Oksza	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	naturalna	zagrożona
RW6000161816899	Kocinka	dobry	poniżej dobrego	zły	naturalna	zagrożona

źródło: Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju.

W latach 2017 - 2021, prowadzone były badania stanu wód JCWP przepływających przez obszar Gminy Kłobuck. Ocena stanu tych wód przedstawiona została poniżej.

Tabela 30. Klasyfikacja i ocena wód JCWP Białej Okszy i Kocinki w latach 2017-2021.

Nazwa i kod jcwp	Biała Oksza PLRW600016181669		Kocinka PLRW6000161816899		
Nazwa i kod punktu pomiarowo-kontrolnego	Biała Oksza - ujęcie do Liswarty Borowa PL02S1301_1213		Kocinka - miejscowość Trzebca PL02S1301_1214		
Rok prowadzenia badań	2017	2020	2014-2019	2020	2021
Klasa elementów biologicznych	1	2	3	1	-
Wskaźniki decydujące o klasyfikacji	Fitobentos	Fitobentos	Ichtiofauna	Ichtiofauna	-
Klasa elementów hydromorfologicznych	1	-	2	-	-
Klasa elementów fizykochemicznych gr.3.1-3.5	>2	>2	2	-	-
Wskaźniki decydujące o klasyfikacji	Azot azotynowy	Azot azotynowy, Fosfor fosforanowy	Azot azotanowy Azot azotynowy	-	-
Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne gr.3.6	2	2	2	-	-
Wskaźniki decydujące o klasyfikacji	Cynk	Miedź	Bar, Bor, Miedź, Fenole lotne, Glin, Fluorki	-	-
Klasyfikacja stanu ekologicznego	Umiarkowany	-	Umiarkowany	-	-
Klasyfikacja wskaźników chemicznych	-	-	>1	-	-
Wskaźniki grupy 4.1.-4.2. decydujące o klasyfikacji	-	-	Difenyloetery bromowane(biota), Fluoranten, Benzo(a)piren, Heptachlor (biota,woda)	-	-
Wskaźniki grupy 4.1.-4.2. zaklasyfikowane poniżej dobrego stanu chemicznego				Fluoranten, Benzo(a)piren	Benzo(a)piren
Stan wód	Zły stan wód	-	Zły stan wód		

Źródło: RWMS w Katowicach

Tabela 31. Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Stan wód		Stan chemiczny	
		Dobry stan chemiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego
Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny	Bardzo dobry stan ekologiczny/potencjał ekologiczny dobry lub powyżej dobrego	Dobry stan wód	Zły stan wód
	Dobry stan ekologiczny/potencjał ekologiczny dobry lub powyżej dobrego	Dobry stan wód	Zły stan wód
	Umiarkowany stan ekologiczny/umiarkowany potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód
	Słaby stan ekologiczny/słaby potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód
	Zły stan ekologiczny/zły potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód

Źródło: GIOŚ.

5.4.4. Jakość wód - wody podziemne

Informacje na temat stanu jakości wód podziemnych JCWPd nr 98 i nr 99 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 32. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd nr 98 i nr 99 zgodnie z Aktualizacją Programu wodno-środowiskowego kraju .

Kod JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
PLGW600098	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
PLGW600099	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

Źródło: Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju.

Kompleksową ocenę stanu wskazanych JCWPd wykonano w roku 2020, na podstawie wyników badań realizowanych w 2019 roku (ocena wykonywana co 4 lata). Ocenę przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 33. ocena stanu JCWPd na terenie gminy Kłobuck wykonana w 2020 roku.

Nr JCWPd	Wynik oceny stanu w roku 2020		
	chemiczny	ilościowy	ogólny
98	dobry	dobry	dobry
99	dobry	dobry	dobry

Źródło: RWMS w Katowicach

W latach 2017 - 2021 na terenie gminy Kłobuck prowadzono badania monitoringowe w punktach pomiarowych sieci regionalnej nr J205/R Kłobuck, J310/R Łobodno, J311/R Łobodno. Wyniki zebrano w tabeli poniżej.

Tabela 34. Klasyfikacja jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci regionalnej.

Nr punktu	miejsowość	długość	szerokość	Nr JCWPd 172	Nr GZWP	Rodzaj punktu	stratygrafia	Klasa jakości 2017	Klasa jakości 2018	Klasa jakości 2019	Klasa jakości 2020	Klasa jakości 2021
J205/ R	Kłobuck	18,9294 43	50,9134 41	98	325	st. wiercona	J2	III	Brak badań	III	Brak badań	Brak badań
J310/ R	Łobodno	18,9983 65	50,9301 90	98	326	st. wiercona	J3	IV	Brak badań	IV	Brak badań	Brak badań
J311/ R	Łobodno	19,0128 82	50,9259 23	98	326	st. wiercona	J3	III	Brak badań	III	Brak badań	Brak badań

Źródło: RWMS w Katowicach

5.4.5. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze).

Aby zminimalizować efekty zmian klimatu, zgodnie z programem KLIMADA, zaleca się:

1. W ramach działań administracyjno-prawnych:
  - doskonalenie zasady partycypacji w utrzymaniu urządzeń wodnych;
  - poprawę mechanizmu uzależnienia otrzymania pozwolenia wodnoprawnego od dostępności zasobów i sprecyzowania warunków korzystania z wód zlewni;
  - silniejsze powiązanie z planowaniem przestrzennym;
2. W ramach działań wykorzystujących elementy ekonomiczne:
  - poprawa zarządzania popytem na wodę;
  - dostosowanie opłat za wodę do zasobów wody w danym rejonie,
  - wzmocnienie funkcji bodźcowej opłat za wodę (zwłaszcza w sektorze gospodarczym);
3. W ramach działań technicznych:
  - substytucja wody o wyższej jakości wodą o niższej jakości;
  - zwiększanie „małej” i „dużej” retencji;
  - zmiany technologiczne redukujące wodochłonność;
  - relokacja użytkowników wód;
  - realizacja działań przewidzianych programem wodno-środowiskowym kraju.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska związanych z wodami zalicza się powodzie (zwłaszcza powodzie typu *flash flood*) oraz susze spowodowane wystąpieniem skrajnych warunków atmosferycznych.

Dużym zagrożeniem dla wód jest spływ zanieczyszczeń z powierzchni ziemi. Można do nich zaliczyć spływ rolniczy, którego źródłem są przede wszystkim nawozy, oraz spływ zanieczyszczeń osiadających na podłożu (w taki sposób osiadać mogą także zanieczyszczenia powietrza). Spływ rolniczy powoduje przedostawanie się do wód dużego ładunku nawozowego co może sprzyjać niekontrolowanemu wzrostowi glonów, czego skutkiem jest zmniejszenie się ilości tlenu w wodach i pogorszenie się warunków życia dla fauny wodnej. Spływ zanieczyszczeń osiadających na powierzchni ziemi może powodować pogorszenie się stanu chemicznego wód.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarowania wodami powinny dotyczyć zagadnień takich jak: racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona wód przed zanieczyszczeniami oraz zwiększenie świadomości na temat wpływu rolnictwa na stan wód.

Monitoring środowiska¹¹

Monitoring jakości wód powierzchniowych

Celem funkcjonowania monitoringu jakości wód powierzchniowych jest dostarczenie wiedzy o stanie tych wód, koniecznej do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem. Działania te powinny zapewnić ochronę przede wszystkim przed eutrofizacją spowodowaną wpływem źródeł bytowo-komunalnych i rolniczych oraz ochronę przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego. Monitoring oraz działania planowane i realizowane są zgodnie z sześcioletnim cyklem gospodarowania wodami, wynikającym z przepisów prawa krajowego, transponujących wymagania ramowej dyrektywy wodnej.

W ramach podsystemu monitoringu jakości wód powierzchniowych, w latach 2020-2025 będą realizowane zadania związane z badaniem i oceną stanu jakości wód powierzchniowych:

- badania stanu rzek, w tym zbiorników zaporowych;
- badania stanu jezior;
- badania jakości osadów dennych w rzekach i jeziorach;
- badania stanu wód przejściowych i przybrzeżnych;
- obserwacje elementów hydromorfologicznych dla potrzeb klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych;
- oceny stanu wód w układzie regionalnym i dorzeczy w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, obserwacji hydromorfologicznych oraz wskaźników chemicznych;
- monitoring substancji określonych listą obserwacyjną, ustanowioną i aktualizowaną w drodze aktów wykonawczych przyjmowanych przez Komisję Europejską na podstawie art. 8b ust. 5 dyrektywy 2008/105/W;
- oceny eutrofizacji wód.

Monitoring jakości wód podziemnych

W ramach monitoringu jakości wód podziemnych w latach 2020–2025 będą realizowane następujące zadania:

- badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych, prowadzone na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i badawczego;
- aktualizacja metodyki oceny stanu jednolitych części wód podziemnych;
- opracowanie kompleksowych ocen stanu (chemicznego i ilościowego) jednolitych części wód podziemnych, przede wszystkim w oparciu o wyniki badań z monitoringu diagnostycznego oraz z wykorzystaniem informacji uzyskiwanych poza systemem PMŚ: dane o zasobach dostępnych i poborze wód podziemnych w jednolitych częściach wód podziemnych oraz wyniki obserwacji położenia zwierciadła wód podziemnych, charakterystyki i modele jednolitych części wód podziemnych oraz dane o presji oddziałującej na stan wód podziemnych;
- opracowanie ocen stopnia zanieczyszczenia wód podziemnych azotanami;

---

¹¹ Strategiczny program państwowego monitoringu środowiska na lata 2020-2025

- aktualizacja programu monitoringu jednolitych części wód podziemnych w układzie dorzeczy na lata 2022–2027.

5.4.6. Analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dobry stan ilościowy i jakościowy JCWPd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan ogólny JCWP; • Występowanie terenów zagrożonych powodzią od strony rzeki; • Obszar Gminy Kłobuck jest narażony na suszę w stopniu umiarkowanym i silnym; • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie ochrony jakościowej i ilościowej wód.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie retencji powierzchni terenu; • Poprawa stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych poprzez ograniczenie spływu rolniczego i przedostawania się zanieczyszczeń komunalnych do wód powierzchniowych; • Edukacja społeczeństwa dotycząca racjonalnego użytkowania zasobów wodnych; • Wprowadzanie ograniczeń korzystania z wód w czasie suszy; • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego terenów na których istnieje zagrożenie wystąpieniem powodzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie zjawiska suszy; • Występowanie powodzi ; • Przedostawanie się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i gruntów na obszarze gminy.

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa

5.5.1. Sieć wodociągowa

Gmina Kłobuck posiada wodociągową sieć rozdzielczą o długości 149,7 km z 4882 przyłączami do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. W 2021 roku dostarczono nią 667,9 dam³ wody. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej na terenie Gminy Kłobuck.

Tabela 35. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Kłobuck (stan na 31.12.2021 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	149,7
2.	Połączenia rozdzielczej sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	4822
3.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	667,9
4.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	19 879
5.	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	94,3*
6.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	33,2

Źródło: PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A., GUS

* – dane za rok 2020

Ujęcia wód

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego Spółka Akcyjna, na terenie Gminy Kłobuck, zlokalizowane są 2 ujęcia wód. Szczegóły na ich temat przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 36. Ujęcia wód na terenie Gminy Kłobuck.

Rodzaj ujęcia	Lokalizacja (adres)	Ilość studni	Wydajność
Podziemne	ul. Wodociągowa 25, 42-100 Kłobuck	1	110 m ³ /h
Podziemne	ul. Prusa 5, 42-125 Kamyk	4	730 m ³ /h

Źródło: PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.

Dla ujęć zostały ustanowione strefy ochrony pośredniej oraz tereny ochrony bezpośredniej.

5.5.2. Sieć kanalizacyjna

Gmina Kłobuck posiada sieć kanalizacyjną o długości 91,96 km z 3771 przyłączami kanalizacyjnymi. W 2021 roku odprowadzono nią 571,3 dam³ ścieków. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Kłobuck.

Tabela 37. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Kłobuck (stan na 31.12.2021 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	91,96
2.	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3771
3.	Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	571,3
4.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	14 394
5.	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	80,2*
6.	Zbiorniki bezodpływowe	szt.	1 517
7.	Oczyszczalnie przydomowe	szt.	81

Źródło: PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A., GUS

* - dane za rok 2020

Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK)

Gmina Kłobuck wchodzi w skład aglomeracji Kłobuck, utworzonej uchwałą nr 256/XXVII/2020 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 29 grudnia 2020 r., w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Kłobuck. Podstawowe informacje na jej temat przedstawiono poniżej:

1. Nazwa aglomeracji: Kłobuck;
2. Wielkość RLM aglomeracji: 18620;
3. Gmina wiodąca w aglomeracji: Kłobuck
4. Gminy w aglomeracji: Kłobuck;
5. Wykaz nazw miejscowości w aglomeracji: Kłobuck, Łobodno, Kamyk, cz. m. Biała, cz. M. Libidza, cz. M. Borowianka, cz. M. Kopiec;
6. Nazwa miejscowości, w której zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków: Kłobuck.

Aglomeracja Kłobuck obsługiwana jest przez oczyszczalnię ścieków Kłobuck-Zagórze. Jest to oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków azotu (N), fosforu (P) spełniająca standardy odprowadzania ścieków dla aglomeracji $\geq 100\ 000$ RLM (PUB1). Projektowa wydajność oczyszczalni wynosi 28 120 RLM. Przepustowość oczyszczalni wynosi:

- $Q_{\text{sr.d.}} [m^3/d] = 3200;$
- $Q_{\text{max_s}} [m^3/s] = 0,0722;$
- $Q_{\text{dop._roczne}} [m^3/rok] = 1\ 168\ 000.$

5.5.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni

ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. W ramach adaptacji do zmian klimatu proponowane są następujące działania:

- Budowa nowych budynków mieszkalnych na terenach wyposażonych w sieć kanalizacyjną;
- Modernizacja sieci wodociągowych oraz kanalizacyjnych w celu zwiększenia ich odporności na gwałtowne zjawiska pogodowe,
- Stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków z systemem odzysku energii;
- Wprowadzanie technologii pozwalających oszczędzać wodę.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki wodno-ściekowej można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej powodujące zanieczyszczenie środowiska (np. wypadki pojazdów transportujących nieczystości ciekłe). Ponadto istnieje zagrożenie dostaw wód związane z możliwością wystąpienia zjawiska suszy spowodowanej czynnikami pogodowymi. Rozwiązaniem jest odpowiednia kontrola i konserwacja sieci wodno-kanalizacyjnej, a w przypadku wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia suszą, zastosowanie procedur mających na celu ograniczenie zużycia wody.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie gminy powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat roli sieci wodno-kanalizacyjnych w ochronie wód oraz propagowaniu racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.

Monitoring środowiska

Oceną jakości wód pitnych na terenie Gminy Kłobuck zajmuje się Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłobucku. W celu wykonania takiej oceny wykorzystywane są wyniki próbek pobieranych i badanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, a także wyniki uzyskane przez producentów wody w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej. Badania jakości ścieków są natomiast prowadzone przez jednostki zarządzające oczyszczalniami ścieków oraz sieciami kanalizacyjnymi.

5.5.4. Analiza SWOT

Gospodarka wodno-ściekowa	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • 94,3% mieszkańców Gminy Kłobuck korzysta z sieci wodociągowej; • 80,2% mieszkańców Gminy Kłobuck korzysta z sieci kanalizacyjnej; 	<ul style="list-style-type: none"> • Obecność zbiorników bezodpływowych na terenie gminy; • Niewłaściwa eksploatacja zbiorników bezodpływowych; • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych; • Modernizacja oraz rozbudowa sieci wodociągowych; • Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej; 	<ul style="list-style-type: none"> • Nieszczelne zbiorniki bezodpływowe; • Brak wystarczających środków na rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej; • Niechęć właścicieli zbiorników bezodpływowych do podłączenia się do sieci

Gospodarka wodno-ściekowa	
<ul style="list-style-type: none"> • Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków tam gdzie jest to uzasadnione; • Edukacja mieszkańców w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;	<ul style="list-style-type: none"> • Uszkodzenia urządzeń sieciowych spowodowane gwałtownymi zjawiskami pogodowymi;

5.6. Zasoby geologiczne

5.6.1. Stan aktualny

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973) złoża kopalin podlegają ochronie poprzez racjonalne gospodarowanie ich zasobami oraz kompleksowe wykorzystanie, wraz z kopalinami towarzyszącymi. Pod pojęciem złoża kopalin rozumie się naturalne nagromadzenie minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą. Zgodnie z zapisami „Metodyki dokumentowania złóż kopalin stałych”, tak definiowane złożo musi posiadać naturalne cechy, dzięki którym jego eksploatacja może być uznana za technicznie możliwą i które pozwalają na rozpatrywanie jej jako realną z ekonomicznego punktu widzenia. Zasoby tak definiowanego złoża określane są tradycyjnie jako „geologiczne bilansowe”. Złożo, którego zasoby są tak kwalifikowane („złożo bilansowe”) musi charakteryzować się zespołem cech naturalnych, umożliwiających rozpatrywanie go jako obiekt możliwej eksploatacji. Części złóż, które nie spełniają tych warunków, klasyfikowane są jako pozabilansowe. Spośród zasobów bilansowych wyróżnia się zasoby przemysłowe (możliwe do wykorzystania w sposób ekonomicznie uzasadniony i przewidziane do eksploatacji) oraz nieprzemysłowe (niekwalifikujące się do wydobycia przy przyjętym sposobie zagospodarowania złoża).

Zasady eksploatacji złóż surowców mineralnych zostały określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2022 poz. 1072). Zgodnie z jej zapisami do prowadzenia działań takich jak: poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, poszukiwania lub rozpoznawania kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla, wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów oraz podziemnego składowania dwutlenku węgla, niezbędne jest uzyskanie koncesji. Stosownej koncesji udziela minister właściwy do spraw środowiska, marszałek województwa lub starosta – zgodnie z kryteriami wyznaczonymi ustawie Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2022 poz. 1072).

Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie Gminy Kłobuck zestawiono w poniższej tabeli opracowanej na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego.

Tabela 38. Surowce naturalne występujące na terenie Gminy Kłobuck (wg stanu na 31.12.2021 r.).

L.p.	Nazwa złoża	Gmina	Kopalina	Powierzchnia złoża [ha]	Stan zagospodarowania		Zasoby bilansowe złoża		Wydobycie w roku 2021
							Geologiczne - bilansowe	Przemysłowe	
1.	Kamyk	Kłobuck	Piaski i żwiry	1,50	R	złoże rozpoznane szczegółowo	105	–	–
2.	Kłobuck I (kop.)	Kłobuck	Rudy żelaza	6 450,00	–	złoże skreślone z bilansu zasobów	–	–	–
3.	Kłobuck II (obsz.)	Kłobuck	Rudy żelaza	9 450,00	–	złoże skreślone z bilansu zasobów	–	–	–
4.	Kłobuck II (pole rez.)	Kłobuck	Rudy żelaza	2 090,00	–	złoże skreślone z bilansu zasobów	–	–	–
5.	Lgota	Kłobuck	Piaski i żwiry	1,01	Z	eksploatacja złoża zaniechana	23	–	–
6.	Lgota 1	Kłobuck	Piaski i żwiry	1,99	–	złoże skreślone z bilansu zasobów	–	–	–
7.	Lgota 2	Kłobuck	Piaski i żwiry	1,86	Z	eksploatacja złoża zaniechana	286	–	–
8.	Łobodno	Kłobuck, Miedzno	Piaski i żwiry	104,40	P	złoże rozpoznane wstępnie	20 336	–	–
9.	Łobodno II	Kłobuck	Piaski i żwiry	0,0 (złoże zrehabilitowane w kierunku rolniczym)	–	złoże skreślone z bilansu zasobów	–	–	–
10.	Rybno	Kłobuck	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	0,54	R	złoże rozpoznane szczegółowo	54	–	–
11.	Wręczyca-Grodzisko	Kłobuck	Surowce ilaste d/p cementu	16,00	R	złoże rozpoznane szczegółowo	5 798	–	–

źródło: PIG-PIB, Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2021 r.

gdzie:

B – w przypadku kopalni stałych – kopalnia w budowie, w przypadku ropy i gazu – przygotowane do wydobycia lub eksploatacja próbna;

E – złoża eksploatowane;

G – podziemny magazyn gazu (PMG);

M – złoża skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym;

P – złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie;

R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo;

Z – złoża, z którego wydobycie zostało zaniechane;

T – złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo;

K – zmiana rodzaju kopaliny w złożu

* - złoża zawierające piasek ze żwirem;

** - złoża zawierające żwir.

Zasoby i wydobycie:

Kruszywa naturalne – tys. t.

Surowce ilaste ceramiki budowlanej – tys. m³

Surowce ilaste d/p cementu – tys. t

5.6.2. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają również wpływ na wydobycie surowców. Do negatywnego wpływu zmian klimatycznych na przemysł wydobywczy należą głównie ekstremalne warunki pogodowe – powodzie, wiatry huraganowe, ulewy, deszcze marznące oraz długotrwałe zaleganie pokrywy lodowej. Działania adaptacyjne w sektorze powinny być skupione wokół zagadnień związanych z:

- Ograniczeniem wpływu na środowisko wodne oraz glebowe;
- Wykorzystywaniem najnowszych technologii wydobycia oraz przetwarzania surowców;
- Uwzględnianiem złóż surowców w dokumentach planistycznych;
- Zapobieganie erozji gruntów poprzez odpowiednie działania administracyjne.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki kopalinami można zaliczyć wypadki i niespodziewane zdarzenia mogące wystąpić podczas eksploatacji kopalin – w przypadku wydobycia metodami odkrywkowymi obejmują to zjawiska pokroju osunięć terenu na skutek złego zabezpieczenia. W celu ich minimalizacji zaleca się odpowiednie zabezpieczenie terenu wydobycia, zwłaszcza przed wystąpieniem erozji i osuwisk oraz zmianami stosunków wodnych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki zasobami geologicznymi powinny dotyczyć głównie uświadamiania mieszkańcom gminy wagi wykorzystania surowców naturalnych oraz realnego wpływu ich wydobycia na środowisko i ludność.

Monitoring środowiska

Organy nadzoru górniczego, w granicach swojej właściwości, wykonują zadania określone w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2022 poz. 1072). Zgodnie z art. 168 ww. organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych, w szczególności w zakresie:

1. bezpieczeństwa i higieny pracy;
2. bezpieczeństwa pożarowego;
3. ratownictwa górniczego;
4. gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania;
5. ochrony środowiska i gospodarki złożem, w tym według kryterium wykonywania przez przedsiębiorców obowiązków określonych w odrębnych przepisach lub na ich podstawie;
6. zapobiegania szkodom;
7. budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów po działalności górniczej.

5.6.3. Analiza SWOT

Zasoby geologiczne	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Przeważająca część złóż znajdujących się na obszarze Gminy Kłobuck jest rozpoznanych w sposób szczegółowy; 	<ul style="list-style-type: none"> Potencjalna eksploatacja złóż będzie powodowała szkoda środowiskowe;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Uwzględnianie złóż zasobów geologicznych w polityce przestrzennej gminy; Stosowanie najnowszych technologii w czasie ewentualnej eksploatacji zasobów naturalnych , co ma na celu minimalizację wpływu na stosunki wodne oraz środowisko gleby; Rekultywacja terenów po zakończeniu wydobywania surowców; 	<ul style="list-style-type: none"> Degradacja środowiska w otoczeniu eksploatowanych złóż.

5.7. Gleby

5.7.1. Stan wyjściowy

Rodzaje gleb

Rodzaje gleb występujące na terenie Gminy Kłobuck są determinowane przez rodzaj skał na których zostały utworzone, oraz przez warunki glebotwórcze występujące w poszczególnych obszarach gminy. Na jej terenie można wyróżnić następujące rodzaje gleb:

- **gleby bielcowe** – gleby tworzące się na różnego rodzaju piaskach, dochodzi w nich do procesu wymywania niektórych związków chemicznych tworzących minerały co nazywane jest bielcowaniem;
- **gleby rdzawe** - tworzące się na różnego rodzaju piaskach, takich jak piaski zwałowe czy sandrowe;
- **gleby płowe** - tworzące się na skałach kwaśnych i zasadowych oraz utworach iłowych, posiadają one zróżnicowany na poziomy genetyczny profil.
- **gleby brunatne** - powstające na glinach zwałowych oraz piaskach i piaskowcach, można wśród nich wyróżnić:
  - **brunatno-kwaśne**, tworzące się na podłożach bogatych w związki fosforu, potasu, wapnia i magnezu;
  - **brunatno-wyługowane**, które cechują się wyługowaniem górnej części profilu z kationów zasadowych oraz brakiem zawartości węglanu wapnia, co ogranicza ich żyzność;
- **czarne ziemie** - są to gleby powstające na utworach mineralnych bogatych w związki wapnia oraz materię organiczną, często powstają w miejscach oddziaływania wód gruntowych;
- **gleby bagienne** – jest to typ gleb powstający w warunkach stałej, wysokiej wilgotności (często przy płytkim zwierciadle wód powierzchniowych), charakterystyczna dla tych gleb jest obecność roślin lubiących wilgoć oraz warunki beztlenowe;
- **mady** – są to gleby tworzące się w wyniku nagromadzenia się materiałów niesionych przez wody rzeczne;
- **gleby glejowe** – powstają w miejscach występowania wysokiego poziomu wód gruntowych lub podłoża o słabym przenikaniu wód opadowych, gdzie napotyka się warunki dużej wilgotności oraz słabego natlenienia. Zachodzi w nich proces glejowy – reakcje biochemiczne redukujące organiczne związki żelaza i manganu;
- **rędziny** – są to gleby tworzące na podłożu złożonym ze skał wapiennych, posiadają niewielką warstwę humusową. Ich niewielka miąższość czyni je wrażliwymi na zjawiska erozyjne,

Na terenie Gminy Kłobuck dominują gleby klas bonitacyjnych IV- V.

Gdzie:

- **Gleby klasy I** – gleby orne najlepsze. Są to gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, posiadają dobrą naturalną strukturę, są łatwe do uprawy (czynne biologicznie, przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, wilgotne).
- **Gleby klasy II** – gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach

terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I.

- **Gleby klasy III (IIIa i IIIb)** – gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Odznaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji.
- **Gleby klasy IV (IVa i IVb)** – gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych (zbyt podmokłe lub przesuszone).
- **Gleby klasy V** – gleby orne słabe, są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodzajne, do tej klasy zaliczmy również gleby położone na terenach nie posiadających melioracji albo takich, które do melioracji się nie nadają.
- **Gleby klasy VI** – gleby orne najslabsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie Gminy Kłobuck

Użytki rolne na terenie Gminy Kłobuck stanowią 62,5% całego obszaru gminy. Dane statystyczne na temat struktury użytków rolnych zostały zestawione poniżej.

Tabela 39. Rodzaj i powierzchnia gruntów Gminy Kłobuck (stan na 31.12.2021 r.).

			Gmina Kłobuck
Powierzchnia ogólna gruntów			13003,3914
Grunty rolne	Użytki rolne	grunty orne	6658,8092
		sady	109,5125
		łąki trwałe	764,5159
		pastwiska trwałe	259,2651
		grunty rolne zabudowane	316,6592
		grunty pod rowami	19,2874
	Nieużytki		76,9968
Grunty leśne	lasy		3642,3133
	grunty zadrzewione i zakrzewione		75,3666
Grunty zabudowane i zurbanizowane	tereny mieszkalne		299,964
	tereny przemysłowe		134,7321
	inne tereny zabudowane		123,4935
	zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy		10,7349
	tereny rekreacyjno-wypoczynkowe		4,5431
	użytki kopalne		15,3675
	tereny	drogi	366,1853

			Gmina Kłobuck
	komunikacyjne	tereny kolejowe	45,2815
Grunty pod wodami	morskimi wewnętrznymi		0
	powierzchniowymi płynącymi		27,7467
	powierzchniowymi stojącymi		52,5738
Tereny różne			0,043

źródło: GUS

5.7.2. Tereny poprzemysłowe i zdegradowane

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2021 poz. 485), za zdegradowany uznaje się obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych czy technicznych.

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2021 poz. 1326), przyjmuje dla gruntów rolnych i leśnych, następujące definicje dotyczące obszarów zdegradowanych oraz zdewastowanych:

- **Grunty zdegradowane** – rozumie się przez to grunty, których rolnicza lub leśna wartość użytkowa zmalała, w szczególności w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych albo wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej;
- **Grunty zdewastowane** – rozumie się przez to grunty, które utraciły całkowicie wartość użytkową w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych albo wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej;

Degradacja terenu często jest związana z działalnością gospodarczą oraz przemysłową, zwłaszcza po jej zakończeniu. Tereny takie często wymagają rekultywacji, remediacji i rewitalizacji. Pod tymi pojęciami rozumie się:

- **Rekultywacja** – pod tym pojęciem rozumie się nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg (Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2021 poz. 1326));
- **Remediacja** – Pod tym pojęciem rozumie się poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu; remediacja może polegać na samooczyszczaniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska (Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973));

- **Rewitalizacja** – proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji (Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2021 poz. 485)).

Zgodnie z informacjami zawartymi w Otwartym Regionalnym Systemie Informacji Przestrzennej Województwa Śląskiego, na terenie Gminy Kłobuck, zlokalizowanych jest 8 terenów poprzemysłowych i zdegradowanych. Zostały one przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 40. Obszary poprzemysłowe Gminy Kłobuck.

L.p.	Nazwa terenu	Działka	Powierzchnia [ha]	Charakterystyka
1.	Teren Przetworni Żywic	371/15	2	Poprzednia działalność - przetwórstwo żywic Aktualnie - brak działalności
2.	Magazyn przy ul. Długosza	dz. 363/12	0,32	Magazyn o pow. zabudowy 176 m kw. W sąsiedztwie terenu zlokalizowane jest ujęcie wody pitnej.
3.	Nieczynny magazyn- ul. Niemczyka	dz. 1052/14, 1052/28	0,85	W sąsiedztwie terenu zlokalizowane jest ujęcie wody pitnej.
4.	Tereny różne	4435/1, 4435/2, 4435/8, 438/9, 807/1	0,18	aktualne użytkowanie: tereny różne
5.	Kłobuck- ul. Wieluńska tereny różne	dz.: 4435/15, 4435/16, 4435/18, 4435/19 (powstałe z : dz. 4435/12)	0,66	aktualne użytkowanie: tereny różne
6.	Teren przy ul. Górniczej	dz. 438/41	0,73	nieczynne zabudowania i obiekty infrastruktury technicznej
7.	Piaskownia-ul. Brzeźnicka	dz. 337 obręb Łobodno	1,03	Teren jest zlokalizowany w strefie ochrony pośredniej ujęcia wód w Łobodnie
8.	Piaskownia	dz. 359/7 obręb Lgota	17,2	Teren zlokalizowany w miejscowości Lgota przy ul. Południowej

Źródło: ORSIP 2.0

5.7.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych mogących zmniejszyć wpływ zmian klimatu, można zaliczyć:

- Odejście od tworzenia wielkoobszarowych upraw monokulturowych,
- Zachowywanie śródpolnych zadrzewień oraz obiektów zielonych;
- Zapobieganie erozji gleb poprzez stosowanie międzyplonów i wsiewek;
- Zwiększenie małej retencji na terenach rolniczych;
- Zalesianie nieużytków.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń gleb można zaliczyć ruchy masowe ziemi, m. in. w formie osuwisk. W celu minimalizowania skutków takich zagrożeń należy zidentyfikować oraz zinwentaryzować obszary zagrożone oraz uwzględnić je w dokumentach planistycznych. Niezbędne jest także zabezpieczanie tych miejsc np. poprzez: regulację stosunków wodnych na terenie osuwiskowym, rozwiązania techniczne (przypery dociążające, gabiony, pale), zabezpieczenia powierzchniowe i zabezpieczenia naturalne (np. hydroobsiewy).

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące rolnictwa oraz zagospodarowania gleb powinny dotyczyć tematów takich jak dobre praktyki rolnicze, ochrona gleb, bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów oraz ograniczanie erozji gleb. Szkolenia poruszające tematy rolnicze organizowane są przez Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie. Organizowane są tam szkolenia dla rolników obejmujące zagadnienia takie jak: nowe rozwiązania chroniące środowisko w gospodarstwach rolnych, pozyskiwaniu dofinansowań na wymianę źródeł ciepła, rolnictwa ekologicznego oraz tematykę rolnictwa przyjaznego środowisku. W szkoleniach tych mogą brać udział zainteresowani właściciele gospodarstw rolnych.

Monitoring środowiska

Monitoring gleb ornych¹²

Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka. Monitoring chemizmu rolniczo użytkowanych gleb w Polsce jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane i analizowane są próbki glebowe, reprezentujące 216 stałych punktów kontrolnych zlokalizowanych w całym kraju. Monitoring chemizmu gleb jest realizowany przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

---

¹² Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017”

Punkty poboru próbek oraz wyniki badań są dostępne na stronie www.gios.gov.pl/chemizm_gleb.

5.7.4. Analiza SWOT

Gleby	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Użytki rolne stanowią dużą część Gminy Kłobuck. 	<ul style="list-style-type: none"> • Narażenie gleb na zjawisko suszy; • Przewaga gleb średnich i słabych; • Obecność terenów przemysłowych na terenie Gminy Kłobuck.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie rolników z zakresu zasad dobrej praktyki rolniczej przez Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie; • Rekultywacja, remediacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych i przemysłowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gwałtowne zjawiska pogodowe spowodowane zmianami klimatu; • Zanieczyszczenie oraz degradacja gleb i wód będące efektem nieprawidłowych praktyk rolniczych.

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

5.8.1. Stan wyjściowy¹³

Zgodnie z zapisami *Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kłobuck*, na terenie Gminy Kłobuck, obowiązuje selektywna zbiórka odpadów komunalnych obejmująca następujące kategorie odpadów:

1. papier;
2. metale;
3. tworzywa sztuczne;
4. szkło;
5. odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
6. bioodpady;
7. odpady niebezpieczne;
8. przeterminowane leki;
9. przeterminowane chemikalia;
10. zużyte żarówki i świetlówki, lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć;
11. przepracowane oleje i tłuszcze;
12. odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki;
13. zużyte baterie i akumulatory;
14. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
15. meble i inne odpady wielkogabarytowe;
16. zużyte opony;
17. odpady budowlane i rozbiórkowe;
18. odpady tekstyliów i odzieży;
19. niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne.

Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych¹⁴

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) obsługujący mieszkańców Gminy Kłobuck zlokalizowany jest w Kłobucku, przy ul. Łąkowej. Jest on prowadzony przez Zarząd Dróg i Gospodarki Komunalnej w Kłobucku.

Z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy Gminy Kłobuck, w PSZOK przyjmowane są bezpłatnie następujące rodzaje odpadów:

1. papier;
2. metale;
3. tworzywa sztuczne;
4. szkło opakowaniowe, szyby okienne;
5. odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
6. bioodpady (trawa, liście, rozdrobnione gałęzie);
7. odpady niebezpieczne;
8. przeterminowane leki;
9. przeterminowane chemikalia;
10. zużyte żarówki i świetlówki, lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć;

¹³ Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kłobuck

¹⁴ Regulamin Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

11. przepracowane oleje i tłuszcze;
12. odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki;
13. zużyte baterie i akumulatory;
14. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
15. meble i inne odpady wielkogabarytowe (max. 0,5 Mg rocznie z gospodarstwa);
16. zużyte opony (max. 4 szt. rocznie z gospodarstwa);
17. odpady budowlane i rozbiórkowe (max. 1 m³ rocznie z gospodarstwa);
18. wata i wełna szklana;
19. odpady tekstyliów i odzieży (w tym obuwie, walizki, torebki).

W PSZOK nie przyjmowane są następujące rodzaje odpadów:

1. zmieszane odpady komunalne,
2. odpady zawierające azbest;
3. części samochodowe (np. szyby, zderzaki, reflektory, elementy karoserii);
4. opony z pojazdów ciężarowych i maszyn rolniczych;
5. sprzęt budowlany;
6. urządzenia przemysłowe;
7. odpady poprodukcyjne;
8. odpady w nieuszczelnionych opakowaniach (dotyczy odpadów wymagających opakowań);
9. odpady nieoznaczone, bez możliwości ich identyfikacji (bez etykiet);
10. butle gazowe;
11. gaśnice;
12. konstrukcje betonowe i żelbetonowe;
13. padłe zwierzęta gospodarskie, domowe oraz dzikie;
14. drzewa i krzewy z likwidacji ogrodu, sadu, pnie i korzenie;
15. wszelkie inne odpady, które nie stanowią odpadów o charakterze komunalnym.

Ilość odpadów zebranych na terenie Gminy Kłobuck¹⁵

Ilość odpadów odebranych z terenu Gminy Kłobuck, w roku 2021, została przedstawiona w tabelach poniżej.

Tabela 41. Ilość odebranych odpadów na terenie Gminy Kłobuck w roku 2021.

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	152,900
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	205,080
15 01 04	Opakowania z metali	160,220
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	309,160
15 01 07	Opakowania ze szkła	525,060
16 01 03	Zużyte opony	31,500
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	33,620
17 01 17	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	177,860

¹⁵ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kłobuck za 2021 rok

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	22,960
20 01 01	Papier i tektura	4,919
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	2,645
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,170
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	20,269
20 01 39	Tworzywa sztuczne	5,494
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	748,920
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	149,560
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	5017,495
20 03 02	Odpady z targowisk	396,020
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	137,500
SUMA		8103,352
Łączna masa odebranych odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych		7868,912
Łączna masa odebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych		234,440

źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kłobuck za 2021 rok

Tabela 42. Ilość odebranych odpadów w PSZOK dla Gminy Kłobuck w roku 2021.

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	7,240
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	22,320
15 01 07	Opakowania ze szkła	22,520
16 01 03	Zużyte opony	17,900
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	30,240
17 03 80	Odpadowa papa	24,180
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	5,260
20 01 11	Tekstylia	11,400
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,060
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,940
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszczce i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	6,200
20 01 32	Leki inne niż wymienione 20 01 31	0,160
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	22,740
20 01 39	Tworzywa sztuczne	12,200
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	4,660
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	55,460
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	154,220
SUMA		397,700

źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kłobuck za 2021 rok

Tabela 43. Ilość odpadów zebranych z terenu Gminy Kłobuck, w roku 2021, przez podmioty zbierające.

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	282,669
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	122,796
15 01 04	Opakowania z metali	8,291
20 01 33*	Baterie i akumulatory	0,582
SUMA		414,338

źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kłobuck za 2021 rok

Osiągnięte poziomy recyklingu dla Gminy Kłobuck, za 2021 rok:

- Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych wyniósł 23% - poziom wymagany został osiągnięty.
- Poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych wyniósł 17% - poziom wymagany został osiągnięty.
- Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 43% - poziom wymagany został osiągnięty.
- Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wyniósł 2% - poziom wymagany został osiągnięty.

Zgodnie z *ustawą z dnia 17 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2020 poz. 2361)* od roku 2021, gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej:

1. 20% wagowo – za rok 2021;
2. 25% wagowo – za rok 2022;
3. 35% wagowo – za rok 2023;
4. 45% wagowo – za rok 2024;
5. 55% wagowo – za rok 2025;
6. 56% wagowo – za rok 2026;
7. 57% wagowo – za rok 2027;
8. 58% wagowo – za rok 2028;
9. 59% wagowo – za rok 2029;
10. 60% wagowo – za rok 2030;
11. 61% wagowo – za rok 2031;
12. 62% wagowo – za rok 2032;
13. 63% wagowo – za rok 2033;
14. 64% wagowo – za rok 2034;
15. 65% wagowo – za rok 2035 i za każdy kolejny rok.

Wyroby zawierające azbest

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w bazie azbestowej, na terenie Gminy Kłobuck, znajduje się 3 108 592 kg wyrobów zawierających azbest pozostałych do unieszkodliwienia. (stan na dzień 22.08.2022 r.). Gmina Kłobuck posiada "Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kłobuck" powołany uchwałą nr 156/XIV/2011 Rady Miejskiej w Kłobucku, z dnia 28 grudnia 2011 r.

Nielegalne składowiska odpadów

W roku 2021, na terenie nieruchomości znajdujących się na obszarze Gminy Kłobuck, oznaczonych ewidencyjnie 562 i 563, obręb Kamyk, zidentyfikowano nielegalne składowisko odpadów. Urząd Miejski w Kłobucku o zaistniałej sytuacji został powiadomiony w dniu 14 lipca 2021 roku, przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Częstochowie. W związku z tym UM w Kłobucku wystąpił o udostępnienie wyników badań odpadów porzuconych na tych nieruchomościach oraz wszczął postępowanie administracyjne na podstawie art. 26 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Równocześnie prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę Okręgową w Częstochowie z art. 183 par. 1 Kodeksu Karnego. W toku postępowania administracyjnego ustalono, iż hala magazynowa została wynajęta podmiotowi zagranicznemu, w celu stworzenia magazynu dla hurtowni kosmetycznej. Urząd miasta oraz Policja nie posiadają danych ani jakichkolwiek informacji na temat tego podmiotu. UM w Kłobucku jest zobligowany do ustalenia faktycznego posiadacza odpadów, który porzucił odpady niebezpieczne na terenie gminy Kłobuck. Dopiero w przypadku niemożności ustalenia osoby lub firmy, która zeskładowała odpady w miejscu do tego nieprzeznaczonym, tutejszy organ wyda decyzję nakazującą usunięcie odpadów na właściciela nieruchomości. Ostatnie firmy, które przekazały podmiotowi wynajmującemu halę, zakończyły działalność i brak jest z nimi jakiegokolwiek kontaktu. Do złożenia wyjaśnień próbowano, bezskutecznie, wezwać osobę, która wynajęła halę magazynową. W dniu 16 lutego 2022 r. zmarł właściciel nieruchomości objętych postępowaniem administracyjnym. W związku z tym tutejszy organ musiał ustalić następców prawnych właściciela, ponieważ to oni będą odpowiedzialni za usunięcie i utylizację odpadów, jeśli nie zostanie wykazany inny posiadacz odpadów, tj. osoba wynajmująca halę magazynową lub firma, z której pochodzą te odpady. Spadkobiercy nie przeprowadzili jeszcze postępowania spadkowego, dlatego tutejszy organ włączył jako strony wszystkich następców prawnych.

Na prośbę UM w Kłobucku, właściciele nieruchomości, na której składowane są odpady, zabezpieczyli teren umieszczając na płocie znaki dot. zakazu wchodzenia na nieruchomość oraz zabezpieczyli halę magazynową przed przedostaniem się wód opadowych z połaci dachowych do środka hali przeciwdziałając w ten sposób zalaniu odpadów. Teren, na którym znajdują się odpady jest utwardzony, odpady znajdują się w zadaszonej hali magazynowej, a teren nieruchomości jest zamknięty i ogrodzony ze wszystkich stron. UM w Kłobucku realizuje wszelkie czynności w przedmiotowej sprawie zgodnie z przepisami prawa, mając na celu wydanie decyzji nakazującej usunięcie i utylizację odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania. Osoby, na które zostanie wydana decyzja, będą odpowiedzialne za jej realizację.

W dniu 26 lipca 2022r. zwrócono się do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska Delegatura w Częstochowie o podjęcie działań mających na celu przeprowadzenie badania jakości powietrza na przedmiotowym terenie. Z informacji uzyskanych z WIOŚ wynika, iż czas oczekiwania na badanie jakości powietrza na terenie województwa jest wydłużony i badania przeprowadzone zostaną prawdopodobnie pod koniec września lub w październiku.

Ponadto odrębnie prowadzono postępowanie w sprawie ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia oraz przywrócenie środowiska do stanu właściwego, tj. części działki nr 563, obręb Kamyk, poprzez usunięcie i utylizację skażonej gleby, nawiezenie nowej oraz wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom. W tej sprawie została wydana decyzja, od której strony odwołały się z zachowaniem terminu. Sprawę przekazano do SKO w Częstochowie.

Pozwolenia na wytwarzanie odpadów

Na terenie Gminy Kłobuck istnieje 8 podmiotów posiadających obowiązujące pozwolenia na wytwarzanie odpadów wydane przez Starostę Kłobuckiego:

1. Dr .n. med. Teresa Fryda Laboratorium Medyczne Sp. z o. o., ul. Mikołowska 53 A, 40-065 Katowice (Laboratorium Medycznym w Kłobucku przy ul.11 Listopada 5E);
2. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „ANITEX” Anita Korzekwa, ul. Gminna 10, 42-221 Częstochowa (zakład w Lgocie przy ul. Leśnej);
3. Drukarnia „PRINT CYCERO” Andrzej Kula, ul. Ks. Brzóska 5, 42-202 Częstochowa (zakład w Kłobucku przy ul. Wojska Polskiego 6);
4. Honasco Polska Sp. z o.o., ul. Poprzeczna 2, 42-100 Kłobuck;
5. „DREWBET” Grzyb-Kotynia -Rogaczewski Sp. j., ul. Górnicza 1, 42-100 Kłobuck;
6. SODPACK KŁOBUCK Sp. z o.o., ul. Drukarska 8, 42-100 Kłobuck;
7. K. Brzęczek Spółka komandytowa, ul. Górnicza 1, 42-100 Kłobuck;
8. AKWIB Sp. z o.o. Spółka komandytowa, ul. Częstochowska 212, 42-165 Lipie (zakład w Kłobucku, przy ul. Górniczej 2b).

Zezwolenia na zbieranie odpadów

Na terenie Gminy Kłobuck istnieje 5 podmiotów posiadających obowiązujące zezwolenia na zbieranie odpadów wydane przez Starostę Kłobuckiego:

1. F.H.U. „DEMOSTAL” Janusz Mączka, ul. Orzeszkowej 5, 42-100 Kłobuck;
2. P.P.H.U. FLORIAN iSA Krzysztof Florian, ul. Sienkiewicza 11, 42-100 Kłobuck;
3. „KORAL” s.c. Andrzej Koralewski, Witold Jagielski, ul. Parkowa 20, 42-100 Kłobuck;
4. PPH „PROBET” s.c. Stefan Toborek, Roman Toborek, ul. Szkolna 164, 42-100 Kłobuck;
5. POLOmarket Sp. z o.o., Giebnia 20, 88-170 Pakość (zakład w Kłobucku przy ul. Głównej 3).

Zezwolenia na przetwarzanie odpadów

Na terenie Gminy Kłobuck istnieją 2 podmioty posiadające obowiązujące zezwolenia na przetwarzanie odpadów wydane przez Starostę Kłobuckiego:

1. „P.P.H.U. FLORIAN iSA Krzysztof Florian, ul. Sienkiewicza 11, 42-100 Kłobuck;
2. Odlewnia Żeliwa „J. Terlecki” Sp. z o.o., sp. k., Gruszewnia, ul. Kłobucka 63, 42-125 Kamyk.

Zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów

Na terenie Gminy Kłobuck istnieje 1 podmiot posiadający obowiązujące zezwolenie na zbieranie i przetwarzanie odpadów wydane przez Starostę Kłobuckiego – GLOB TRADE Sp. z o.o., ul. Staszica 10, 42-100 Kłobuck.

Instalacje komunalne funkcjonujące na terenie województwa śląskiego

Instalacje komunalne funkcjonujące na terenie województwa śląskiego przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 44. Wykaz funkcjonujących instalacji komunalnych na terenie województwa śląskiego.

Lp.	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji
1.	Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., Sobuczyna, ul. Konwaliowa 1, 42-263 Wrzosowa	ul. Konwaliowa 1, 42-263 Wrzosowa
2.	PZOM STRACH Sp. z o.o., sp. k., ul. Przemysłowa 7, 42-274 Konopiska	ul. Przemysłowa 7, 42-274 Konopiska
3.	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Krzywa 3, 42-400 Zawiercie	ul. Podmiejska, 42-400 Zawiercie
4.	ALBA Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Starocmentarna 2, 41-300 Dąbrowa Górnicza	ul. Główna 144A, 42-530 Dąbrowa Górnicza
5.	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Lecha 10, 41-800 Zabrze	ul. Cmentarna 19F, 41-800 Zabrze
6.	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Katowicach, Sp. z o.o., ul. Obroki 140, 40-833 Katowice	ul. Miłowicka 7a, 40-312 Katowice
7.	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o., ul. Grenadierów 21, 41-216 Sosnowiec	ul. Grenadierów, 41-200 Sosnowiec
8.	PTS ALBA Sp. z o.o., ul. Bytkowska 15, 41-503 Chorzów	ul. Brzezińska, 41-503 Chorzów
9.	Śląskie Centrum Recyklingu Sp. z o.o., ul. Kaszubska 2, 44-100 Gliwice	ul. Rybnicka, 44-100 Gliwice
10.	BM Recykling Sp. z o.o., ul. Tkacka 30, 34-120 Andrychów	ul. Konopnickiej 11, 41-100 Siemianowice Śląskie
11.	PreZero Recykling Południe Sp. z o.o., ul. Szybowa 44, 44-194 Knurów	ul. Szybowa 44, 44-194 Knurów
12.	COFINCO POLAND Sp. z o.o., ul. Graniczna 29, 40-017 Katowice	ul. Dębina 36, 44-335 Jastrzębie-Zdrój
13.	Zakład Gospodarki Odpadami S.A., ul. Krakowska 315 d, 43-300 Bielsko-Biała	ul. Krakowska 315d, 43-300 Bielsko Biała
14.	MASTER - Odpady i Energia Sp. z o.o., ul. Lokalna 11, 43-100 Tychy	ul. Lokalna 11, 43-100 Tychy
15.	SEGO Sp. z o.o., ul. Oskara Kolberga 65, 44-251 Rybnik	ul. Oskara Kolberga 65, 44-251 Rybnik
16.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „EMPOL” Sp. z o.o., os. Rzeka 133, 34-451 Tylmanowa,	ul. Rybnicka 125, 47-400 Wodzisław Śląski
17.	BESKID ŻYWIEC Sp. z o.o., ul. Kabaty 2, 34-300 Żywiec	ul. Kabaty 2, 34-300 Żywiec

źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

5.8.2. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów. Jednym ze sposobów adaptacji do zmian klimatu jest także zmniejszenie zapotrzebowania na surowce, poprzez zwiększenie recyklingu odpadów.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Większość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska dotyczących gospodarki odpadami, jest związana ze składowaniem i transportowaniem odpadów. Główne niebezpieczeństwo stanowią wypadki drogowe pojazdów transportujących odpady oraz pożary w miejscach gdzie składowane i przechowywane są odpady. Aby zmniejszyć prawdopodobieństwo wystąpienia takich zdarzeń konieczne jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w trakcie transportowania odpadów oraz odpowiednie zabezpieczenie miejsc magazynowania odpadów z uwzględnieniem przepisów przeciwpożarowych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki powinny dotyczyć zagadnień takich jak prawidłowa gospodarka odpadami, znaczenie segregacji odpadów oraz obejmować akcje takie jak „Sprzątanie Świata”.

Monitoring środowiska

Analiza wpływu gospodarki odpadami na środowisko przyrodnicze powinna opierać się przede wszystkim na elementach takich jak:

- monitoring wpływu składowisk na wody powierzchniowe i podziemne;
- badanie poziomu i jakości wód podziemnych oraz objętości i składu wód odciekowych;
- kontrole w zakresie zbierania, przetwarzania oraz składowania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych;
- monitoring dzikich składowisk oraz terenów po zlikwidowanych mogilnikach.

5.8.3. Analiza SWOT

Gospodarka odpadami	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych; • Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych; • Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Na terenie Gminy Kłobuck występują wyroby zawierające azbest; • Nieprawidłowe postępowanie z odpadami wytworzonymi w gospodarstwach; • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja ekologiczna mieszkańców; • Usuwanie oraz unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest; • Rozwijanie systemu selektywnej zbiórki odpadów; • Rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym; 	<ul style="list-style-type: none"> • Spalanie odpadów w przydomowych kotłowniach; • Nieprawidłowa segregacja odpadów; • Brak środków do usuwania materiałów zawierających azbest;

5.9. Zasoby przyrodnicze

5.9.1. Formy ochrony przyrody

Na terenie Gminy Kłobuck występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Natura 2000;
- Rezerwat przyrody;
- Użytek ekologiczny;
- Pomniki przyrody.

Obszar Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki ¹⁶

Nazwa obszaru: Torfowisko przy Dolinie Kocinki

Kod obszaru: PLH240025

Powierzchnia: 5,64 ha

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

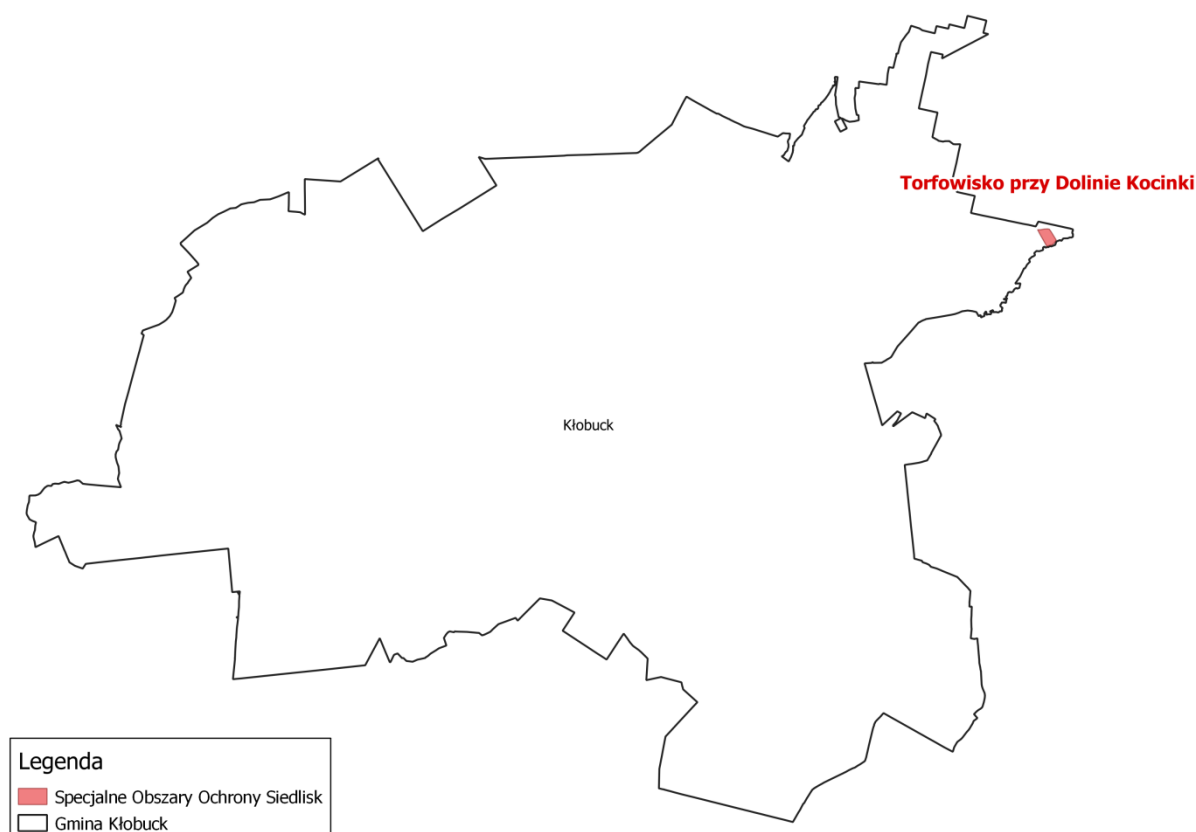
Obszar Torfowisko przy Dolinie Kocinki PLH240025 położony jest w województwie śląskim, we wschodniej części mezoregionu Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej, na południe od wsi Nowy Kocin, w pobliżu Kłobucka. Zbiorowiska torfowisk przejściowych wykształciły się tu w owalnym zagłębieniu terenu, niedaleko koryta rzeki Kocinki, jednak poza obrębem jej doliny. Sam rejon torfowiska stanowi obniżenie, w granicach zbudowanej ze skał triasu i jury (piaskowce oraz wapień) Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej, wypełnione osadami zlodowacenia środkowopolskiego (głównie piaski fluwioglacjalne). Na piaskach tych w otoczeniu torfowiska rozwinęły się bory świeże, jedynie od południa, w dolinie rzeki Kocinki znajdują się fragmenty zarastających łąk wilgotnych. Obecność płytko zalegających pod pokrywą pleistocенską skał starszego podłoża (pokrytych często ilastą, nieprzepuszczalną zwiertzeliną lub nieprzepuszczalnymi osadami trzeciorzędowymi) sprzyja zatrzymywaniu się wody we wszelkich zagłębieniach, np. pochodzenia krasowego lub peryglacjalnego (wytopiony pagórek typu "pingo"). Taką genezę może mieć zagłębienie w którym rozwinęło się torfowisko. Piaszczyste, silnie wylugowane podłoża i niewielka, zdominowana przez bory sosnowe zlewnia, sprzyjają zakwaszaniu obszaru torfowiska i wykształcaniu się ekosystemów kwaśnych torfowisk przejściowych i borów bagiennych.

Przedmiotem ochrony w obszarze są torfowiska: 7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea). Charakterystyka siedliska w obszarze Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki – Siedlisko torfowisk przejściowych i trzęsawisk będące przedmiotem ochrony w obszarze reprezentowane jest przez podtyp 7140-1 torfowiska przejściowe i trzęsawiska na niżu. Dobrze wykształcony płat tej fitocenozy położony jest w zagłębieniu terenu, na lewym brzegu rzeki Kocinki, w odległości około 150-350 m od jej brzegu. W środkowej części płatu obecne są niewielkie zbiorniki wodne (torfianki), będące pozostałością po dawnym wydobyciu torfu. Uwodnienie terenu jest właściwe, chociaż na brzegach, ale tylko lokalnie (głównie w północnej części), zaznacza się umiarkowane przesuszenie. Przeważająca część płatu pokryta jest nieznacznym nalotem sosny zwyczajnej. Występują tu również pojedyncze osobniki brzozy brodawkowatej. Mszar budowany jest przez mchy torfowce (głównie *Sphagnum fallax*,

¹⁶Źródło: Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 „Torfowisko przy Dolinie Kocinki”

lokalnie także *Sphagnum cuspidatum*) oraz - charakteryzujące się umiarkowanym pokrywaniem - rośliny zielne, m.in. *Rhynchospora alba*, *Carex rostrata*, *Oxycoccus palustris*, *Drosera rotundifolia*, *Eriophorum angustifolium* i *Carex canescens*. Lokalnie, w miejscach nieco żyzniejszych, pojawiają się - pojedynczo - takie gatunki jak *Comarum palustre*, *Menyanthes trifoliata* i *Peucedanum palustre*. Płat siedliska od strony wschodniej graniczy z niewielkim pasem boru bagiennego, a od pozostałych stron z inicjalnymi, silnie zaburzonymi, młodymi lasami sosnowymi oraz zakrzewieniami wierzbowymi. Ranga w obszarze – Reprezentatywność określono jako dobrą („B”) z uwagi na występowanie niewielu czynników zaburzających (ekspansja krzewów i drzew) przy równoczesnej znacznej reprezentacji gatunków charakterystycznych oraz rzadkich i chronionych. Powierzchnia zajęta przez siedlisko w obszarze zajmuje poniżej 2% powierzchni, na której występuje ten przedmiot ochrony w Polsce (względna powierzchnia – „C”). Strukturę siedliska oceniono jako dobrze zachowaną, perspektywy zachowania struktury oceniono jako dobre, a odtworzenie siedliska określono jako możliwe przy średnim nakładzie środków. Ze względu na wskazane wyżej oceny częściowe stan zachowania określono jako dobry („B”). Ocena ogólna („B” – dobra) stanowi wypadkową powyższych ocen. 91D0* - Bory i lasy bagienne. Siedlisko reprezentowane jest przez podtyp 91D0-2* - Sosnowy bór bagienno. Występuje ono jedynie w postaci niewielkiego, wąskiego płatu, ciągnącego się wzdłuż wschodniego brzegu torfowiska. W związku z bardzo niewielką powierzchnią (ok. 0,5 ha) oraz bardzo dużymi zaburzeniami wywołanymi występowaniem efektu brzegowego na całym jego terenie, reprezentatywność siedliska przyrodniczego 91D0* w obszarze zdecydowano się określić na poziomie „D” (nieznacząca).

Rysunek 17. Obszar „Torfowisko przy Dolinie Kocinki” na tle Gminy Kłobuck.

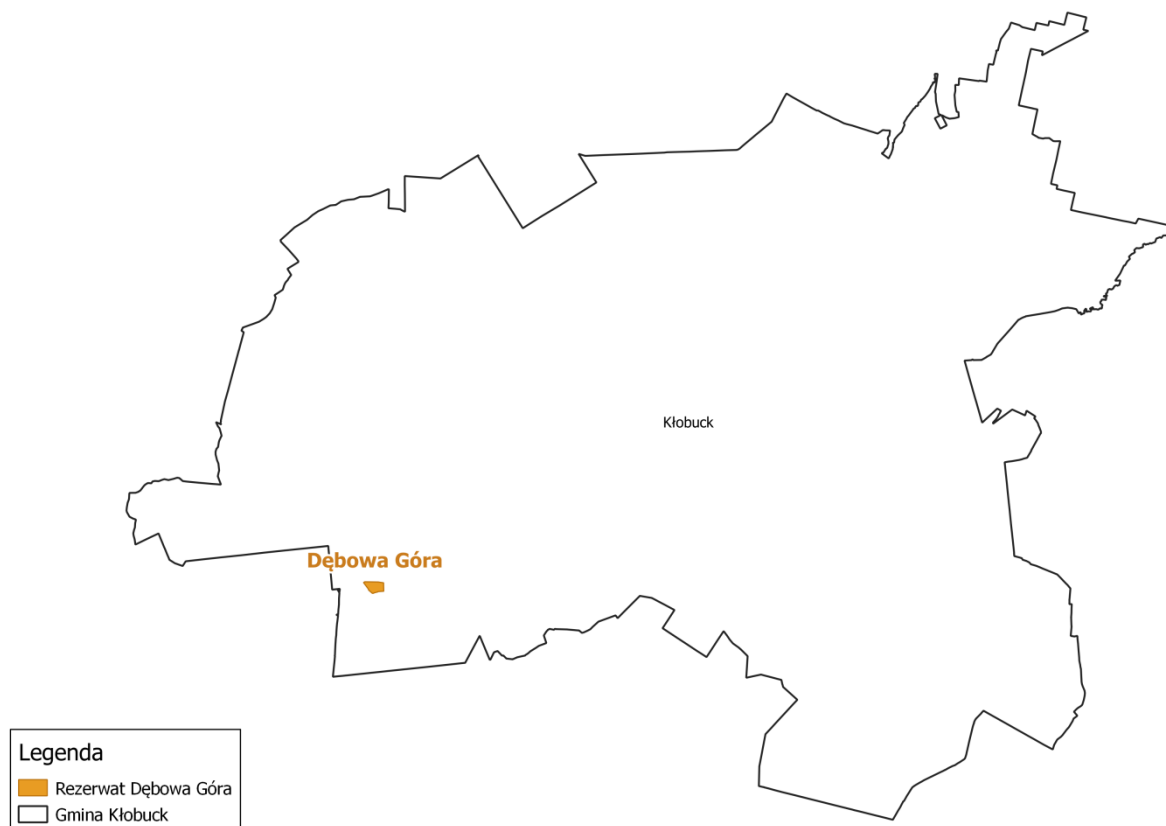
Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody „Dębowa Góra”¹⁷

Rezerwat „Dębowa Góra” ma powierzchnię 5,43 ha. Został on utworzony 13 stycznia 1954 roku, w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu liściastego lasu mieszanego o cechach zespołu naturalnego.

Rysunek 18. Rezerwat „Dębowa Góra” na tle Gminy Kłobuck.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

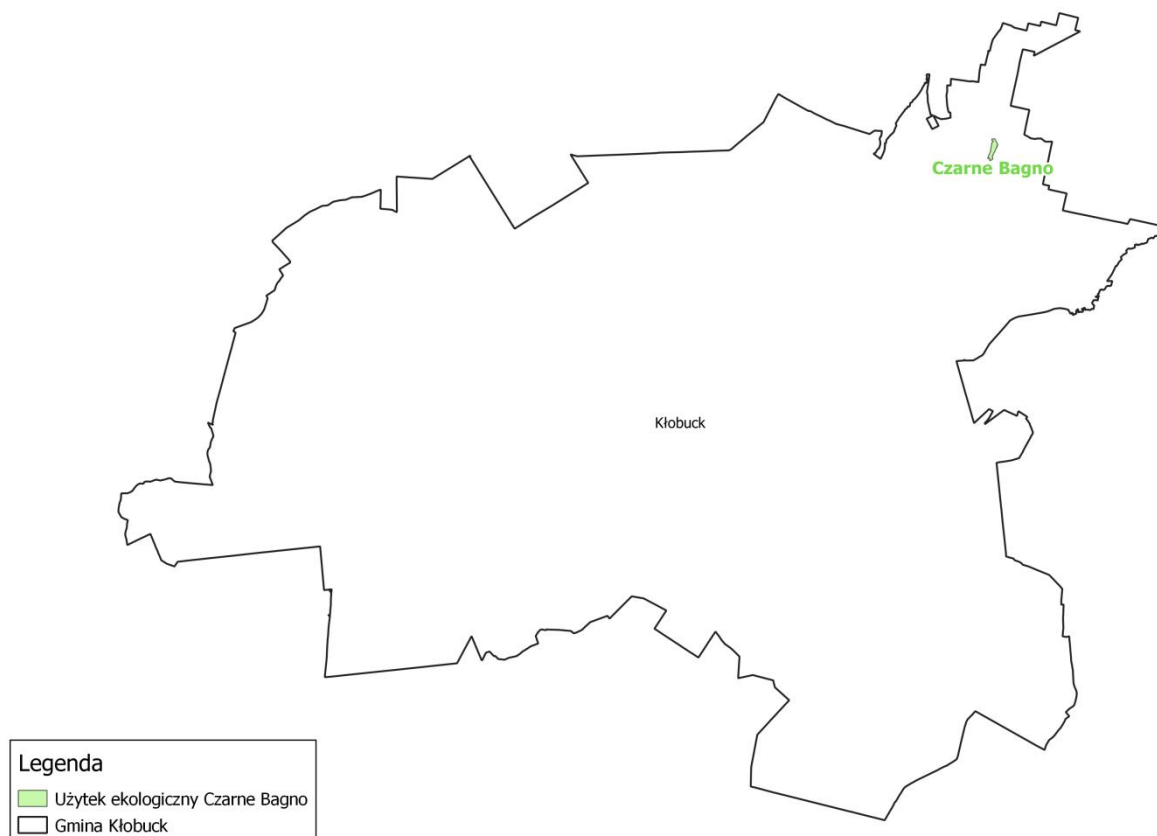
Użytki ekologiczne¹⁸

Użytek ekologiczny „Czarne Bagno” zakwalifikowany został do siedlisk przyrodniczych i stanowisk rzadkich lub chronionych gatunków. Użytek ma powierzchnię 2,47 ha. Został utworzony 23 grudnia 1997 roku, w celu zachowania ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemu torfowiska ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.

¹⁷ www.crfop.gdos.gov.pl

¹⁸ www.crfop.gdos.gov.pl

Rysunek 19. Użytek ekologiczny „Czarne Bagno” na tle Gminy Kłobuck.

źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Pomniki przyrody¹⁹

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody, na terenie Gminy Kłobuck, występuje 5 obiektów uznanych za pomniki przyrody. Ich opis został przedstawiony w tabeli poniżej.

¹⁹ www.crfop.gdos.gov.pl

Tabela 45. Pomniki przyrody Gminy Kłobuck.

L.p.	Data utworzenia	Opis granicy	Gatunek drzewa	Wysokość drzewa	Pierśnica	Obwód	Opis pomnika
1.	1963-03-23	Drzewa rosną na ul. Zakrzewskiej, na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów nr 540/5, obręb Rybno Leśnictwo Rybno, oddział 224, (dawniej oddział 113) stanowiące własność Skarbu państwa, w zarządzie państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Kłobuck.	Czeremcha zwyczajna (Czeremcha pospolita) - Padus avium (Prunus padus)	0	0		Dąb szypułkowy (Quercus robur), 2 sztuki, uchwałą z 2016 r. zdjęto ochronę pomnikową z jednego drzewa dąb szypułkowy
2.	2004-07-20	Zakrzew, Leśnictwo Rybno, oddz. 218B	Dąb szypułkowy - Quercus robur	21	123	386	brak
3.	1989-12-12	Zakrzew, Leśnictwo Skrzyszów, oddz. 249C	Dąb szypułkowy - Quercus robur	29	140	440	brak
4.	2004-07-20	Zakrzew, Leśnictwo Skrzyszów, oddz. 249C	Dąb szypułkowy - Quercus robur	28	136	427	brak
5.	2018-03-15	Grusza pospolita zlokalizowana jest na działce oznaczonej nr 211, obręb Kłobuck, gmina Kłobuck	Grusza pospolita - Pyrus communis	16	333	1046	Drzewo gatunku grusza pospolita (Pyrus communis) o obwodzie pnia na wysokości 130 cm nad ziemią - 333 cm i wysokości 16 m. Przybliżony wiek gruszy określono na ok. 120 lat.

Źródło: CRFOP

5.9.2. Korytarze ekologiczne²⁰

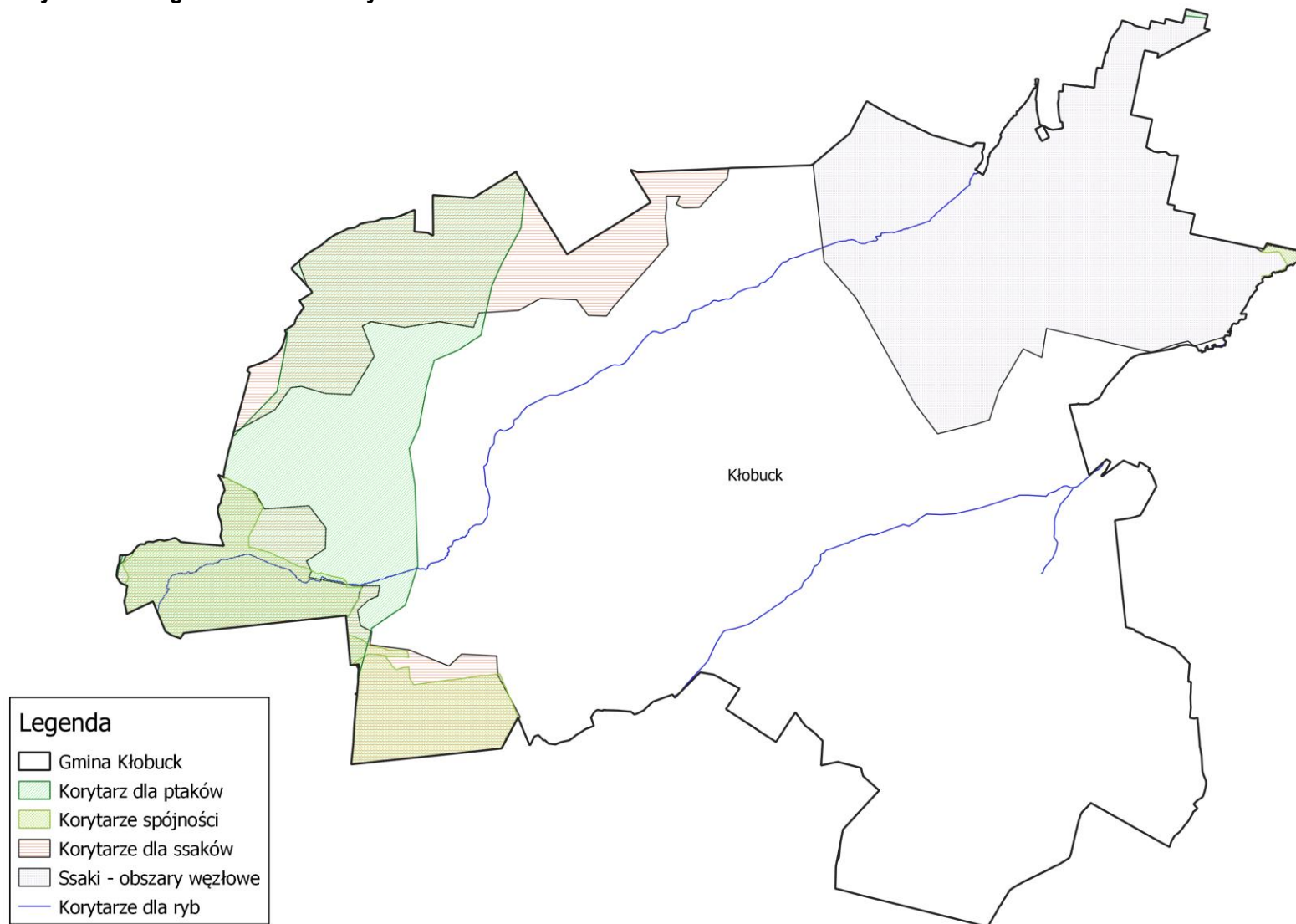
Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2022 poz. 916) pod pojęciem korytarza ekologicznego rozumie się obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów.

Na terenie województwa śląskiego wyznaczone zostały korytarze ekologiczne dla zapewnienia odpowiednich warunków migracji zwierząt z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych grup gatunków: korytarze ichtiologiczne dla ryb (7 ponadregionalnych i 15 regionalnych oraz obszary rdzeniowe), korytarze ornitologiczne dla ptaków (4 ponadregionalne i 11 regionalnych wraz z przystankami pośrednimi), korytarze teriologiczne dla ssaków drapieżnych (12 korytarzy) i kopytnych (25 korytarzy) oraz 12 połączonych nimi obszarów węzłowych, korytarze chiropterologiczne dla nietoperzy (o randze regionalnej – łączące miejsca schronień; i o randze lokalnej – dla przemieszczania się pomiędzy kryjówkami dziennymi a żerowiskami) oraz korytarze spójności (w celu utrzymania łączności obszarów o szczególnym znaczeniu dla zachowania różnorodności biologicznej regionu).

---

²⁰ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

Rysunek 20. Korytarze ekologiczne na tle Gminy Kłobuck.

Źródło: opracowanie własne

5.9.3. Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie Gminy Kłobuck wynosi 3 548,52 ha, co daje lesistość na poziomie 27,3%. Wskaźnik lesistości gminy jest niższy niż średnia krajowa, która wynosi 29,6%. Strukturę lasów na terenie Gminy Kłobuck przedstawiono w poniższej tabeli.

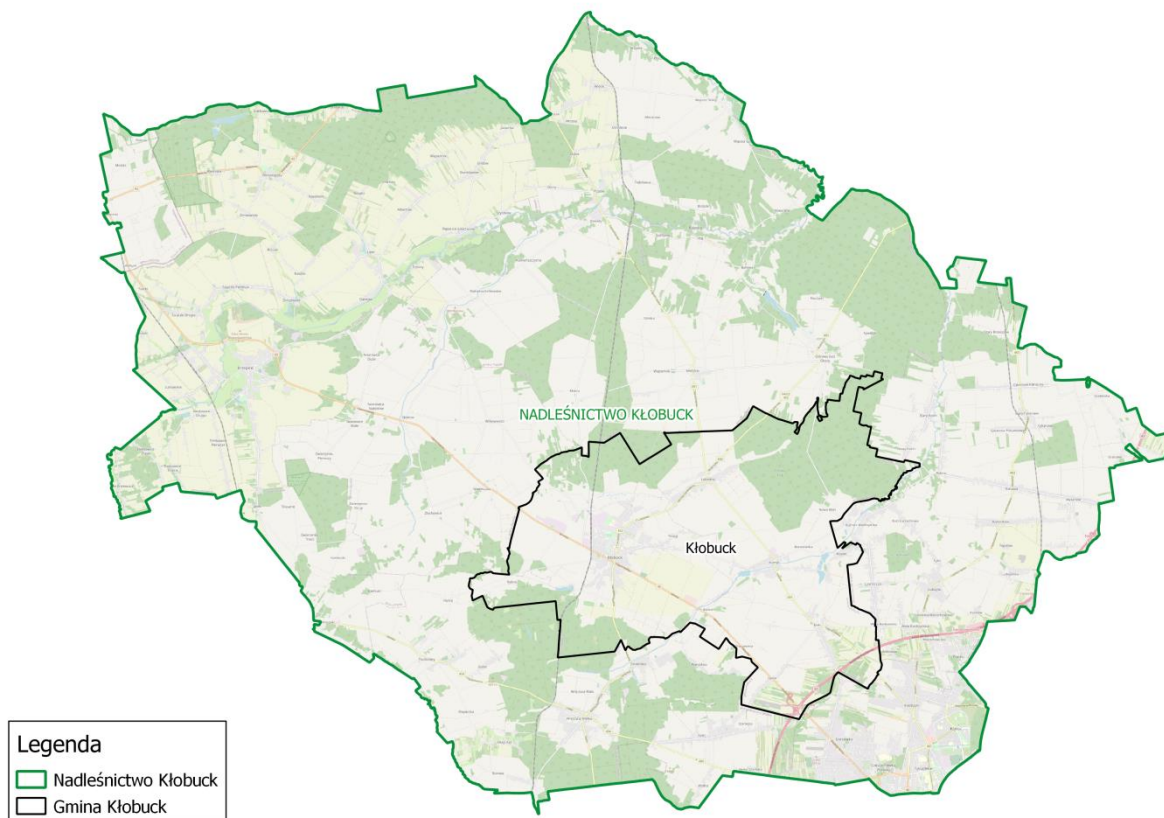
Tabela 46. Struktura lasów położonych na terenie Gminy Kłobuck w roku 2021.

Lasy		
Powierzchnia ogółem	ha	3 548,52
Lesistość	%	27,3
Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa ogółem	ha	3 209,81
Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa ogółem	ha	338,71

źródło: GUS

Nadzór nad lasami stanowiącymi własność skarbu państwa sprawuje Nadleśnictwo Kłobuck, natomiast nad lasami niestanowiącymi własności publicznej nadzór sprawuje Starosta Kłobucki.

Rysunek 21. Położenie Gminy Kłobuck na tle Nadleśnictwa Kłobuck.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GUGiK.

Na terenie Gminy Kłobuck można napotkać następujące typy siedliskowe lasu:

- **Bór świeży** – powstaje na glebach rdzawych oraz bielicowych. W drzewostanie dominują sosny z domieszkami świerka, brzozy brodawkowej oraz jodły. Podszycie najczęściej tworzą jałowce, dęby bezszypułkowe oraz jarzęby, natomiast runo złożone jest z mchów, borówki czernicy oraz roślin wierzchlinowatych.

- **Bór mieszany świeży** – występuje na dość ubogich glebach bielcowych oraz rdzawych utworzonych na piaskach i żwirach utworzonych w czasie procesów akumulacyjnych. Do gatunków głównych tego siedliska leśnego zalicza się sosny oraz świerki. Domieszkowo mogą także występować: buk, dęby, lipy, brzozy, jodły oraz modrzewie. W podszyciu napotyka się jałowce, jarzęby, leszczyny, kruszyny, trzmieliny oraz wiciokrzew pomorski. W skład runa borów mieszanych świeżych wchodzi: borówka czernica, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, malina kamionka, kłosownica leśna czy orlica pospolita.
- **Bór mieszany wilgotny** – występuje na obszarach będących pod wpływem wód gruntowych, często w pobliżu boru wilgotnego. Tworzy się na glebach bielcowych oglejonych a także na glebach murszowych oraz torfowych. Główny drzewostan tworzą sosny oraz świerki z domieszkami dębu, topoli, osiki oraz jodły. W podszyciu napotyka się jałowce, jarzęby, leszczyny oraz kruszyny. W skład runa borów mieszanych wilgotnych wchodzi m.in.: borówka czernica, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, malina kamionka, orlica pospolita, szczawik zajęczy czy bagno.
- **Las świeży** – zajmuje siedliska żyzne oraz bardzo żyzne. Tworzy się na glebach brunatnych oraz płowych. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, lipy, klonu, jawora, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się leszczynę, trzmielinę, kruszynę, jarząb, głóg, dereń, porzeczkę alpejską oraz bez czarny. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny kwitnące wiosną – przed drzewostanem. Jest to spowodowane zwartym drzewostanem i mniejszą ilością słońca przedostającego się do niższych partii lasu.
- **Las wilgotny** - zajmuje siedliska żyzne i bardzo żyzne, wilgotne. Tworzy się na glebach brunatnych, murszowo-torfowych, murszowatych, gruntowo-glejowych oraz niektórych czarnych ziemiach. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy oraz jesion z domieszkami wiązu, klonu, jawora, lipy, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się kruszynę, leszczynę, czeremchę, jarząb, bez czarny, bez koralowy, porzeczkę czarną, dereń, trzmielinę oraz kalinę koralową. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez wysokie byliny, w tym dużą ilość roślin azotolubnych takich jak pokrzywy.
- **Las mieszany świeży** – występuje na glebach brunatnych oraz płowych, rzadziej na bielcach i glebach rdzawych. Główny drzewostan tworzy sosna, dąb, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, brzozy, osiki, lipy oraz klonu. W podszyciu napotyka się trzmielin, jarząb, leszczynę, kruszynę, wiciokrzew, głóg oraz dereń. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez kombinację roślin charakterystycznych dla lasów mieszanych oraz borów mieszanych.
- **Las mieszany wilgotny** – występuje na średniożyznych i wilgotnych siedliskach, często w obniżeniach terenu, w których zalegać mogą wody gruntowe. Tworzy się na glebach bielcowych oglejonych, brunatnych a także na glebach murszowych oraz zdegradowanych czarnych ziemiach. Główny drzewostan tworzy sosna, dąb szypułkowy, świerk oraz jodła. W podszyciu napotyka się jarząb, leszczynę, kruszynę oraz czeremchę. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny wilgociolubne.
- **Las mieszany bagienny** – zajmuje siedliska żyzne i wilgotne, często wokół zarastających zbiorników wodnych. Tworzy się na torfach przejściowych. Główny drzewostan tworzy sosna, świerk, brzoza omszona oraz olsza czarna. Powyższe gatunki mogą być również domieszkami, w zależności od gatunku dominującego.

W podszyciu napotyka się jarząb, jałowiec, kruszynę oraz łożę. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny wilgociolubne charakterystyczne dla siedlisk torfowych wraz z roślinnością borową.

- **Ols** – zajmuje siedliska bagienne z płytkimi wodami gruntowymi, często występuje w dolinach rzecznych oraz wokół jezior. Tworzy się na torfach niskich. Główny drzewostan tworzy olsza czarna z domieszkami jesionu, brzozy omszonej oraz świerka. W podszyciu napotyka się kruszynę, leszczynę, czeremchę, jarząb, bez czarny oraz czarna porzeczkę. Charakterystyczną cechą runa lasów olsowych jest występowanie roślin typowych dla lasów (mchy, paprocie) oraz roślin szuwarowych.
- **Ols jesionowy** – zajmuje tereny zalewane o utrudnionym odpływie wody, przez co występują tam procesy zabagnienia gleby. Tworzy się on na glebach kwaśnych lub zasadowych z dużą zawartością substancji organicznych. Główny drzewostan tworzy jesion oraz olsza z domieszkami wiązu i brzozy. Skład podszycia jest bardzo podobny do Olsów. W olsach jesionowych dodatkowo występują chmiel zwyczajny, śledziennica skrętolistna, kozłek lekarski.

5.9.4. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie cennych siedlisk przyrodniczych poprzez odpowiednie ich zabezpieczenie w polityce przestrzennej i analizę objęcia ich ochroną obszarową co zwiększyłoby szansę na ich utrzymanie w niezmiennym stanie;
- odtwarzanie cennych siedlisk przyrodniczych wszędzie tam, gdzie jest to możliwe (dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych) poprzez czynne zabiegi ochronne;
- zwalczanie gatunków inwazyjnych;
- zwiększanie powierzchni obszarów biologicznie czynnych na terenach zurbanizowanych, w tym w miastach;
- stabilizację mikroklimatu przez zalesienia oraz tworzenie obszarów zielonych;
- zwiększanie retencji wodnej (zarówno naturalnej jak i obiektów sztucznej retencji);
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- zwiększanie lesistości poprzez odpowiednią gospodarkę leśną, z naciskiem na odpowiedni skład gatunkowy tworzonych kompleksów leśnych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, mających wpływ na zasoby przyrodnicze, zalicza się ekstremalne zjawiska pogodowe (huraganowe wiatry, gwałtowne ulewy oraz susze – w tym wynikające z nich pożary). Zdarzenia te mogą doprowadzić do znacznych zmian siedlisk przyrodniczych. W celu ograniczenia wpływu gwałtownych ulew oraz powodzi należy zwiększyć retencję terenu. Na obszar zurbanizowanych można taki efekt uzyskać poprzez ograniczenie powierzchni nieprzepuszczalnej dla wody, tworzenie obiektów „niebieskiej” infrastruktury oraz rozwój terenów zieleni. Na pozostałych obszarach należy rozwijać naturalną retencję terenów oraz w razie potrzeby tworzyć obiekty małej retencji. Zwiększenie zdolności retencyjnych terenów zmniejszy także negatywne oddziaływanie susz na środowisko. Ponadto w kompleksach leśnych należy prowadzić działania związane z ochroną przeciwpożarową (monitoring, wprowadzanie ograniczeń wstępu do lasów oraz rozbudowa zaplecza przeciwpożarowego).

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne powinny uświadamiać mieszkańców o wartości środowiska przyrodniczego na terenie Gminy Kłobuck, a także o sposobach i konieczności jego ochrony. Można to osiągnąć poprzez edukację w szkołach oraz inne działania związane z obszarami cennymi przyrodniczo oraz lasami. Edukacja ekologiczna w szkołach, dotycząca zagadnień związanych z ochroną przyrody odbywa się poprzez odpowiednie programy edukacyjne. Ochrona przyrody jest nauką interdyscyplinarną i obejmuje zagadnienia dotyczące przedmiotów takich jak geografia, biologia, chemia oraz fizyka. Do działań zaliczających się do, szeroko pojętej, edukacji ekologicznej, związanej z ochroną przyrody zalicza się także: organizację konkursów tematycznych o tematyce związanej z ochroną przyrody, rozbudowę infrastruktury (np. budowa ścieżek tematycznych, tablice informacyjne), organizację akcji informacyjnych – zarówno za pośrednictwem stron internetowych czy ulotek, jak i spotkań oraz prelekcji.

Monitoring środowiska²¹

W celu monitorowania stanu zasobów przyrodniczych niezbędna jest stała współpraca z Instytutem Ochrony Środowiska w ramach Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego. Celem ZMŚP jest dostarczenie danych do określania aktualnego stanu środowiska oraz w oparciu o wieloletnie cykle obserwacyjne, przedstawienie krótko i długookresowych przemian środowiska w warunkach zmian klimatu i narastającej antropopresji. Uzyskane wyniki z prowadzonych obserwacji stanowią podstawę do sporządzenia prognoz krótko i długoterminowych rozwoju środowiska przyrodniczego oraz przedstawienia kierunków zagrożeń i sposobów ich przeciwdziałania.

W celu monitorowania stanu zasobów leśnych konieczna będzie obserwacja lasów w zakresie m. in. uszkodzeń lasów, zagrożeń pożarowych i występowania szkodników owadzych w lasach.

---

²¹ www.zmsp.gios.gov.pl

5.9.5. Analiza SWOT

Ochrona przyrody	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Obecność obszarowych form ochrony przyrody na terenie gminy (w tym obszarów sieci Natura 2000 i rezerwatów); 	<ul style="list-style-type: none"> • Presja wywierana przez człowieka na obszary chronione, związana z postępującą urbanizacją;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnianie obszarów chronionych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego; • Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców; • Ochrona i rozwój lasów poprzez realizację założeń Planów Urządzania Lasów; • Ochrona obszarów cennych przyrodniczo; 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost presji człowieka na środowisko, zarówno przez wzmożony ruch turystyczny jak i presję urbanistyczną; • Fragmentacja siedlisk oraz korytarzy ekologicznych spowodowana urbanizacją terenów; • Przekształcenia siedlisk przyrodniczych w związku ze zmianami klimatycznymi;

5.10. Zagrożenia poważnymi awariami

5.10.1. Stan aktualny

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.), mówiąc o:

- a) „poważnej awarii - rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”.
- b) „poważnej awarii przemysłowej – rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie”.

Obejmują one takie rodzaje zdarzeń jak:

1. Pożary na dużych obszarach, pożary długo trwające, a także pożary towarzyszące awariom z udziałem materiałów niebezpiecznych, które powodują zniszczenie lub zanieczyszczenie środowiska;
2. Awarie i katastrofy w zakładach przemysłowych, transporcie, rozładunku i przeładunku materiałów niebezpiecznych i innych substancji, powodujących zanieczyszczenie środowiska;
3. Awarie budowli hydrotechnicznych, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska;
4. Klęski żywiołowe, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska.

Jak wynika z informacji WIOŚ w Katowicach na terenie Gminy Kłobuck nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZDR). Na terenie gminy obecny jest jeden zakład zakwalifikowany do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZZR). Jest to Zakład Przeładunku i Dystrybucji Gazu Płynnego LPG Kłobuck – Brody Malina, ul. Pogodna 1, 42-100 Kłobuck, należący do spółki FAM GAZ sp. z o. o.

Należy zaznaczyć, iż zagrożenie spowodowania poważnej awarii wynikać może także z transportu substancji niebezpiecznych. Paliwa płynne przewożone są praktycznie po wszystkich drogach, gdzie występują stacje paliw płynnych.

5.10.2. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają wpływ na zagrożenie poważnymi awariami. Ekstremalne zjawiska atmosferyczne takie jak zbyt wysokie temperatury powietrza, burze, wichury czy ulewy mogą doprowadzić do awarii urządzeń na terenie zakładów przemysłowych. Ponadto bodźce te mogą zwiększyć ryzyko wystąpienia wypadków oraz awarii podczas przewożenia substancji niebezpiecznych ciągami komunikacji samochodowej oraz kolejowej. Aby zmniejszyć ryzyko wpływu zmian klimatycznych na ryzyko wystąpienia poważnych awarii przemysłowych należy zaadaptować procedury przewozu substancji niebezpiecznych oraz funkcjonowania instalacji przemysłowych poprzez utworzenie systemu kontroli zabezpieczeń. Zaleca się także branie czynników klimatycznych pod uwagę przy budowie dróg oraz instalacji przemysłowych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, należą w tej kategorii, głównie awarie pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, awarie w zakładach przemysłowych oraz ryzyko zagrożenia gwałtownymi zjawiskami pogodowymi. W celu ich uniknięcia należy brać pod uwagę, możliwość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, na etapie projektowania oraz budowy dróg oraz należy usprawnić systemy kontroli bezpieczeństwa instalacji oraz środków transportu substancji niebezpiecznych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne powinny uświadamiać mieszkańców, jak postępować w razie wystąpienia poważnej awarii oraz jak zmniejszyć jej skutki.

Monitoring środowiska

Zakłady o dużym oraz zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej kontrolowane są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz przez Państwową Straż Pożarną. Transport substancji niebezpiecznych jest natomiast nadzorowany przez funkcjonariuszy: Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Straży Pożarnej oraz Straży Granicznej

5.10.3. Analiza SWOT

Poważne awarie	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Brak zakładów ZDR na terenie Gminy Kłobuck; 	<ul style="list-style-type: none"> Obecność, na terenie Gminy Kłobuck, zakładu ZZR; Obecność dróg i linii kolejowych którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Stała kontrola zakładu ZZR; Opracowanie metod postępowania w razie wystąpienia zdarzeń kwalifikowanych jako poważne awarie; Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii; 	<ul style="list-style-type: none"> Zdarzenia losowe przy ciągach komunikacyjnych (wypadki, rozszczelnienia); Awarie na terenie zakładów przemysłowych.

6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

6.1. Wyznaczone cele i zadania

Cele niniejszego programu zostały wyznaczone na podstawie:

- Zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych komponentów środowiska;
- Możliwości finansowych analizowanej JST;
- Celów dokumentów wyższego szczebla (poziom powiatowy, wojewódzki i krajowy);
- Celów dokumentów lokalnych (funkcjonujących na terenie Gminy Kłobuck).

W ramach celów wyznacza się kierunki interwencji oraz zadania mające doprowadzić do ich realizacji. Wynikają one ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji. Osiągnięcie celów wyznaczonych dla obszarów interwencji, ma doprowadzić do poprawy lub utrzymania dobrego stanu środowiska. W ich ramach wyznacza się kierunki interwencji precyzujące w jaki sposób planowane jest osiągnięcie wyznaczonych celów. Podczas wyznaczania zadań zostają one przydzielone do odpowiednich kierunków interwencji, zgodnie z ich docelowym wpływem na stan środowiska. Podsumowując, wykonanie zaplanowanych działań pozytywnie wpłynie na realizację wyznaczonych kierunków interwencji, co w konsekwencji spowoduje wypełnienie założonych celów i poprawę stanu środowiska przyrodniczego.

W trakcie wyznaczania zadań należy wskazać, czy zadanie należy do **zadań własnych samorządu** (zadania finansowane w całości lub w części ze środków budżetowych i pozabudżetowych będących w dyspozycji województwa/powiatu/gminy) bądź czy jest **zadaniem monitorowanym** (zadania, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych – będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla krajowego (centralnego), bądź instytucji działających na terenie województwa/powiatu/gminy, lecz podlegających bezpośrednio organom centralnym).

Tabela 47. Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ.

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza na obszarze Gminy Kłobuck	Liczba zanieczyszczeń dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie [szt.] <u>Źródło:</u> GIOŚ	3	1	Kontrola i zarządzanie ochroną powietrza	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych rozwiązań kształtowania przestrzeni i ich funkcjonowania umożliwiających ochronę powietrza	W – Gmina Kłobuck	–
							Realizacja zadań wyznaczonych w ramach programu ochrony powietrza	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Opracowanie, aktualizacja i realizacja Programów Ograniczania Niskiej Emisji lub Programów Gospodarki Niskoemisyjnej	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania, brak dofinansowania
							Monitoring jakości powietrza	M – GIOŚ	–
							Kontrola jakości paliwa spalane w przydomowych kotłowniach	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania, brak zasobów ludzkich
							Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe
			Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem (gosp.) <u>Źródło:</u> GUS	234	270	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego	Termomodernizacja budynków	W – Gmina Kłobuck M – właściciele oraz zarządcy budynków użyteczności publicznej	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Termomodernizacja budynków Urzędu Miejskiego przy ul. Zamkowej 12, OSiR, ZDiGK oraz MOK	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Termomodernizacja budynku zaplecza sanitarno- szatniowego na terenie OSiR w Kłobucku	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Wymiana oświetlenia na energooszczędne	W – Gmina Kłobuck M – przedsiębiorstwa, zarządcy dróg	Niewystarczające środki na realizację zadania

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Ograniczenie emisji substancji ze źródeł spalania o małej mocy poprzez ich wymianę na bardziej przyjazne środowisku	W – Gmina Kłobuck M – właściciele i zarządcy nieruchomości, przedsiębiorstwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	Niewystarczające środki na realizację zadania, brak dofinansowań
							Modernizacja oraz rozbudowa sieci ciepłowniczych i gazowych wraz z podłączeniem nowych odbiorców	M – zakłady energetyki ciepłej, zakłady komunalne, zarządzający siecią ciepłowniczą i gazową	Niewystarczające środki na realizację zadania
			Drogi dla rowerów ogółem [km] <u>Źródło:</u> GUS, UG Kłobuck	1,1	5,0	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych	Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Niewystarczające środki na realizację zadania, brak wykwalifikowanej kadry
							Wyprowadzanie ruchu poza centrum miasta	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Sprzeciw mieszkańców
							Budowa i modernizacja dróg	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Niewystarczające środki na realizację zadania, brak dofinansowania
							Przebudowa dróg gminnych	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Przebudowa drogi gminnej Nr 470 179S ul. Mostowej w miejscowości Kamyk wraz z obiektem mostowym JN1 35004360	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Projekt budowy drogi wraz z mostem łączącej ul. Sienkiewicza z ul. Zakrzewską	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Przebudowa i rozbudowa odcinka ul. Witosa w Kłobucku	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Modernizacja mostu ul. Stawowa w Borowiance	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Modernizacja (przebudowa) odcinka drogi gminnej nr 470034S ul. hm Tadeusza Sobisia w Kłobucku	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej dla zadania „Modernizacja odcinka drogi gminnej nr 470119S – ul. Topolowej w Łobodnie	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Budowa ścieżki rowerowej nr 609	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Rozwój komunikacji zbiorowej poprzez rozwój infrastruktury oraz taboru niskoemisyjnego	W – Gmina Kłobuck M – zarządzający komunikacją zbiorową	Niewystarczające środki na realizację zadania, brak dofinansowania
							Tworzenie punktów przesiadkowych na terenie Gminy Kłobuck	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Promowanie transportu zbiorowego	W – Gmina Kłobuck M – zarządzający komunikacją zbiorową, organizacje pozarządowe	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców. ograniczone środki finansowe
							Ograniczanie wtórnej emisji pyłu poprzez czyszczenie ulic na mokro	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Niewystarczające środki na realizację zadania
			Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na terenie miasta [kWh] <u>Źródło:</u> GUS	2 239,8	2 200,0		Modernizacja instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych	M – przedsiębiorstwa	Niewystarczające środki na realizację zadania, opór właścicieli instalacji
						Budowa instalacji przechwytywania zanieczyszczeń powietrza z instalacji technologicznych	M – przedsiębiorstwa	Niewystarczające środki na realizację zadania, opór właścicieli instalacji	
						Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Kłobuck	M – mieszkańcy, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorstwa	Niewystarczające środki na realizację zadania, brak dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Odnawialne źródła energii	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania, brak dofinansowania
							Promowanie odnawialnych źródeł energii	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców. ograniczone środki finansowe
2.	Zagrożenia hałasem	Poprawa klimatu akustycznego na obszarze Gminy Kłobuck	Poziom przekroczeń hałasu na terenie gminy [dB] <u>Źródło:</u> GIOŚ, GDDKiA, ZDW	Do 15 dB	0	Ochrona przed hałasem	Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych.	M – zarządcy dróg i linii kolejowych	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Gospodarka przestrzenna uwzględniająca zagadnienia dotyczące hałasu	W – Gmina Kłobuck	–
							Stosowanie rozwiązań projektowych w celu poprawy klimatu akustycznego na terenach podlegających ochronie akustycznej	M – przedsiębiorstwa, zarządcy dróg, zarządcy linii kolejowych, zarządcy budynków	Zbyt duże koszty rozwiązań technicznych
							Wyprowadzanie ruchu poza centrum miasta	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Sprzeciw mieszkańców
							Rozwój zintegrowanego transportu zbiorowego	W – Gmina Kłobuck M – przedsiębiorstwa zajmujące się transportem zbiorowym	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców. ograniczone środki finansowe
							Wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Utrzymanie właściwego stanu technicznego dróg	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Prowadzenie edukacji ekologicznej dotyczącej klimatu akustycznego	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
						Monitorowanie poziomu hałasu na obszarze gminy	Rozwój systemu monitoringu hałasu	M – GIOŚ	Niewystarczające środki na realizację zadania, brak wykwalifikowanej kadry
							Sukcesywne opracowywanie map akustycznych	M – zarządcy dróg i linii kolejowych	Niewystarczające środki na realizację zadania, brak wykwalifikowanej kadry
3.	Pola elektromagnetyczne	Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego poniżej wartości dopuszczalnych	Liczba przekroczeń dopuszczalnych wartości PEM <u>Źródło:</u> GIOŚ	0	0	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Monitoring poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku oraz prowadzenie rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów PEM	M – GIOŚ	–
							Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi	W – Gmina Kłobuck	–
							Prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	M – Starostwo Powiatowe w Kłobucku, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	–
							Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe
4.	Gospodarowanie wodami	Zrównoważone gospodarowanie wodami oraz osiągnięcie ich dobrego stanu	Ilość JCWP w stanie dobrym [szt.] <u>Źródło:</u> GIOŚ	0	3	Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych	M – GIOŚ, PSH	–
							Stosowanie technologii i urządzeń ograniczających możliwość przedostawania się nieczystości do gruntu i wód	M – przedsiębiorstwa	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	W – Gmina Kłobuck M – mieszkańcy, ODR, ARiMR	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców. ograniczone środki finansowe

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie i leśnictwie	M – mieszkańcy	Opór społeczny
							Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	M – WIOŚ w Katowicach, PGW WP	–
							Działania edukacyjne na temat ochrony wód powierzchniowych	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, organizacje pozarządowe	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe
			Ilość JCWPd w stanie dobrym <u>Źródło:</u> GIOŚ	2	2	Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód podziemnych	Monitorowanie stanów i chemizmu wód podziemnych	M – PSH	–
							Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód podziemnych	M – PGW WP, Wojewoda Śląski	–
							Działania edukacyjne na temat ochrony wód podziemnych	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, organizacje pozarządowe	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe
			Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³] <u>Źródło:</u> GUS	33,2	32,0	Gospodarowanie wodami uwzględniające zmiany klimatyczne	Utrzymanie i konserwacja wałów przeciwpowodziowych oraz urządzeń wodnych	M – PGW WP	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Uwzględnianie w polityce przestrzennej gminy obszarów zagrożonych powodziami	W – Gmina Kłobuck	–
							Zwiększanie retencji wodnej na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, Nadleśnictwo Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania, opór społeczny

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności [dam ³] <u>Źródło:</u> GUS	847,4	820,00		Utworzenie zbiornika retencyjnego przy ul. Cielebana	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
			Konserwacja i utrzymanie systemów melioracyjnych				W – Gmina Kłobuck M – PGW WP	Brak środków finansowych	
			Renaturyzacja koryt cieków i ich brzegów, przywracanie naturalnych meandrów oraz funkcji retencyjnych cieków oraz zbiorników wodnych				W – Gmina Kłobuck M – PGW WP	Niewystarczające środki na realizację zadania	
			Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury				W – Gmina Kłobuck M – PGW WP	Niewystarczające środki na realizację zadania	
			Realizacja działań o charakterze bieżącym w przypadku wystąpienia suszy				W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, właściciele terenów	Opór społeczny	
			Promowanie działań dotyczących ograniczenia zmian klimatu na wody				W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, organizacje pozarządowe	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe	
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.] <u>Źródło:</u> GUS	4 822	4 850	Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zaopatrzeniu w wodę	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Budowa wodociągu o $\varnothing$ 125 PE długości 55,0 mb w Kłobucku, ul. Przejazdowa	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Budowa wodociągu o $\varnothing$ 125 PE długości 102,0 mb w m. Biała, ul. Dworska	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Budowa wodociągu o $\varnothing$ 125 PE długości 92,0 mb w Kłobucku, ul. Prusa	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Budowa wodociągu o $\varnothing$ 125 PE długości 230,0 mb w m. Gruszewnia, ul. Zagłoby	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Niewystarczające środki na realizację zadania

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Budowa wodociągu o $\varnothing$ 125 PE długości 403,0 mb wraz z przyłączami w m. Biała, ul. Częstochowska	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Budowa wodociągu o $\varnothing$ 125 PE długości 111,8 mb w Kłobucku, ul. Witosza	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Renowacja kanału sanitarnego $\varnothing$ 200 (beton) na długości ok. 110 mb w Kłobucku przy ul. Paderewskiego	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Zmniejszenie strat na przesyłce wody oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Niewystarczające środki na realizację zadania
			Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.] <u>Źródło:</u> GUS	3 771	3 850	Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Budowa kanalizacji sanitarnej w Kłobucku – Zakrzewie	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Dotacje do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
			Zbiorniki bezodpływowe [szt.] <u>Źródło:</u> GUS	1 517	1 419				
			Przydomowe oczyszczalnie ścieków [szt.] <u>Źródło:</u> GUS	81	100	Zwiększanie świadomości mieszkańców na temat racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, organizacje pozarządowe	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpornych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kontrola szczelności tych zbiorników	W – Gmina Kłobuck	–
6.	Zasoby geologiczne	Zrównoważona gospodarka zasobami geologicznymi	Wydobycie zasobów [tys. t] <u>Źródło:</u> PIG-PIB	0	0	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	M – Starostwo Powiatowe w Kłobucku, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, OUG	–
							Ochrona złóż kopalin poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych	W – Gmina Kłobuck	–
							Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac rozpoznawczych, eksploatacyjnych i magazynowania kopalin poprzez korzystanie z najlepszych dostępnych technologii	M – OUG, jednostki prowadzące prace badawcze i wydobywcze	Niewystarczające środki na realizację zadania
7.	Gleby	Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb	Powierzchnia nieużytków [ha] <u>Źródło:</u> Starostwo Powiatowe w Kłobucku	76,9968	65,0000	Zachowanie funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych gleb	Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	W – Gmina Kłobuck M – ODR, ARiMR,	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe
							Promocja pakietów rolnośrodowiskowo-klimatycznych	W – Gmina Kłobuck M – ARiMR, organizacje pozarządowe	Niewystarczające środki na realizację zadania, brak zainteresowanych
							Zapobieganie erozji gleb i utracie zawartości materii organicznej w glebach	W – Gmina Kłobuck M – ODR, ARiMR, rolnicy	Opór mieszkańców
							Ochrona gruntów rolnych w polityce przestrzennej gminy	W – Gmina Kłobuck	–

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Ochrona najlepszych gleb przed zainwestowaniem	W – Gmina Kłobuck	Opór mieszkańców
							Zalesianie gruntów o niskiej klasie bonitacyjnej	W – Gmina Kłobuck M – właściciele gruntów	Opór mieszkańców
							Monitoring poziomu zanieczyszczenia gleb	M – IUNG, OSChR	–
						Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych oraz rewitalizacja terenów przemysłowych	Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych	M – właściciele gruntów, przedsiębiorstwa	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Rewitalizacja terenów przemysłowych	W – Gmina Kłobuck M – właściciele gruntów, przedsiębiorstwa	
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym	Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%] <u>Źródło:</u> UG Kłobuck	23	59 <	Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym	Tworzenie rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami	W – Gmina Kłobuck	–
							Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	W – Gmina Kłobuck	–
							Zakup samochodu do zbiórki odpadów oraz nowych gniazd do segregacji odpadów	W – Gmina Kłobuck	–
			Modernizacja oraz budowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych	M – zarządzający instalacjami	Niewystarczające środki na realizację zadania				
			Usuwanie wyrobów zawierających azbest	W – Gmina Kłobuck M – właściciele budynków	Niewystarczające środki na realizację zadania				
			Identyfikowanie i likwidacja dzikich wysypisk odpadów	W – Gmina Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania				
			Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy [kg] <u>Źródło:</u> baza azbestowa	3 108 592	2 000 000				

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%] <u>Źródło:</u> GUS	32,5	55,0		Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prawidłowego postępowania z wytworzonymi odpadami	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe
							Propagowanie produktów posiadających możliwość naprawy	M – przedsiębiorcy	Opór przedsiębiorców
							Wspieranie przedsięwzięć w zakresie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym	W – Gmina Kłobuck M – zarządzający instalacjami, podmioty ekonomii społecznej	Brak zainteresowania mieszkańców
9.	Zasoby przyrodnicze	Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	Ilość form ochrony przyrody [szt.] <u>Źródło:</u> CRFOP	8	8≤	Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazem zarówno na obszarach chronionych, jak i użytkowanych gospodarczo	Zapewnienie właściwej ochrony dla różnorodności biologicznej, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy	W – Gmina Kłobuck	Opór mieszkańców
							Tworzenie nowych form ochrony przyrody	W – Gmina Kłobuck M – RDOŚ w Katowicach, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Opór mieszkańców
							Monitoring obszarów chronionych	M – RDOŚ w Katowicach	–
							Ochrona i pielęgnacja istniejących form ochrony przyrody	W – Gmina Kłobuck M – RDOŚ w Katowicach	–
							Budowa, modernizacja i pielęgnacja terenów zieleni	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy nieruchomości	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Zagospodarowanie parku przy ul. Parkowej w Kłobucku	W – Gmina Kłobuck	–

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Rewaloryzacja parku w Kłobucku – Zagórz, w tym inwentaryzacyjna dendrologiczna	W – Gmina Kłobuck	–
							Utrzymanie zieleni przy drogach gminnych, powiatowych, wojewódzkich, krajowych	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Niewystarczające środki na realizację zadania
			Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej [ha] <u>Źródło:</u> GUS	24,63	30,00	Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu ekosystemów i gatunków oraz przeciwdziałanie zagrożeniom dla bioróżnorodności i georóżnorodności	Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, RDOŚ w Katowicach	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Identyfikacja miejsc występowania gatunków inwazyjnych oraz ich eliminacja	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, Nadleśnictwo Kłobuck	–
							Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu siedlisk i gatunków, w tym związanych z dolinami rzecznyymi i terenami podmokłymi	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, RDOŚ w Katowicach	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Zachowanie różnorodności biologicznej na terenach wiejskich	M – właściciele terenów, ARiMR	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych Gminy Kłobuck	W – Gmina Kłobuck M – Nadleśnictwo Kłobuck, RDOŚ w Katowicach, organizacje turystyczne	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe
		Prowadzenie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Lesistość gminy [%] <u>Źródło:</u> GUS	27,3	27,4	Racjonalne i zrównoważone użytkowanie zasobów leśnych	Ochrona cennych siedlisk i gatunków w ekosystemach leśnych	M – Nadleśnictwo Kłobuck	–
							Przebudowa drzewostanów w kierunku zgodności z warunkami siedliskowymi	M – Nadleśnictwo Kłobuck	–
							Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów prywatnych	W – Starostwo Powiatowe w Kłobucku	–

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych	M – Nadleśnictwo Kłobuck	
							Promowanie zalesień nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo	M – ARiMR	Brak zainteresowania mieszkańców
							Monitoring stanu zdrowotnego lasów	M – Nadleśnictwo Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Rozwój sieci przyrodniczych ścieżek dydaktycznych	M – Nadleśnictwo Kłobuck	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Działania edukacyjne na temat znaczenia i roli lasów	W – Gmina Kłobuck M – Nadleśnictwo Kłobuck, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe,	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków	Ilość poważnych awarii na terenie gminy <u>Źródło:</u> WIOŚ w Katowicach	0	0	Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Kontrola zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii wraz z egzekwowaniem przez zakłady wymagań dotyczących zapobiegania poważnym awariom	M – WIOŚ, PSP	–
							Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	M – sprawcy awarii	–
							Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	W – Gmina Kłobuck M – ITD, zarządcy dróg	Niewystarczające środki na realizację zadania
							Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	W – Gmina Kłobuck M – PSP	Niewystarczające środki na realizację zadania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
						Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń z tytułu wystąpienia zdarzeń o znamionach poważnych awarii	W – Gmina Kłobuck M – Policja, PSP, WIOŚ, Inspekcja Sanitarna	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe

W – zadanie własne,
M – zadanie monitorowane.

źródło: Opracowanie własne

Tabela 48. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań własnych wyznaczonych w ramach POŚ.

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania
			2022	2023	2024	2025	2026-2029	razem	
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych rozwiązań kształtowania przestrzeni i ich funkcjonowania umożliwiających ochronę powietrza	W – Gmina Kłobuck	W ramach działań własnych UM						środki własne
	Realizacja zadań wyznaczonych w ramach programu ochrony powietrza	W – Gmina Kłobuck	Zgodnie z harmonogramem POP						środki własne, WFOŚiGW
	Opracowanie, aktualizacja i realizacja Programów Ograniczania Niskiej Emisji lub Programów Gospodarki Niskoemisyjnej	W – Gmina Kłobuck	Zgodnie z harmonogramami programów						środki własne, WFOŚiGW
	Kontrola jakości paliwa spalanego w przydomowych kotłowniach	W – Gmina Kłobuck	Zadanie ciągłe						środki własne
	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe						środki własne, WFOŚiGW
	Termomodernizacja budynków	W – Gmina Kłobuck M – właściciele oraz zarządcy budynków użyteczności publicznej	Zależne od potrzeb						środki własne, WFOŚiGW
	Termomodernizacja budynków Urzędu Miejskiego przy ul. Zamkowej 12, OSiR, ZDiGK oraz MOK	W – Gmina Kłobuck	4 636,36						środki własne, Fundusze Europejskie 2021-2027
	Termomodernizacja budynku zaplecza sanitarno- szatniowego na terenie OSiR w Kłobucku	W – Gmina Kłobuck	456,58					456,58	środki własne
	Wymiana oświetlenia na energooszczędne	W – Gmina Kłobuck M – przedsiębiorstwa, zarządcy dróg	Zależne od potrzeb						środki własne, WFOŚiGW
	Ograniczenie emisji substancji ze źródeł spalania o małej mocy poprzez ich wymianę na bardziej przyjazne środowisku	W – Gmina Kłobuck M – właściciele i zarządcy nieruchomości, przedsiębiorstwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	Zależne od potrzeb						środki własne, WFOŚiGW

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania
			2022	2023	2024	2025	2026-2029	razem	
	Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe						środki własne
	Wyprowadzanie ruchu poza centrum miasta	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zależne od potrzeb						środki własne
	Budowa i modernizacja dróg	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zależne od potrzeb						środki własne, RPO
	Przebudowa dróg gminnych	W – Gmina Kłobuck	20 000,00						Program Inwestycji Strategicznych Polski Ład
	Przebudowa drogi gminnej Nr 470 179S ul. Mostowej w miejscowości Kamyk wraz z obiektem mostowym JNI 35004360	W – Gmina Kłobuck	4 268,00					4 268,00	środki własne
	Projekt budowy drogi wraz z mostem łączącej ul. Sienkiewicza z ul. Zakrzewską	W – Gmina Kłobuck	109,35					109,35	środki własne
	Przebudowa i rozbudowa odcinka ul. Witosa w Kłobucku	W – Gmina Kłobuck	3 326,00					3 326,00	środki własne
	Modernizacja mostu ul. Stawowa w Borowiance	W – Gmina Kłobuck	280,00					280,00	środki własne
	Modernizacja (przebudowa) odcinka drogi gminnej nr 470034S ul. hm Tadeusza Sobisia w Kłobucku	W – Gmina Kłobuck	192,88					192,88	środki własne
	Opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej dla zadania „Modernizacja odcinka drogi gminnej nr 470119S – ul. Topolowej w Łobodnie	W – Gmina Kłobuck	24,60					24,60	środki własne
	Wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe						środki własne, WFOŚiGW, RPO
	Budowa ścieżki rowerowej nr 609	W – Gmina Kłobuck	500						Fundusze Europejskie 2021-2027

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)					Źródła finansowania
			2022	2023	2024	2025	2026-2029	
	Rozwój komunikacji zbiorowej poprzez rozwój infrastruktury oraz taboru niskoemisyjnego	W – Gmina Kłobuck M – zarządzający komunikacją zbiorową	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW, RPO
	Tworzenie punktów przesiadkowych na terenie Gminy Kłobuck	W – Gmina Kłobuck	3 861,80					Fundusze Europejskie 2021-2027
	Promowanie transportu zbiorowego	W – Gmina Kłobuck M – zarządzający komunikacją zbiorową, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW
	Ograniczanie wtórnej emisji pyłu poprzez czyszczenie ulic na mokro	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe					środki własne
	Odnawialne źródła energii	W – Gmina Kłobuck	5 657,25					Fundusze Europejskie 2021-2027
	Promowanie odnawialnych źródeł energii	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW
Zagrożenia hałasem	Gospodarka przestrzenna uwzględniająca zagadnienia dotyczące hałasu	W – Gmina Kłobuck	W ramach działań własnych UM					środki własne
	Wyprowadzanie ruchu poza centrum miasta	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zależne od potrzeb					środki własne
	Rozwój zintegrowanego transportu zbiorowego	W – Gmina Kłobuck M – przedsiębiorstwa zajmujące się transportem zbiorowym	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW
	Wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW, RPO
	Utrzymanie właściwego stanu technicznego dróg	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe					środki własne, RPO
	Prowadzenie edukacji ekologicznej dotyczącej klimatu akustycznego	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)					Źródła finansowania
			2022	2023	2024	2025	2026-2029	
Pola elektromagnetyczne	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi	W – Gmina Kłobuck	W ramach działań własnych UM					środki własne
	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW
Gospodarowanie wodami	Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	W – Gmina Kłobuck M – mieszkańcy, ZODR, ARiMR	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW
	Działania edukacyjne na temat ochrony wód powierzchniowych	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW
	Działania edukacyjne na temat ochrony wód podziemnych	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW
	Uwzględnianie w polityce przestrzennej gminy obszarów zagrożonych powodziami	W – Gmina Kłobuck	W ramach działań własnych UM					środki własne
	Zwiększanie retencji wodnej na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, Nadleśnictwo Kłobuck	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW
	Utworzenie zbiornika retencyjnego przy ul. Cielebana	W – Gmina Kłobuck	1 325,42					Fundusze Europejskie 2021-2027
	Konserwacja i utrzymanie systemów melioracyjnych	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP	Zadanie ciągłe					środki własne
	Renaturyzacja koryt cieków i ich brzegów, przywracanie naturalnych meandrów oraz funkcji retencyjnych cieków oraz zbiorników wodnych	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP	Zależne od potrzeb					środki własne

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania
			2022	2023	2024	2025	2026-2029	razem	
	Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP	Zależne od potrzeb						środki własne, WFOŚiGW
	Realizacja działań o charakterze bieżącym w przypadku wystąpienia suszy	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, właściciele terenów	Zależne od potrzeb						środki własne
	Promowanie działań dotyczących ograniczenia zmian klimatu na wody	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe						środki własne, WFOŚiGW
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Zależne od potrzeb						środki własne, RPO
	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Zależne od potrzeb						środki własne, RPO
	Zmniejszenie strat na przesyle wody oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Zadanie ciągłe						środki własne
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Zależne od potrzeb						środki własne, WFOŚiGW, RPO
	Projekt kanalizacji sanitarnej na terenie Sołectwa Zakrzew i Osiedla Nr 7 w Kłobucku	W – Gmina Kłobuck	276,10					276,10	środki własne
	Budowa kanalizacji sanitarnej w Kłobucku – Zakrzewie	W – Gmina Kłobuck	10 773,94						Program Inwestycji Strategicznych Polski Ład
	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Zależne od potrzeb						środki własne, WFOŚiGW, RPO

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)					Źródła finansowania
			2022	2023	2024	2025	2026-2029	
	Dotacje do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	W – Gmina Kłobuck	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW
	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe					środki własne
	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kontrola szczelności tych zbiorników	W – Gmina Kłobuck	W ramach działań własnych UM					środki własne
Zasoby geologiczne	Ochrona złóż kopalin poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych	W – Gmina Kłobuck	W ramach działań własnych UM					środki własne
Gleby	Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	W – Gmina Kłobuck M – ODR, ARiMR,	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW
	Promocja pakietów rolnośrodowiskowo-klimatycznych	W – Gmina Kłobuck M – ARiMR, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW
	Zapobieganie erozji gleb i utracie zawartości materii organicznej w glebach	W – Gmina Kłobuck M – ODR, ARiMR, rolnicy	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW
	Ochrona gruntów rolnych w polityce przestrzennej gminy	W – Gmina Kłobuck	W ramach działań własnych UM					środki własne
	Ochrona najlepszych gleb przed zainwestowaniem	W – Gmina Kłobuck	W ramach działań własnych UM					środki własne
	Zalesianie gruntów o niskiej klasie bonitacyjnej	W – Gmina Kłobuck M – właściciele gruntów	Zależne od potrzeb					Środki własne
	Rewitalizacja terenów przemysłowych	W – Gmina Kłobuck M – właściciele gruntów, przedsiębiorstwa	Zależne od potrzeb					środki własne

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania
			2022	2023	2024	2025	2026-2029	razem	
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Tworzenie rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami	W – Gmina Kłobuck	W ramach działań własnych UM						środki własne
	Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	W – Gmina Kłobuck	W ramach działań własnych UM						środki własne
	Zakup samochodu do zbiórki odpadów oraz nowych gniazd do segregacji odpadów Bez lat – 2 801,685 tys	W – Gmina Kłobuck	2 801,69						Fundusze Europejskie 2021-2027
	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	W – Gmina Kłobuck M – właściciele budynków	Zależne od potrzeb						środki własne, WFOŚiGW
	Identyfikowanie i likwidacja dzikich wysypisk odpadów	W – Gmina Kłobuck	Zależne od potrzeb						Środki własne
	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prawidłowego postępowania z wytworzonymi odpadami	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe						środki własne, WFOŚiGW
	Wspieranie przedsięwzięć w zakresie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym	W – Gmina Kłobuck M – zarządzający instalacjami, podmioty ekonomii społecznej	Zadanie ciągłe						środki własne, WFOŚiGW
Zasoby przyrodnicze	Zapewnienie właściwej ochrony dla różnorodności biologicznej, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy	W – Gmina Kłobuck	W ramach działań własnych UM						środki własne
	Tworzenie nowych form ochrony przyrody	W – Gmina Kłobuck M – RDOŚ w Katowicach, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Zależne od potrzeb						środki własne

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania
			2022	2023	2024	2025	2026-2029	razem	
	Ochrona i pielęgnacja istniejących form ochrony przyrody	W – Gmina Kłobuck M – RDOŚ w Katowicach	Zadanie ciągłe						środki własne
	Budowa, modernizacja i pielęgnacja terenów zieleni	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy nieruchomości	Zadanie ciągłe						środki własne
	Zagospodarowanie parku przy ul. Parkowej w Kłobucku	W – Gmina Kłobuck	101,72					101,72	środki własne
	Rewaloryzacja parku w Kłobucku – Zagórzu, w tym inwentaryzacyjna dendrologiczna	W – Gmina Kłobuck	323,28					323,28	Fundusze Europejskie 2021-2027
	Utrzymanie zieleni przy drogach gminnych, powiatowych, wojewódzkich, krajowych	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe						środki własne
	Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, RDOŚ w Katowicach	Zależne od potrzeb						środki własne
	Identyfikacja miejsc występowania gatunków inwazyjnych oraz ich eliminacja	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, Nadleśnictwo Kłobuck	Zadanie ciągłe						środki własne
	Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu siedlisk i gatunków, w tym związanych z dolinami rzecznyymi i terenami podmokłymi	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, RDOŚ w Katowicach	Zadanie ciągłe						środki własne
	Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody	W – Gmina Kłobuck M – Nadleśnictwo Kłobuck, RDOŚ w Katowicach, organizacje turystyczne	Zadanie ciągłe						środki własne, WFOŚiGW
	Działania edukacyjne na temat znaczenia i roli lasów	W – Gmina Kłobuck M – Nadleśnictwo Kłobuck, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe,	Zadanie ciągłe						środki własne, WFOŚiGW

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)					Źródła finansowania
			2022	2023	2024	2025	2026-2029	
Zagrożenia poważnymi awariami	Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	W – Gmina Kłobuck M – ITD, zarządcy dróg	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW
	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	W – Gmina Kłobuck M – PSP	Zależne od potrzeb					środki własne
	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń z tytułu wystąpienia zdarzeń o znamionach poważnych awarii	W – Gmina Kłobuck M – Policja, PSP, WIOŚ, Inspekcja Sanitarna	Zadanie ciągłe					środki własne, WFOŚiGW

W – zadanie własne,
M – zadanie monitorowane.

Tabela 49. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem.

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Monitoring jakości powietrza	M – GIOŚ	W ramach działań własnych GIOŚ	środki własne	–
	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
	Termomodernizacja budynków	W – Gmina Kłobuck M – właściciele oraz zarządcy budynków użyteczności publicznej	Zależne od potrzeb	środki własne, WFOŚiGW	–
	Wymiana oświetlenia na energooszczędne	W – Gmina Kłobuck M – przedsiębiorstwa, zarządcy dróg	Zależne od potrzeb	środki własne, WFOŚiGW	–
	Ograniczenie emisji substancji ze źródeł spalania o małej mocy poprzez ich wymianę na bardziej przyjazne środowisku	W – Gmina Kłobuck M – właściciele i zarządcy nieruchomości, przedsiębiorstwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	Zależne od potrzeb	środki własne, WFOŚiGW	–
	Modernizacja oraz rozbudowa sieci ciepłowniczych i gazowych wraz z podłączeniem nowych odbiorców	M – zakłady energetyki ciepłej, zakłady komunalne, zarządzający siecią ciepłowniczą i gazową	Zależne od potrzeb	środki własne, WFOŚiGW	–
	Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Wyprowadzanie ruchu poza centrum miasta	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Budowa i modernizacja dróg	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zależne od potrzeb	środki własne, RPO	–
	Wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW, RPO	–
	Rozwój komunikacji zbiorowej poprzez rozwój infrastruktury oraz taboru niskoemisyjnego	W – Gmina Kłobuck M – zarządzający komunikacją zbiorową	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW, RPO	–
	Promowanie transportu zbiorowego	W – Gmina Kłobuck M – zarządzający komunikacją zbiorową, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	Ograniczanie wtórnej emisji pyłu poprzez czyszczenie ulic na mokro	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Modernizacja instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych	M – przedsiębiorstwa	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Budowa instalacji przechwytywania zanieczyszczeń powietrza z instalacji technologicznych	M – przedsiębiorstwa	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Kłobuck	M – mieszkańcy, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorstwa	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
	Promowanie odnawialnych źródeł energii	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
Zagrożenia hałasem	Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych.	M – zarządcy dróg i linii kolejowych	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Stosowanie rozwiązań projektowych w celu poprawy klimatu akustycznego na terenach podlegających ochronie akustycznej	M – przedsiębiorstwa, zarządcy dróg, zarządcy linii kolejowych, zarządcy budynków	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Wyprowadzanie ruchu poza centrum miasta	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Rozwój zintegrowanego transportu zbiorowego	W – Gmina Kłobuck M – przedsiębiorstwa zajmujące się transportem zbiorowym	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
	Wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW, RPO	–
	Utrzymanie właściwego stanu technicznego dróg	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe	środki własne, RPO	–
	Prowadzenie edukacji ekologicznej dotyczącej klimatu akustycznego	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
	Rozwój systemu monitoringu hałasu	M – GIOŚ	W ramach działań własnych GIOŚ	środki własne	–

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	Sukcesywne opracowywanie map akustycznych	M – zarządcy dróg i linii kolejowych	W ramach działań własnych jednostek	środki własne	–
Pola elektromagnetyczne	Monitoring poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku oraz prowadzenie rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów PEM	M – GIOŚ	W ramach działań własnych GIOŚ	środki własne	–
	Prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	M – Starostwo Powiatowe w Kłobucku, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	W ramach działań własnych jednostek	środki własne	–
	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
Gospodarowanie wodami	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych	M – GIOŚ, PSH	W ramach działań własnych jednostek	środki własne	–
	Stosowanie technologii i urządzeń ograniczających możliwość przedostawania się nieczystości do gruntu i wód	M – przedsiębiorstwa	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	W – Gmina Kłobuck M – mieszkańcy, ZODR, ARiMR	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
	Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie i leśnictwie	M – mieszkańcy	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	M – WIOŚ w Katowicach, PGW WP	W ramach działań własnych jednostek	środki własne	–
	Działania edukacyjne na temat ochrony wód powierzchniowych	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
	Monitorowanie stanów i chemizmu wód podziemnych	M – PSH	W ramach działań własnych PSH	środki własne	–
Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód podziemnych	M – PGW WP, Wojewoda Śląski	W ramach działań własnych jednostek	środki własne	–	

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	Działania edukacyjne na temat ochrony wód podziemnych	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
	Utrzymanie i konserwacja wałów przeciwpowodziowych oraz urządzeń wodnych	M – PGW WP	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Zwiększanie retencji wodnej na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, Nadleśnictwo Kłobuck	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
	Konserwacja i utrzymanie systemów melioracyjnych	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Renaturyzacja koryt cieków i ich brzegów, przywracanie naturalnych meandrów oraz funkcji retencyjnych cieków oraz zbiorników wodnych	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP	Zależne od potrzeb	środki własne, WFOŚiGW	–
	Realizacja działań o charakterze bieżącym w przypadku wystąpienia suszy	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, właściciele terenów	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Promowanie działań dotyczących ograniczenia zmian klimatu na wody	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Zależne od potrzeb	środki własne, RPO	–
	Budowa wodociągu o $\varnothing$ 125 PE długości 55,0 mb w Kłobucku, ul. Przejazdowa	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	27,50	środki własne	–
	Budowa wodociągu o $\varnothing$ 125 PE długości 102,0 mb w m. Biała, ul. Dworska	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	51,00	środki własne	–
	Budowa wodociągu o $\varnothing$ 125 PE długości 92,0 mb w Kłobucku, ul. Prusa	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	46,00	środki własne	–
	Budowa wodociągu o $\varnothing$ 125 PE długości 230,0 mb w m. Gruszewnia, ul. Zagłoby	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	115,00	środki własne	–

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	Budowa wodociągu o $\varnothing$ 125 PE długości 403,0 mb wraz z przyłączami w m. Biała, ul. Częstochowska	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	201,50	środki własne	–
	Budowa wodociągu o $\varnothing$ 125 PE długości 111,8 mb w Kłobucku, ul. Witosa	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	55,90	środki własne	–
	Renowacja kanału sanitarnego $\varnothing$ 200 (beton) na długości ok. 110 mb w Kłobucku przy ul .Paderewskiego	M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	55,00	środki własne	–
	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Zależne od potrzeb	środki własne, RPO	–
	Zmniejszenie strat na przesyłce wody oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Zależne od potrzeb	środki własne, WFOŚiGW, RPO	–
	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	W – Gmina Kłobuck M – PWiK Okręgu Częstochowskiego S.A.	Zależne od potrzeb	środki własne, WFOŚiGW, RPO	–
	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	W – Gmina Kłobuck M – PGW WP, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe	środki własne	–
Zasoby geologiczne	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	M – Starostwo Powiatowe w Kłobucku, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, OUG	W ramach działań własnych jednostek	środki własne	–
	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac rozpoznawczych, eksploatacyjnych i magazynowania kopalin poprzez korzystanie z najlepszych dostępnych technologii	M – OUG, jednostki prowadzące prace badawcze i wydobywcze	Zadanie ciągłe	środki własne	–
Gleby	Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	W – Gmina Kłobuck M – ODR, ARIMR,	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	Promocja pakietów rolnośrodowiskowo-klimatycznych	W – Gmina Kłobuck M – ARiMR, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
	Zapobieganie erozji gleb i utracie zawartości materii organicznej w glebach	W – Gmina Kłobuck M – ODR, ARiMR, rolnicy	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
	Zalesianie gruntów o niskiej klasie bonitacyjnej	W – Gmina Kłobuck M – właściciele gruntów	Zależne od potrzeb	Środki własne	–
	Monitoring poziomu zanieczyszczenia gleb	M – IUNG, OSChR	W ramach działań własnych jednostek	środki własne	–
	Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych	M – właściciele gruntów, przedsiębiorstwa	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Rewitalizacja terenów przemysłowych	W – Gmina Kłobuck M – właściciele gruntów, przedsiębiorstwa	Zależne od potrzeb	środki własne	–
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Modernizacja oraz budowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych	M – zarządzający instalacjami	Zależne od potrzeb	środki własne, WFOŚiGW	–
	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	W – Gmina Kłobuck M – właściciele budynków	Zależne od potrzeb	środki własne, WFOŚiGW	–
	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prawidłowego postępowania z wytworzonymi odpadami	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
	Propagowanie produktów posiadających możliwość naprawy	M – przedsiębiorcy	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Wspieranie przedsięwzięć w zakresie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym	W – Gmina Kłobuck M – zarządzający instalacjami, podmioty ekonomii społecznej	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
Zasoby przyrodnicze	Tworzenie nowych form ochrony przyrody	W – Gmina Kłobuck M – RDOŚ w Katowicach, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Monitoring obszarów chronionych	M – RDOŚ w Katowicach	W ramach działań własnych RDOŚ	środki własne	–

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	Ochrona i pielęgnacja istniejących form ochrony przyrody	W – Gmina Kłobuck M – RDOŚ w Katowicach	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Budowa, modernizacja i pielęgnacja terenów zieleni	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy nieruchomości	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Utrzymanie zieleni przy drogach gminnych, powiatowych, wojewódzkich, krajowych	W – Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, RDOŚ w Katowicach	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Identyfikacja miejsc występowania gatunków inwazyjnych oraz ich eliminacja	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, Nadleśnictwo Kłobuck	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu siedlisk i gatunków, w tym związanych z dolinami rzecznyymi i terenami podmokłymi	W – Gmina Kłobuck M – organizacje pozarządowe, RDOŚ w Katowicach	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Zachowanie różnorodności biologicznej na terenach wiejskich	M – właściciele terenów, ARiMR	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody	W – Gmina Kłobuck M – Nadleśnictwo Kłobuck, RDOŚ w Katowicach, organizacje turystyczne	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
	Ochrona cennych siedlisk i gatunków w ekosystemach leśnych	M – Nadleśnictwo Kłobuck	W ramach działań własnych nadleśnictwa	środki własne	–
	Przebudowa drzewostanów w kierunku zgodności z warunkami siedliskowymi	M – Nadleśnictwo Kłobuck	W ramach działań własnych nadleśnictwa	środki własne	–
	Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów prywatnych	W – Starostwo Powiatowe w Kłobucku	W ramach działań własnych starostwa	środki własne	–
	Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych	M – Nadleśnictwo Kłobuck	W ramach działań własnych nadleśnictwa	środki własne	–
	Promowanie zalesień nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo	M – ARiMR	Zadanie ciągłe	środki własne	–

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	Monitoring stanu zdrowotnego lasów	M – Nadleśnictwo Kłobuck	W ramach działań własnych nadleśnictwa	środki własne	–
	Rozwój sieci przyrodniczych ścieżek dydaktycznych	M – Nadleśnictwo Kłobuck	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Działania edukacyjne na temat znaczenia i roli lasów	W – Gmina Kłobuck M – Nadleśnictwo Kłobuck, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe,	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
Zagrożenia poważnymi awariami	Kontrola zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii wraz z egzekwowaniem przez zakłady wymagań dotyczących zapobiegania poważnym awariom	M – WIOŚ, PSP	Zadanie ciągłe	środki własne	–
	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	M – sprawcy awarii	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	W – Gmina Kłobuck M – ITD, zarządcy dróg	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–
	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	W – Gmina Kłobuck M – PSP	Zależne od potrzeb	środki własne	–
	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń z tytułu wystąpienia zdarzeń o znamionach poważnych awarii	W – Gmina Kłobuck M – Policja, PSP, WIOŚ, Inspekcja Sanitarna	Zadanie ciągłe	środki własne, WFOŚiGW	–

Opracowanie własne

7. System realizacji programu ochrony środowiska

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Sformułowanie zasad zarządzania środowiskiem stanowi więc podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Zarządzanie programem to sukcesywna realizacja następujących zadań:

- 1) Wdrożenie programu i jego realizacja, a w szczególności:
  - koordynacja przebiegu wdrażania i realizacji,
  - bieżąca ocena realizacji i aktualizacja celów,
  - raporty na temat wykonania programu.
- 2) Edukacja ekologiczna:
  - utworzenie systemu edukacji ekologicznej,
  - udostępnienie informacji o stanie środowiska,
  - publikacja informacji o stanie środowiska.

7.1. Współpraca z interesariuszami

Podczas tworzenia niniejszego dokumentu pozyskano dane od:

- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie;
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;
- Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach;
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie;
- Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;
- Przedsiębiorstw zajmujących się odbiorem odpadów,
- Największych przedsiębiorców mających siedzibę i działających na terenie Gminy Kłobuck.

W ramach opracowanego dokumentu wyznaczono zadania własne oraz koordynowane, za których współrealizację odpowiedzialni będą:

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa;
- Mieszkańcy;
- Przedsiębiorcy;
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach;
- Zarządcy dróg.

7.2. Sprawozdawczość

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973 t.j.) Burmistrz Gminy Kłobuck co 2 lata przedstawia Radzie Miejskiej Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Po przedstawieniu ww. raportu Radzie Miejskiej, należy przekazać go do organu wykonawczego powiatu.

7.3. Monitoring realizacji programu

W celu przedstawienia stopnia realizacji Programu Ochrony Środowiska oraz zobrazowania zmian zachodzących w środowisku na terenie omawianej Gminy, należy posługiwać się wyznaczonymi wskaźnikami monitoringu. Wskaźniki te determinują wyznaczone zadania, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie Gminy Kłobuck.

Kontrola realizacji Programu Ochrony Środowiska wymaga oceny zarówno stopnia realizacji celów i zadań, jak i terminowości ich wykonania. Istotne znaczenie ma tu również analiza rozbieżności pomiędzy założeniami a realizacją.

Ocena realizacji programu polega na monitorowaniu zmian w wielu wzajemnie powiązanych strefach. System monitorowania w celu uzyskiwania kompatybilnych informacji w skali regionu powinien uwzględniać następujące działania:

- zebranie danych liczbowych,
- uporządkowanie, przetworzenie, analiza zebranych danych,
- przygotowanie raportu,
- analiza porównawcza,
- aktualizacja.

W celu kontroli nad terminową realizacją zadań określonych w niniejszym programie zaleca się dokonywanie analizy realizacji zadań Programu z uwzględnieniem mierników zestawionych w tabeli nr 37.

7.4. Źródła finansowania

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji.

7.4.1. Fundusze krajowe

Wszelkie działania związane z ochroną środowiska i ekologią są wspierane finansowo poprzez różne krajowe i zagraniczne fundusze ekologiczne oraz programy a także środki własne inwestorów.

Do publicznych funduszy ochrony środowiska w Polsce zalicza się:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją realizującą poprzez finansowanie inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Narodowy Fundusz działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska. Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- Ochrona powietrza,
- Ochrona wód i gospodarka wodna,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo,
- Geologia i górnictwo,
- Edukacja ekologiczna,
- Państwowy Monitoring Środowiska,
- Programy międzydziedzinowe,
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- Ekspertyzy i prace badawcze.

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki).
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia) .
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma bardzo istotne znaczenie dla ochrony środowiska i gospodarki kraju:

- finansuje ochronę środowiska,
- uruchamia środki innych inwestorów,
- stymuluje nowe inwestycje,
- wspomaga tworzenie nowych miejsc pracy,
- ważny dla zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach²²

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach to samodzielna instytucja finansowa, powołana do wspierania przedsięwzięć w dziedzinie ekologii.

Realizując swoją misję, Fundusz koncentruje się na:

- wspieraniu działań proekologicznych podejmowanych przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe,
- zarządzaniu środkami europejskimi ukierunkowanymi na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

Realizacja zadań statutowych WFOŚiGW odbywa się zgodnie z corocznie uchwalanym planem pracy. Wsparcie finansowe realizowane jest poprzez udzielanie pożyczek i dotacji na zadania realizowane w następujących komponentach środowiska:

- ochrona wód,
- ochrona atmosfery,
- gospodarka wodna,
- ochrona powierzchni ziemi,
- ochrona przyrody,
- monitoring środowiska,
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- edukacja ekologiczna.

Szczegółowe informacje na temat działalności WFOŚiGW w Katowicach można znaleźć na stronie internetowej funduszu: www.wfosigw.katowice.pl lub pod nr telefonu: 32 60 32 200 oraz siedzibie funduszu.

7.4.2. Fundusze Unii Europejskiej

Przewiduje się również możliwości finansowania działań adaptacyjnych z nowej Perspektywy finansowej 2021-2027. Fundusze Europejskie na lata 2021-2027 to 72,2 miliarda euro z polityki spójności oraz 3,8 mld euro środków z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Łącznie to około 76 miliardów euro. Środki zostaną przeznaczone na realizację inwestycji w innowacje, przedsiębiorczość, cyfryzację, infrastrukturę, ochronę środowiska, energetykę, edukację i sprawy społeczne.

Podstawowym dokumentem, który określa współpracę UE z Polską, jest Umowa Partnerstwa (UP). To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich. Dokument określa cele i sposób inwestowania funduszy unijnych z polityki spójności.

Polityka spójności na lata 2021-27 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Wspólna polityka

---

²² źródło: www.wfosigw.katowice.pl

rybołówstwa obejmie Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR). Fundusze te wzajemnie się uzupełniają.

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej. Ma on łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.

Fundusz Spójności służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).

Europejski Fundusz Społeczny+ ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki. EFS+ będzie obejmować obecnie rozproszone instrumenty: EFS, Inicjatywę na rzecz osób młodych (YEI), Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) oraz Europejski Program na rzecz Zatrudnienia i Innowacji Społecznych (EaSI).

Proponowane fundusze polityki spójności będzie uzupełniał **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji**. Jest on częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Celem FST jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

Europejski Fundusz Morski i Rybacki to fundusz na rzecz unijnej polityki morskiej i rybołówstwa. Celem funduszu jest szeroko rozumiane wsparcie społeczności nadmorskich, w tym m.in. wspieranie rybaków w przechodzeniu na zrównoważone rybołówstwo czy finansowanie projektów przyczyniających się do tworzenia nowych miejsc pracy oraz podnoszenia jakości życia społeczności nadmorskich w Europie.

Podobnie jak w latach 2014-2020 również w nowej rozpoczynającej się perspektywie około 60% funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne, zarządzane przez marszałków województw.

Programy krajowe będą tematycznie zbliżone do tych realizowanych obecnie. Oznacza to, że pieniądze z polityki spójności zainwestujemy między innymi w:

- rozwój infrastruktury i ochronę środowiska,
- powiększanie kapitału ludzkiego,
- budowanie kompetencji cyfrowych
- wsparcie makroregionu Polski Wschodniej.

Jest już znany podział środków na poszczególne programy krajowe:

- **Infrastruktura i Środowisko** – 25,1 mld euro (między innymi największe inwestycje infrastrukturalne, drogi, koleje, transport publiczny, ochrona środowiska)

- **Inteligentny Rozwój** – 8 mld euro (między innymi innowacje, współpraca nauki i biznesu)
- Wiedza, Edukacja, Rozwój – 4,3 mld euro (między innymi nauka, edukacja, żłobki, sprawy społeczne)
- **Polska Cyfrowa** – 2 mld euro (między innymi cyfryzacja, sieci szerokopasmowe)
- **Polska Wschodnia** – 2,5 mld euro (specjalna pula wsparcia dla województw Polski Wschodniej)
- **Pomoc Techniczna** – 0,5 mld euro (wsparcie dla instytucji wdrażających fundusze UE)
- Program dotyczący sprawiedliwej transformacji – 4,4 mld euro (pomoc w transformacji dla regionów górniczych: warmińsko-mazurskiego, małopolskiego, dolnośląskiego, Śląskiego, Śląskiego i lubelskiego)
- **Program Pomoc Żywnościowa** – 0,2 mld euro
- **Program Ryby** – 0,5 mld euro
- **programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej** – 0,56 mld euro.

Nazwy programów krajowych nie są jeszcze ustalone. Programy będą miały podobny zakres tematyczny do tych, które znamy z perspektywy 2014-2020, dlatego w powyższym zestawieniu użyto nazw dotychczasowych programów.

Podzielone zostały także fundusze na programy regionalne:

- dolnośląskie – 870 mln euro
- kujawsko-pomorskie – 1,475 mld euro
- lubelskie – 1,768 mld euro
- lubuskie – 736 mln euro
- łódzkie – 1,631 mld euro
- małopolskie – 1,541 mld euro
- mazowieckie – 1,67 mld euro
- opolskie – 763 mln euro
- podkarpackie – 1,661 mld euro
- podlaskie – 992 mln euro
- pomorskie – 1,129 mld euro
- śląskie – 2,365 mld euro
- świętokrzyskie – 1,106 mld euro
- warmińsko-mazurskie – 1,228 mld euro
- wielkopolskie – 1,070 mld euro
- zachodniopomorskie – 1,311 mld euro

Pieniądze na programy regionalne podzielono według algorytmu opartego na obiektywnych kryteriach, między innymi na liczbie ludności i PKB na mieszkańca. 75% środków zostało już podzielonych, a 25% przeznaczono na rezerwę programową do podziału na późniejszym etapie programowania w czasie negocjacji kontraktu programowego.

Dodatkowo sześć regionów (śląskie, łódzkie, małopolskie, lubelskie, dolnośląskie i wielkopolskie) otrzyma 4,4 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji i polityki spójności (3,8 mld euro z FST + 560 mln euro z polityki spójności).

Program dla Polski Wschodniej będzie obejmował sześć regionów – lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie oraz, co jest nowością w tej perspektywie, mazowieckie (bez Warszawy i 9 otaczających ją powiatów)^{23 24}.

---

²³ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/dowiedz-sie-wiecej-o-funduszach-europejskich-na-lata-2021-2027/>

²⁴ Grzegorz Karwatowicz, Fundusze europejskie 2021 – 2027. Co Nas czeka w nowej perspektywie finansowej ?<https://przetargowa.pl/fundusze-europejskie-2021-2027-co-nas-czeka-w-nowej-perspektywie-finansowej/>

Spis tabel:

Tabela 1. Słownik skrótów.....	6
Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2021 r.).....	10
Tabela 3. Bezrobocie (stan na 31.XII.2021 r.).....	10
Tabela 4. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.....	26
Tabela 5. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo).....	28
Tabela 6. Charakterystyka sieci gazowej na terenie Gminy Kłobuck (2020 r.).....	30
Tabela 7. Średnie stężenia zanieczyszczeń powietrza Gminie Kłobuck, w roku 2021, uzyskane na podstawie modelowania matematycznego.....	33
Tabela 8. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny.....	33
Tabela 9. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy.....	34
Tabela 10. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego.....	34
Tabela 11. Wynikowe klasy strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2021 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia. .	35
Tabela 12. Wynikowe klasy strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2021 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.	35
Tabela 13. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.....	47
Tabela 14. Lokalizacja punktów pomiarowych hałasu drogowego wykonanych w ramach PMŚ na terenie gminy Kłobuck.	48
Tabela 15. Wyniki badań hałasu drogowego wykonanego w ramach PMŚ na terenie gminy Kłobuck, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N	50
Tabela 16. Wyniki badań hałasu drogowego wykonanego w ramach PMŚ na terenie gminy Kłobuck, wyrażonego wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$	50
Tabela 17. Lokalizacja punktu pomiarowego hałasu drogowego znajdującego się na terenie gminy Kłobuck zgodnie z bazą Ehałas.....	52
Tabela 18. Wyniki pomiaru hałasu drogowego przeprowadzonego w roku 2020, na terenie gminy Kłobuck, zgodnie z bazą Ehałas.....	52
Tabela 19. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla powiatu kłobuckiego.....	54
Tabela 20. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla powiatu kłobuckiego.....	54
Tabela 21. Lokalizacja punktów pomiarowych hałasu kolejowego wykonanego w ramach PMŚ na terenie gminy Kłobuck.	55
Tabela 22. Wyniki pomiarów hałasu kolejowego wykonanego w ramach PMŚ na terenie gminy.....	55
Tabela 23. Częstotliwość pola elektromagnetycznego, dla której określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pola elektromagnetycznego na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pola elektromagnetycznego, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.....	58
Tabela 24. Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności.....	59
Tabela 25. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na terenie Gminy Kłobuck w latach 2020-2021.....	61
Tabela 26. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze Gminy Kłobuck.	63
Tabela 27. Charakterystyka JCWPd nr 98.....	65
Tabela 28. Charakterystyka JCWPd nr 99.....	65
Tabela 29. Stan JCWP obejmujących teren Gminy Kłobuck, zgodnie z Aktualizacją Programu wodno-środowiskowego kraju.....	70

Tabela 30. Klasyfikacja i ocena wód JCWP Białej Okszy i Kocinki w latach 2017-2021.....	71
Tabela 31. Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.....	72
Tabela 32. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd nr 98 i nr 99 zgodnie z Aktualizacją Programu wodno-środowiskowego kraju	72
Tabela 33. ocena stanu JCWPd na terenie gminy Kłobuck wykonana w 2020 roku.	72
Tabela 34. Klasyfikacja jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci regionalnej.....	73
Tabela 35. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Kłobuck (stan na 31.12.2021 r.) .	77
Tabela 36. Ujęcia wód na terenie Gminy Kłobuck.....	77
Tabela 37. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Kłobuck (stan na 31.12.2021 r.)...	78
Tabela 38. Surowce naturalne występujące na terenie Gminy Kłobuck (wg stanu na 31.12.2021 r.)..	82
Tabela 39. Rodzaj i powierzchnia gruntów Gminy Kłobuck (stan na 31.12.2021 r.).....	87
Tabela 40. Obszary przemysłowe Gminy Kłobuck.....	89
Tabela 41. Ilość odebranych odpadów na terenie Gminy Kłobuck w roku 2021.	93
Tabela 42. Ilość odebranych odpadów w PSZOK dla Gminy Kłobuck w roku 2021.....	94
Tabela 43. Ilość odpadów zebranych z terenu Gminy Kłobuck, w roku 2021, przez podmioty zbierające.	95
Tabela 44. Wykaz funkcjonujących instalacji komunalnych na terenie województwa śląskiego.	98
Tabela 45. Pomniki przyrody Gminy Kłobuck.....	104
Tabela 46. Struktura lasów położonych na terenie Gminy Kłobuck w roku 2021.	107
Tabela 47. Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ.	115
Tabela 48. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań własnych wyznaczonych w ramach POŚ.	129
Tabela 49. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem.	138

Spis rysunków:

Rysunek 1. Położenie Gminy Kłobuck na tle powiatu kłobuckiego.....	8
Rysunek 2. Położenie Gminy Kłobuck na tle podziału fizyko-geograficznego Polski.	9
Rysunek 3. Podział województwa śląskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2021 r. ...	32
Rysunek 4. Zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w województwie śląskim w 2021 roku.....	36
Rysunek 5. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego – faza I pyłu zawieszonego PM2,5 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w 2021 roku.	37
Rysunek 6. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego – faza II pyłu zawieszonego PM2,5 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w 2021 roku.	38
Rysunek 7. Zasięg obszarów przekroczenia poziomu docelowego stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w 2021 roku.	39
Rysunek 8. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w województwie śląskim w 2021 roku.....	40
Rysunek 9. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu ustanowionego ze względu na ochronę roślin w województwie śląskim w 2021 roku.	41
Rysunek 10. Odcinki dróg krajowych, przebiegających przez obszar powiatu Kłobuckiego, objęte analizą w ramach tworzenia map akustycznych dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie.	53
Rysunek 11. Linie elektroenergetyczne na obszarze Gminy Kłobuck.	60
Rysunek 12. JCWP na tle Gminy Kłobuck.	64
Rysunek 13. Gmina Kłobuck na tle JCWPd.	65
Rysunek 14. Gmina Kłobuck na tle GZWP.	68
Rysunek 15. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią od strony rzeki, na tle Gminy Kłobuck.	69
Rysunek 16. Łączne zagrożenie suszą terenu Gminy Kłobuck.	70
Rysunek 17. Obszar „Torfowisko przy Dolinie Kocinki” na tle Gminy Kłobuck.	101
Rysunek 18. Rezerwat „Dębowa Góra” na tle Gminy Kłobuck.	102
Rysunek 19. Użytek ekologiczny „Czarne Bagno” na tle Gminy Kłobuck.	103
Rysunek 20. Korytarze ekologiczne na tle Gminy Kłobuck.	106

Rysunek 21. Położenie Gminy Kłobuck na tle Nadleśnictwa Kłobuck. 107